

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Environmentální zdanění, stav a perspektivy využití

Vypracovala: Bc. Kristýna Žaludová

Vedoucí práce: doc. Ing. Milan Jílek Ph.D.

České Budějovice 2023

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Kristýna ŽALUDOVÁ
Osobní číslo: E21657
Studijní program: N0488A050006 Finance a účetnictví
Téma práce: Environmentální zdanění, stav a perspektivy využití
Zadávající katedra: Katedra účetnictví a financí

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Cílem práce je posoudit míru současného i perspektivu budoucího využití environmentálních daní v ČR jakožto nástroje pro přechod ekonomiky na klimatickou neutralitu.

Rámcový postup zpracování:

1. Environmentální zdanění, jeho ekonomické principy a cíle využití.
2. Environmentální zdanění v členských zemích EU a na úrovni EU.
3. Analýza vývoje environmentálního zdanění v ČR. Srovnání se zeměmi EU.

Zdrojem dat budou zejména databáze Eurostatu.

Rozsah pracovní zprávy: 50 až 60 stran

Rozsah grafických prací: dle potřeby

Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

- GRUBER, J. (2016). *Public Finance and Public Policy*. 5th ed., New York: Worth Publishers
MAURO, B.W. (ed.) (2021). *Combating Climate Change: a CEPR Collection*. London: CEPR
VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L., ZÍDKOVÁ, H. (2020). *Daňový systém ČR 2020*. Praha: Wolters Kluwer.

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: 17. ledna 2022
Termín odevzdání diplomové práce: 14. dubna 2023

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13⁽¹⁾
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 17. ledna 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

Bc. Kristýna Žaludová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu docentu Ing. Milanu Jílkovi, Ph. D., za cenné rady a poznatky k diplomové práci a jeho celkový přístup k vedení.

Obsah

1	Úvod.....	3
2	Přehled literatury.....	4
2.1	Historie a důvody vzniku environmentálního zdanění.....	4
2.2	Definice pojmu environmentální zdanění	6
2.3	Klasifikace environmentálních daní dle Eurostatu	8
2.3.1	Daně z energií	8
2.3.2	Daně z dopravy	8
2.3.3	Daně ze znečištění	9
2.3.4	Daně ze zdrojů	9
2.3.5	Poplatky na ochranu životního prostředí	9
2.4	Harmonizace daňových systémů v Evropské unii	10
2.4.1	Ekologická daňová reforma	12
2.5	Environmentální daně v České republice.....	14
2.5.1	Energetické daně.....	14
2.5.2	Doplnění energetických daní dle Eurostatu	16
2.5.3	Poplatky a daně k ochraně životního prostředí	17
3	Metodika	19
3.1	Výše environmentálního zdanění	19
3.1.1	Daňová kvóta	19
3.1.2	Environmentální daně na obyvatele.....	21
3.1.3	Podíl environmentálních daní na obyvatele k průměrné mzdě.....	23
3.2	Vývoj environmentálního zdanění	23
3.3	Struktura environmentálního zdanění	24
4	Výsledky	27
4.1	Výše environmentálního zdanění	27
4.1.1	Daňová kvóta	27

4.1.2	Environmentální daň na obyvatele	31
4.1.3	Podíl environmentální daně na obyvatele k průměrné mzdě.....	32
4.2	Vývoj environmentálního zdanění	34
4.3	Struktura environmentálního zdanění	37
4.3.1	Energetické daně placené domácnostmi	42
4.3.2	Dopravní daně placené domácnostmi	43
5	Vyhodnocení a diskuze.....	45
6	Závěr	51
7	Summary.....	53
8	Seznam literatury	54
9	Seznam tabulek, grafů, schémat	59
10	Příloha.....	62

1 Úvod

Klimatická neutralita je ve společnosti 21. století velkým tématem. Přestože toto téma není nové, velkého zájmu se dočkalo až v posledních několika letech. První dokumentace tohoto problému lze datovat už k 70. letům minulého století.

Dříve byla příroda schopna uspokojovat lidské potřeby a revitalizovat dopady lidské činnosti, avšak stále zvyšující se populace znamená i větší spotřebu přírodních zdrojů a vyšší míru znečištění.

Vzhledem k mnohdy alarmujícím problémům je součástí politiky většiny států ochrana životního prostředí. Ta zavádí různé nástroje k ochraně životního prostředí s cílem omezit či kompenzovat výrobu a spotřebu, které vytváří zátěž pro životní prostředí. Každá země toto téma udržitelnosti řeší po svém a dle svých možností. Zároveň ale, stejně jako v mnoha jiných tématech, se státy domlouvají na společných postupech a určují si cíle, neboť jediné tak lze dosáhnout vlivných výsledků.

Jedním z nástrojů environmentální politiky jsou daně a poplatky. Příliš vysoké zdanění může vést k nadměrné ekonomické zátěži, která vede ke snaze vyhnout se dani. Rovněž špatné nastavení environmentálních daní může vést k malému až nulovému účinku. Environmentální daně je možné využívat k financování projektů, které mohou do budoucna přinést inovace pro udržitelný rozvoj a snižování znečišťování přírody. Zároveň je lze použít jako dotace k pobídce inovací – motivace investice do nových a úspornějších strojů.

Česká republika se stejně jako ostatní členské země Evropské unie zavázala k přechodu ekonomiky na uhlíkovou neutralitu. To fakticky znamená, že nebude vytvářet emise skleníkových plynů a ty, které vytvoří, tak ve stejné míře zachytí.

Tato diplomová práce se bude zabývat problematikou environmentálního zdaňování na úrovni České republiky a států Evropské unie, nastíní princip environmentálního zdaňování u nás i v zahraničí a porovná vybrané systémy.

Cílem práce je posoudit míru současného i perspektivu budoucího využití environmentálních daní v ČR jakožto nástroje pro přechod ekonomiky na klimatickou neutralitu.

2 Přehled literatury

V přehledu literatury bude nastíněna problematika environmentálního zdaňování, jeho zdrojů a klasifikační pravidla. Seznámí čtenáře s různými pohledy a definicemi environmentálních daní a aktuálním stavem harmonizace daní v rámci Evropské unie.

2.1 Historie a důvody vzniku environmentálního zdaňování

Ochrana životního prostředí je jedním z nejpřednějších témat 21. století. Výrobky vyráběné s důrazem na ochranu životního prostředí jsou vyráběny s daleko vyššími výrobními náklady kvůli použití alternativních zdrojů energie, či ekologičtějších materiálů. Oproti tomu výrobky vyráběné bez snahy o minimalizaci emisí se vyrábějí s nižšími náklady. Je tedy zjevné, že výrobky vyráběné ekologičtější cestou musí být dražší, čímž se dostávají do konkurenční nevýhody. Vláda může omezovat tyto tendence a motivovat firmy, aby své výrobky vyráběly co nejšetrnější cestou a zároveň sankcionovat ty, kteří tak nečiní (Svátková, 2009).

Model dokonalé konkurence předpokládá efektivní alokaci zdrojů, problémem ale je, že trhy nefungují podle modelu dokonalé konkurence a alokace zdrojů je neefektivní. Tuto neefektivnost nazýváme selháním trhu (Jurečka, 2018).

Neobnovitelné zdroje (voda, vzduch,..) jsou z ekonomického pohledu veřejnými statky, s jejich alokací lze spojovat selhání trhu. Znečišťováním životního prostředí dochází k snižování či dokonce negování jejich pozitivních přínosů. Celkovou zátěž způsobenou environmentálním znečištěním lze definovat jako součet čistých ekonomických škod ze znečištění životního prostředí a čistých nákladů na jejich zamezení či nápravě. Za další náklady jsou považovány náklady na pořízení technologií k omezení znečišťování. Přestože se jedná o náklad, může zároveň přinášet úsporu (menší spotřeba vody, paliv, energie) (Šauer, 2008).

Ekonomické subjekty svou činností ovlivňují v některých případech jiné ekonomické subjekty. Tyto činnosti mohou způsobovat pozitivní či negativní externality. Hovoříme-li o externalitách spojených s životním prostředím, hovoříme ve většině případů o negativních externalitách. Negativní externality mohou vzniknout:

- při výrobě (např. výroba oceli je spojována s vytvářením kalu, který znečišťuje okolí),
- při spotřebě (např. topením naftou vypouští člověk do ovzduší škodlivé látky) (Gruber, 2019).

Arthur Cecil Pigou je autorem úplně první definice externalit. Teorie stojí na tvrzení, že hlavním rozdílem mezi čistou mezní hodnotou společenského a soukromého produktu, který vzniká v podmínkách dokonalé konkurence, je skutečnost, že v některých případech se část produktu namísto návratu zpět k subjektům investující jednotku, přesouvá s pozitivním nebo negativním účinkem na jiné subjekty bez toho, aniž by byla tato pozitivní externalita zaplacená nebo negativní externalita kompenzována (Pigou, 1932).

Ronald Coase k teoriím externalit přispěl svým dílem „*Coaseho teorém*“. Dle jeho definice jsou externality problémem společenských nákladů a odmítal názor Pigoua. Teorie se opírá o tvrzení, že je složité a v některých případech i nemožné určit původce externalit. (zda ‚A‘ poškozuje ‚B‘ nebo je tomu naopak, nebo se ovlivňují navzájem). V takových případech pak není možné tento vztah určit a nemůže dojít ke spravedlivé kompenzaci. Coase nebyl podporovatelem přílišného zasahování států do této problematiky, jelikož není možné zajistit objektivnost těchto rozhodnutí (Coase, 1960).

Důležitým symbolem externalit je, že jejich tvůrce (nebo příjemce) za toto poškození (či zisk) nemusí platit. Dochází ke zkreslování nákladů. To způsobuje neefektivní alokaci zdrojů, což vede ke zhoršení efektivity tržního mechanismu. Z tohoto důvodu vlády využívají vládní regulace pomocí daní či dotací k udržování rovnováhy (Gruber, 2019).

Některé problémy se již podařilo eliminovat pomocí různých historických úmluv, například Montrealského protokolu¹ o vypouštění jedovatého freonu do ovzduší, či Kjótské smlouvy² o snižování emisí skleníkových plynů, za nejnovější dokumenty lze považovat Pařížskou dohodu³ a nejkompaktnějším dokumentem posledních let je European Green Deal⁴ v Česku známém jako Zelená dohoda.

Mezi další historicky známé organizace patří Římský klub, který se věnuje dopadům ekonomického a populačního růstu na životní prostředí a sdružuje významné osobnosti z celého světa zajímající se o tuto problematiku. Nejznámější publikací Římského klubu je kniha „*The Limits to Growth*“ z roku 1972, ve které se autoři snaží

---

¹ Montreal Protocol on Substances That Deplete the Ozone Layer. (1987)
Dostupné z: <https://ozone.unep.org/treaties/montreal-protocol>

² Kyoto Protocol to the United Nations Framework Convention on Climate Change. (1997).
Dostupné z: <https://unfccc.int/sites/default/files/resource/docs/cop3/107a01.pdf>

³ United Nations Framework Convention on Climate Change. (2021). The Paris Agreement.
Dostupné z: <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement>

⁴ Evropská komise. (2019). The European Green Deal.
Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/publications/communication-european-green-deal_en

upozornit na neudržitelnost nynějšího přístupu k využívání neobnovitelných zdrojů a na nutnost změny smýšlení nad těmito tématy (Club of Rome, n.d).

Evropská unie je průkopníkem v oblasti ochrany životního prostředí. V prosinci roku 2019 byl představen plán European Green Deal. Tímto plánem se Evropská unie zavazuje snížit emise skleníkových plynů do roku 2030 o 55 % (ve srovnání s rokem 1990) a dosáhnout pak plné klimatické neutrality do roku 2050 (Evropský parlament, 2020).

Propracovanou definici klimatické neutrality má například web Science based targets. Ten uvádí, že krokem číslo jedna ve snaze o dosažení uhlíkové neutrality, je nejprve aktivně snižovat emise a kompenzovat pouze to, co omezit už nejde. Tak lze dosáhnout neutrality (Science based targets, 2023).

Dle Evropského parlamentu znamená klimatická neutralita *„rovnováhu mezi emisemi uhlíku a jeho pohlcováním z atmosféry do takzvaných uložišť uhlíku. Aby bylo dosaženo čistých nulových emisí, musí být celosvětové emise skleníkových plynů vyváženy zachycováním uhlíku“* (Evropský parlament, 2019).

Evropská agentura pro životní prostředí (dále EEA) uvádí, že jsou současné daňové systémy nedostatečné pro environmentální potřeby planety Země. Je třeba je přepracovat, aby se vypořádaly s nynějšími environmentálními, sociálními a ekonomickými výzvami. Takový daňový systém podporuje systémy sociálního zabezpečení a je v souladu s cíli Evropské zelené dohody. Navzdory akutnosti tohoto tématu je implementace ekologických daní na národní, evropské a globální úrovni pomalá. Environmentální daně nyní představují 5,9 % vybraných daní v EU, a to je méně, než tomu bylo před 20 lety, předpokládá se ale růst v nadcházejících letech díky plánovaným změnám (EEA, 2019).

2.2 Definice pojmu environmentální zdanění

Pro naplnění cílů této práce je nutné definovat, co pojem „Environmentální zdaňování“ obsahuje a jak si jej vykládat. Pod pojmem environmentální zdaňování lze pozorovat všechny platby do veřejného rozpočtu, které mají za cíl či snahu napomoci životnímu prostředí, a to buď formou omezování spotřeby uvalováním daní či poplatků na spotřebu nebo finanční nápravu způsobených škod na životním prostředí (Kubátová, 2018).

Dle definic Eurostatu je environmentální zdaňování volně přeložitelné do pojmu ekologické daně, se kterým pracuje česká literatura („Environmental taxation“ = „Ekologické zdanění“). Toto tvrzení lze podpořit i článkem „Green taxation“

vydaném Evropskou komisí v roce 2021, který rovněž hovoří o environmentálním zdaňování jakožto o daních a poplatcích k ochraně životního prostředí, stejně jako daně z energií, dopravy, znečištění a zdrojů (Evropská komise, 2021).

Dle Kubátové (2018) existují dva hlavní pohledy na definici environmentálního zdanění, a to:

1. z jakého důvodu bylo zavedeno,
2. jak působí na daňový základ.

Environmentální daní může být i taková platba do veřejného rozpočtu, která nebude mít za důsledek snížení produkce škodlivin (očekává se pozitivní vliv na životní prostředí). Tedy důvodem zavedení byla snaha o snížení zátěže životního prostředí. Touto daní může být jakákoliv platba, která nebyla zavedena s úmyslem ochrany životního prostředí, i když tak ve výsledku činí (Kubátová, 2018).

Dle OECD, z jejíž definice vychází i Eurostat, jsou environmentální daně definovány takto: „*povinné neekvivalentní platby do veřejného rozpočtu uvalené na daňové základy považované za relevantní ke vztahu k životnímu prostředí*“ (Kubátová, 2018, s. 260). Dále OECD považuje za environmentální daně i některé poplatky (Kubátová, 2018).

V České republice jsou za environmentální daně mylně považovány pouze nejmladší zavedené daně – daně energetické – tedy daně z elektřiny, daně ze zemního plynu a daně z pevných paliv. Tyto daně mají právní základ v zákoně č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, a i přes jednoznačný vliv na životní prostředí je nesprávné nazývat je environmentálními daněmi, poněvadž jsou pouze částí celku environmentálních daní (MŽP, 2023).

Energetické daně řadíme do tzv. nepřímých daní. Jsou jednou z podkategorií selektivních daní ze spotřeby. Nejsou ukládané plošně, ale platí je pouze ti, kteří komoditu podléhající zdanění spotřebovávají (Vančurová, 2020).

Jedním z častých a společensky známých synonym pro environmentální daně jsou **daně nápravné**, které vyjadřují náklady společnosti na odstranění nebo prevenci negativních externalit. Jsou vyjádřením množství peněz, které je potřeba k nápravě selhání trhu v důsledku neefektivního fungování trhu (Svátková, 2009).

Evropský parlament definuje environmentální **daně** následovně: „*Daň, jejíž daňový základ je fyzickou jednotkou (nebo zástupcem fyzické jednotky) něčeho, co má prokázaný, konkrétní negativní dopad na životní prostředí, a který je v ESA identifikován jako daň*“ (Nařízení EU č. 691/2011).

Zaměříme-li se na funkci environmentálního zdanění, a na definici funkce daní na všeobecné rovině, pak za funkce environmentálních daní lze považovat:

- funkci alokační – ta má především nápravný charakter, výběrem environmentálních daní se vyrovnává pokřivení ceny výrobku způsobenou nezahrnutými externími náklady, které jsou nižší než společenské náklady. Dochází tak ke změně ceny a realokaci zdrojů, čím je podpořena spotřeba ekologičtějších substitutů,
- funkci redistribuční,
- funkci fiskální.

U funkce redistribuční a fiskální potom hovoříme o běžné funkci daní, kdy environmentální daně plní rozpočet (fiskální funkce) a následně jsou z něj využity jinde (Kubátová, 2018).

2.3 Klasifikace environmentálních daní dle Eurostatu

Eurostat data o výnosech z environmentálních daní člení podle typu na:

1. daně z energie (včetně daní z CO₂),
2. daně z dopravy,
3. daně ze znečištění,
4. daně ze zdrojů (kromě daní z těžby ropy a plynu) (Eurostat, 2023).

2.3.1 Daně z energií

Daně z energií tvoří nejvyšší podíl na příjmech z environmentálních daní, obsahují daně z výroby energie a energetických produktů, které jsou využívány pro dopravu a stacionární účely. Řadí se sem daně ze zemního plynu, elektřiny, pevných paliv a vypouštění CO₂ do ovzduší. Daně z energií, jakožto nejobjemnější skupina environmentálních daní bude popsána v následující kapitole 2.5.1 (Eurostat, 2023).

2.3.2 Daně z dopravy

Do daní z dopravy spadají především daně a poplatky související s užíváním motorových vozidel. Zahrnují i daně ze souvisejících přepravních služeb z jiných dopravních prostředků, například dopravu leteckou, vodní či železniční. Další součástí daní z dopravy jsou poplatky za vstup do městských částí. Daně z pohonných hmot nejsou zahrnuty do dopravních daní, ale jsou součástí energetických daní (Eurostat, 2023).

2.3.3 Daně ze znečištění

Daně ze znečištění obsahují:

- daně za emise do ovzduší (vyjma CO₂, která je součástí energetických daní),
- daně z naměřených či odhadovaných emisí do vodních toků, ale také poplatky za sběr a čištění odpadních vod. Může se jednat o znečištění vypouštěním látek do vody či použití hnojiv, která obsahují některé nevhodné látky,
- daně z nakládání s odpadem a jeho sběr, zpracování a likvidace,
- emise hluku (například v letecké či jiné dopravě),
- emise látek poškozujících ozonovou vrstvu (Eurostat, 2023).

2.3.4 Daně ze zdrojů

Daně ze zdrojů zahrnují daně spojené s těžbou a využíváním přírodních zdrojů, tedy vody, flóry a fauny. Jedná se o daně z využívání přírodních zdrojů, které jsou zavedené ve většině států EU (Eurostat, 2023).

2.3.5 Poplatky na ochranu životního prostředí

Kromě daní existují i jiné cesty, jak zatěžovat spotřebu zdrojů či znečišťování životního prostředí, a to poplatky. Při zvolení výše poplatků správným způsobem by se mělo jednat o částku, která bude ve výši oceněné negativní externality v oblasti životního prostředí. Ve skutečnosti se ale jedná pouze o odhad, který je někdy navíc zkreslený politickou situací (Tošovská, 2010).

Daně a poplatky je možné ukládat pouze na základě zákona. Daní se rozumí povinná, zákonem stanovená platba, která plyne do veřejného rozpočtu. Daň je nenávratná, neekvivalentní a neúčelová (Vančurová, 2020).

Poplatek je definovatelný jako platba, která je považována za náklady spojené s činností státních orgánů nebo poskytnutá oprávnění poplatníkovi. Na rozdíl od daní se poplatky platí jednorázově s určitým protiplněním, ze kterého plyne poplatníkovi individuální prospěch (Bakeš, 2012).

V České republice jsou poplatky k ochraně životního prostředí zakořeněny historicky hlouběji než daně. Nejvýznamnějšími druhy poplatků jsou poplatky za odběr a spotřebu vody, za uložení odpadu, za znečišťování ovzduší (Tošovská, 2010).

Eurostat poplatky související s životním prostředím kategorizuje do čtyř výše zmíněných skupin (energie, doprava, znečištění a zdroje) (Eurostat, 2023).

2.4 Harmonizace daňových systémů v Evropské unii

Hlavním důvodem harmonizace daňových systémů je globalizace. Proces, který zapříčinil propojování jednotlivých regionálních trhů a přeměnu na celosvětový trh. Dochází tak k masivnímu nárůstu mezinárodního obchodu, který má za důsledek vznik nadnárodních společností. Díky tomu docházelo k přesunu kapitálu mezi státy, a to zapříčinilo rozpory v daňových systémech, které do té doby fungovaly a vyvíjely se samostatně (Široký, 2018).

Láchová (2007) harmonizaci definuje takto: „*Harmonizace daní představuje proces sbližování a přizpůsobování jednotlivých daní a daňových systémů na základě společných pravidel*“ (Láchová, 2007, str. 12).

Podle intenzity sladění daňových systémů rozlišuje Široký (2018) tři stupně mezinárodní spolupráce v oblasti daní, a to:

Daňovou koordinaci, která představuje nejnižší stupeň sladění. Cílem koordinace je omezení arbitráže. Jsou uzavírány dohody a poskytována doporučení proti „praní špinavých peněz“. Stanovuje tzv. „*minimální standard transparentnosti a výměny informací v daňové oblasti*“ (Široký, 2018, str. 34). **Daňovou aproximací** je rozuměn mezikrok mezi koordinací a harmonizací a hovoří se zde o pouhém přibližování daňových systémů. **Daňová harmonizace** je potom chápána jako přizpůsobování jednotlivých daňových systémů na základě společných pravidel, viz níže (Široký, 2018).

Přes všechna svá pozitiva má daňová harmonizace i své odpůrce. Ti zastávají názor, že harmonizace musí mít limity a musí zde zůstat prostor pro daňovou konkurenci. Tu nelze chápat jako opak daňové harmonizace, ale pouze nutnost nechat zde jistý prostor pro volnou soutěž (Kubátová, 2018).

Harmonizaci daní mají na starost některé mezinárodní organizace. Mezinárodní měnový fond a Světová banka se věnují celosvětové problematice harmonizace daní, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) potom pouze u vyspělých států, v Evropské unii tuto otázku řeší orgány EU (Láchová, 2007).

Vančurová (2020) uvádí, že nejdále je koordinace daní podléhající správě celních orgánů, tedy daním ze spotřeby. Těmito daněmi se zabývají velké světové organizace, jako zmiňovaná OECD, která se zapříčinila o vznik tzv. „*Modelové smlouvy o zamezení mezinárodního dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku*“⁵. Tento dokument má

---

⁵ Organisation for Economic Co-operation and Development. (2021). Model Tax Convention on Income and on Capital. Dostupné z: <https://www.oecd.org/tax/treaties/model-tax-convention-on-income-and-on-capital.htm>

formu psaných doporučení, jejichž implementace do daňových systémů členských států zjednodušuje a sjednocuje postupy pro zamezení dvojího zdanění a daňových úniků (Vančurová, 2020).

Harmonizace se skládá ze tří kroků:

1. určí se, která daň se bude harmonizovat,
2. určí se základ daně, tedy co bude dani podléhat,
3. určí se sazba daně, kterou bude základ daně zatížen (Láchová, 2007).

Harmonizací nemusí nutně znamenat striktní nastavení stejných daní, základů daní a sazeb daní, ale jedná se o přiblížení se jednotlivých daní na podobnou úroveň. Harmonizace je rozlišována na pozitivní a negativní. **Pozitivní harmonizací** je myšleno již zmiňované sblížování systémů pomocí směrnic a nařízení. Její nevýhodou je fakt, že musí být přijata všemi členskými státy. **Negativní harmonizace** má za následek vznik nesouměrností v daňových systémech, protože si každý stát volí svá pravidla podle daňové judikatury evropského soudního dvoru. Daňové harmonizace je možné dosáhnout rovněž nepřímou cestou, a to pomocí harmonizace v oblasti práva nebo účetnictví (Láchová, 2007).

Důvodů pro harmonizaci environmentálního zdaňování je několik. Společné postupy jsou typické pro Evropskou unii a její členy v mnoha jiných ohledech (spotřební daně, problematika dvojího zdanění), stále prohlubující se vztahy mezi státy vyžadují sjednocování „pravidel hry“ (Evropská komise, 2021).

Evropská unie se zavázala do roku 2030 snížit emise o 55 % v porovnání s rokem 1990 a dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050. K tomuto cíli se EU zavázala jako celek 27 států, kde je svým členstvím každý zástupce zavázán k implementaci směrnic a nařízení do daňových systémů vytvořených k těmto účelům (Evropská komise, 2021).

EU stanovuje harmonizační pravidla, která mají za cíl zajistit řádné fungování vnitřního trhu. Harmonizace v této oblasti je prováděna i z důvodu vyvarování se nechtěné hospodářské soutěži, ke které by mohlo docházet bez regulovaného trhu v oblasti zdanění energií (lze si představit daňové ráje vztažené na energetické produkty a jejich zdaňování) (Evropská komise, 2021).

2.4.1 Ekologická daňová reforma

Daňová reforma mluví o podstatné změně v daňovém systému země, jež má pozitivní efekt a předpokládá zvýšení spravedlnosti ve zdanění (Kubátová, 2018).

Ekologická daňová reforma (dále „EDR“) je ekonomickým nástrojem reprezentujícím snahu o stimulaci ekonomických subjektů k takovému chování, které snižuje míru poškozování životního prostředí a dopady na zdraví obyvatel. EDR má za cíl udržitelný rozvoj, stojí na třech pilířích – ekonomický, sociální a environmentální a je považována za jednu z možných cest ke zvýšení kvality životního prostředí a lidského zdraví, ale i zvýšení efektivity ekonomiky (MŽP, 2023).

EDR je výnosově neutrální, což znamená, že její zavedení nevedlo k prohloubení daňové zátěže obyvatel ČR. Této neutrality bylo dosaženo pomocí snížení jiné daně. Zavádění EDR v České republice probíhalo ve třech etapách, přičemž poslední etapa měla skončit v roce 2017. Tento časový prostor byl vytvořen především pro zmírnění dopadu na ekonomické subjekty. Celá reforma je konstruována tak, aby ekonomické subjekty motivovala k modernizaci a investicím do efektivnějších technologií, ke snižování množství vyprodukovaného odpadu a zvyšování zaměstnanosti (MŽP, 2023).

„Ekologické daňové reformy jsou založeny na zvyšování daňového zatížení výroby nebo spotřeby ekologicky nepříznivých statků, které má motivovat poplatníky k ekologicky šetrnějšímu chování“ (Láchová, 2007, str. 83).

2.4.1.1 Směrnice 2003/96/ES

V Evropské unii je harmonizace prováděna především pomocí směrnic či nařízení, které jsou implementovány do daňových systémů a právních řádů členských zemí. Směrnice nejčastěji stanovují způsob pro určení základu daně a minimální sazby daně (Vančurová, 2020).

Pojem směrnice je možné definovat jako akt svazující členské státy. Směrnice zpravidla určují konečný výsledek, nikoliv ale cestu, jakou k němu mají členské státy dojít. Obsahuje zásady, kterými se musí členové řídit a také termín, do kdy je cíl potřeba splnit (Svátková, 2007).

Základní směrnicí environmentálních daní je směrnice 2003/96/ES, přijatá v říjnu roku 2003, která upravuje minimální sazby daní, čímž napomáhá k vyrovnávání rozdílů zdanění mezi členskými státy (Láchová, 2007).

Tato směrnice doplnila již existující směrnice k daním z minerálních olejů, které existovaly již od roku 1992⁶ a které jsou kategorizovány do klasických spotřebních daní (Svátková, 2007).

Aby nebyl dopad změny ve zdanění tak razantní, dovolila směrnice členským státům výjimky při její implementaci. Ty umožnily zavedení nových podmínek do daňových řádů postupně v delším časovém horizontu a zmírnil se tím dopad nové směrnice na jednotlivé ekonomiky. Česká republika měla výjimku, která jí povolila snižování nebo úplné osvobození od platby daně z elektřiny, zemního plynu a pevných paliv, a to do konce roku 2007 (Svátková, 2007).

V roce 2019 proběhla revize směrnice 2003/96/ES jejíž výsledkem bylo, že tato směrnice již neodpovídá dnešním potřebám v oblasti životního prostředí a energetiky. Nereflektuje nynější cíle a ambice EU v této oblasti. Autoři kritizují některá povinná osvobození různých druhů dopravy, která nezohledňují dopady na životní prostředí a zvýhodňují tak jejich používání. Změnou má projít zdanění fosilních paliv a Evropská Komise uvádí: „*Cíle bude dosaženo přechodem od zdanění založeného na objemu na zdanění založené na energetickém obsahu, odstraněním pobídek pro využívání fosilních paliv a zavedením žebříčku sazeb podle jejich environmentální výkonnosti*“ (Evropská Komise, 2021, s. 3).

Nová směrnice, mimo zmiňovaná fosilní paliva, bude klást důraz i na zjednodušení a zefektivnění kategorizace energetických produktů pro daňové účely. Cílem bude odstupňovat minimální úroveň sazby paliva podle míry poškození životního prostředí. Paliva s vyšší mírou budou podléhat vyššímu zdanění. Je navrženo postupné rušení výjimek, které doposud platily. Dosavadní výjimky fakticky zvýhodňují užívání komodit vyjmutých z povinnosti platit daň (Evropská komise, 2021).

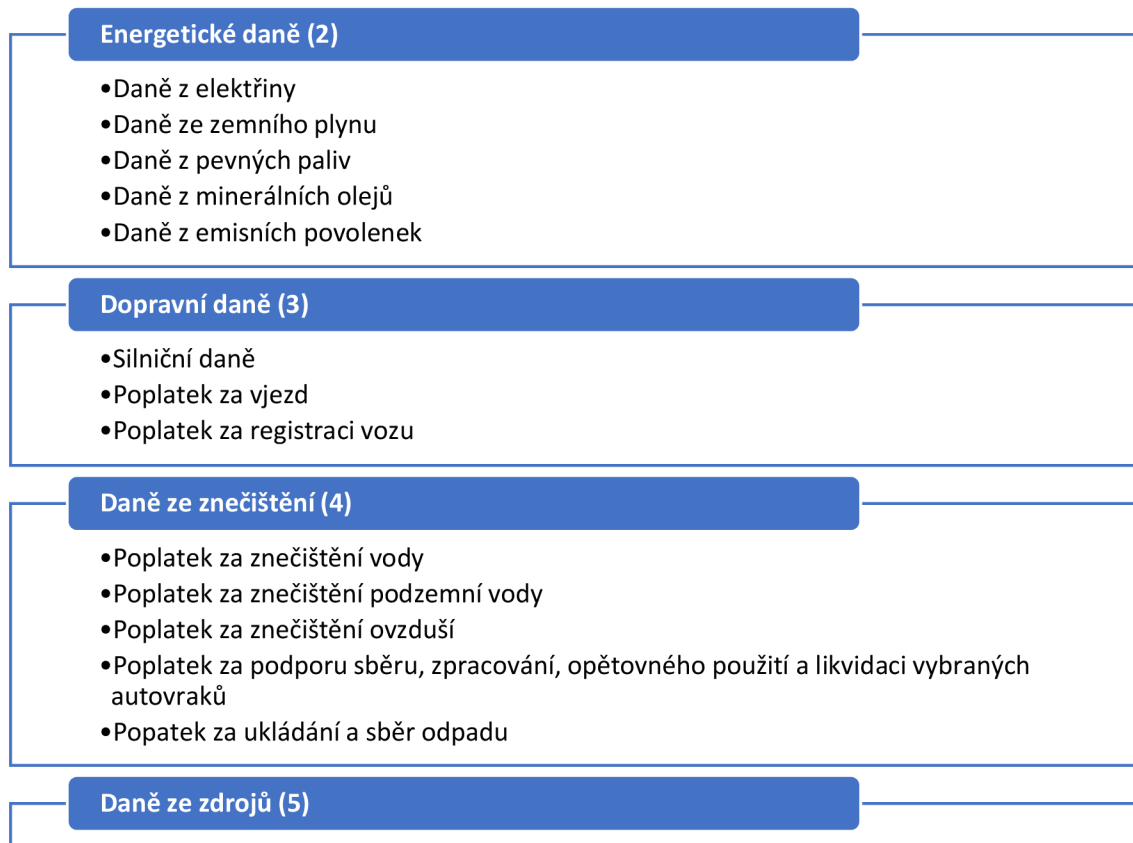
---

⁶ Jedná se o směrnici 92/81/EHS a 92/82/EHS.

2.5 Environmentální daně v České republice

V České republice jsou dle metodiky Eurostatu rozlišovány environmentální daně na čtyři skupiny, které jsou zobrazeny ve *schématu 1*.

Schéma 1 Environmentální daně v České republice (1)

⁽¹⁾Environmental taxes in Czech republic; ⁽²⁾ Energy taxes; ⁽³⁾ Transport taxes; ⁽⁴⁾ Pollution taxes;

⁽⁵⁾ Resources taxes.

Zdroj: vlastní zpracování na základě Eurostat, 2023 (*env_ac_taxind2*).

Je možné si všimnout, že Česká republika prozatím nemá daně ze zdrojů, přestože některé poplatky tak působí (viz Schéma 2 v kapitole 2.5.3), ty však nejsou do statistik Eurostatu započítávány⁷. Dle klasifikace Eurostatu tedy Česko žádné daně ze zdrojů neneviduje (Eurostat, 2023).

2.5.1 Energetické daně

Energetické daně nespravují finanční úřady, ale celní orgány. Ty vydávají povolení k nabytí osvobozených energetických produktů od daně a k nabytí energetických produktů bez daně. Bez tohoto povolení není možné dodat energetické produkty osvobozené od daně či bez daně. Dle zákona č. 17/2012 Sb. o celní správě České republiky, jsou celní orgány určovány dle místní příslušnosti (Vančurová, 2020).

⁷ Neboť pravděpodobně nesplňují definice Eurostatu, a proto s nimi Eurostat nepočítá.

Předmět daně je různý v závislosti na energetickém produktu. Každý produkt je tříděný dle druhu a má svůj kód nomenklatury (Celní správa, n. d.).

Základ daně lze definovat takto: „*Základem daně u energetických daní je množství daného média vyjádřené ve fyzikálních jednotkách*“ (Vančurová, 2020, str. 295).

Sazba daně je různá dle způsobu použití a je jednotlivě popsána v následujících kapitolách. **Zdaňovacím obdobím** je kalendářní měsíc. Daňové přiznání podávají plátcí do 25. dne po skončení zdaňovacího období a daň je splatná u správce daně ke stejnému datu (Vančurová, 2020).

Mechanismus výběru těchto daní funguje na stejném principu jako u daní spotřebních. Uplatňuje se zde princip země spotřeby a ke zdanění environmentálních daní tak dochází až v momentě dodání konečnému spotřebiteli v tuzemsku. Je nutné, aby dodání proběhlo na území ČR (Svátková, 2009).

2.5.1.1 *Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů*

Touto daní je zatížena spotřeba plynů pro pohon motorů, výrobu tepla a pro jiné specifické účely a pro blíže nespécifikovatelné účely. To v důsledku znamená, že zemní plyn je předmětem daně vždy a ve všech případech bez ohledu na účel jeho využití. Zároveň ale to, že je plyn ve všech případech předmětem daně neznamená, že nemůže být od daně osvobozen (Svátková, 2009).

Základem daně ze zemního plynu je megawatthodina, zkráceně MWh, která vyjadřuje spálené teplo. Sazba daně se odvíjí od účelu použití. Plyn určený pro pohon motorů má sazbu ve výši 264,8 Kč/MWh, Plyn určený pro pohon stacionárních motorů a pro výrobu tepla mají sazbu 30,6 Kč/Mwh (Vančurová, 2020).

Plátcem daně ze zemního plynu jsou dodavatelé plynu, ti musí mít speciální povolení k nabytí plynu bez daně, které vydává celní úřad. Pro udělení povolení musí vydavatel disponovat licenci pro obchod a manipulaci s plynem. Ve vybraných případech je možné být od daně osvobozen (Svátková, 2009).

2.5.1.2 *Daň z pevných paliv*

Do kategorie pevných paliv patří černé a hnědé uhlí, brikety, koks a další uhlovodíky využívané k výrobě tepla. Plátcem daně jsou osoby dodávající paliva konečným spotřebitelům. Stejně jako u zemního plynu je k nabytí pevných paliv bez daně potřeba povolení, to vydává na 5leté období místně příslušný celní úřad (Svátková, 2009).

Základem pro vyměření daně je množství paliva v gigajoulech, zkráceně GJ. Sazba je ve výši 8,5 Kč/GJ spáleného tepla (Vančurová, 2020).

Stejně jako u zemního plynu mají plátcí daně z pevných paliv rovněž registrační povinnost ke dni, kdy vznikla povinnost přiznat a zaplatit daň. Ta nastává dnem dodání paliva, přičemž na rozdíl od zemního plynu nemůže u pevných paliv docházet ke kontinuálnímu dodávání, nýbrž vždy k jednorázovému dodání (dovoz nákladňáku uhlí), tudíž dnem dodání se rozumí právě tento den předání paliva a převod jeho vlastnictví a možnosti manipulace s ním. Osvobození je podobně jako u zemního plynu možné ve specifických případech. Pro nabytí paliva osvobozeného od daně musí konečný spotřebitel disponovat zvláštním povolením k nabytí (Svátková, 2009).

2.5.1.3 Daň z elektrické energie

Předmětem této daně je elektrická energie. Její spotřeba je vyjádřena v MWh, se sazbou daně 28,3 Kč/MWh. Plátcem je opět dodavatel elektrické energie konečnému spotřebiteli v tuzemsku nebo provozovatel distribuční a přenosové soustavy. Dodavatelem se v případě daně z elektřiny rozumí obchodník (ten elektřinu nakupuje a prodává), výrobce elektřiny a operátor trhu s elektřinou (zabývá se především organizací na krátkodobém trhu s elektřinou, zpracovává zprávy o budoucí spotřebě) (Svátková, 2009).

Osvobození od platby daně je možné například v případech, kdy je elektrická energie vyráběna pomocí obnovitelných zdrojů (vodních, slunečních a dalších zdrojů) (Vančurová, 2020).

2.5.2 Doplnění energetických daní dle Eurostatu

Dle Eurostatu jsou potom mezi energetické daně počítány ještě spotřební daně z minerálních olejů a z emisních povolenek.

2.5.2.1 Daň z minerálních olejů

V daňovém systému České republiky jsou daně z minerálních olejů zařazené do spotřebních daní, ty mají v českém daňovém systému hlubší kořeny a na rozdíl od energetických daní nevznikly na popud zvenčí. Kromě fiskální funkce plnění státního rozpočtu navíc slouží k regulaci a omezení spotřeby a emise škodlivých látek. Minerální oleje jsou nejkomplikovanějším předmětem daně. Především protože se jedná o nejpočetnější skupinu, zdaňují se jak výrobky, tak nejrůznější směsi. U olejů je třeba sledovat účel použití, protože oleje jsou předmětem daně v konkrétních případech (Svátková, 2009).

Za existencí spotřebních daní je snaha o snížení spotřeby těchto produktů, a to z důvodu škodlivosti na zdraví či životním prostředí. Poptávka po těchto produktech

je velice neelastická a uvalování daní tak nemá kýžený efekt snížení spotřeby. Ale právě díky relativně nízké cenové elasticitě poptávky se jedná o poměrně stabilní zdroj financování (Široký, 2018).

Dle zákona č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních, jsou minerální oleje rozděleny do 7 skupin. V první skupině se nacházejí nejznámější oleje jako motorové benziny, nafta a další. Oleje podléhají zdanění vždy, pokud jsou použity pro výrobu tepla nebo pro pohon motorů. V ostatních případech použití jsou od daně osvobozeny (Svátková, 2009).

2.5.2.2 Emisní povolenky

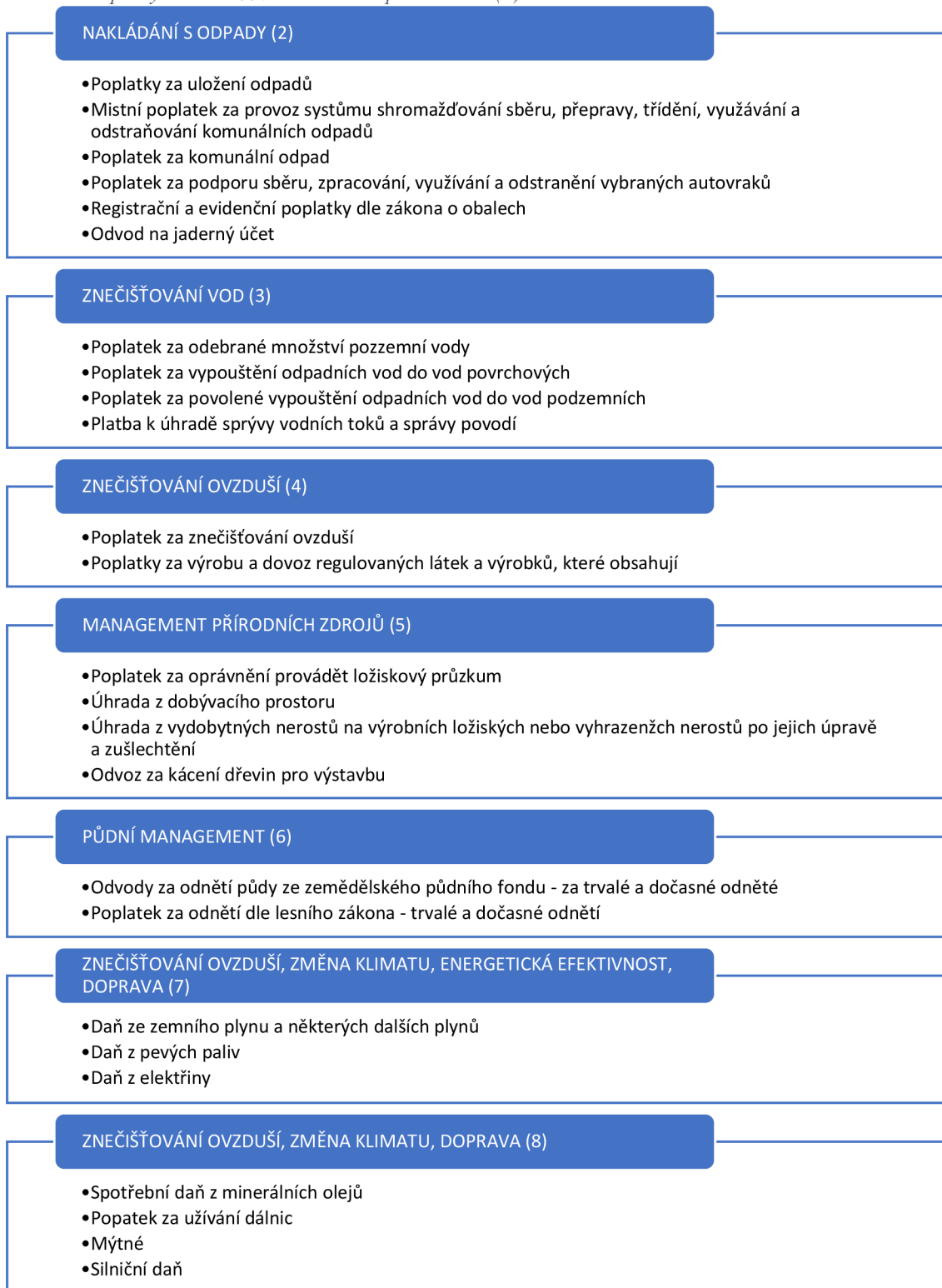
Nejvýznamnějším systémem pro obchodování s emisními povolenkami v EU je Systém Evropské unie pro obchodování s emisemi (EU ETS), kde se obchoduje s emisemi skleníkových plynů. Vládní příjmy z prodeje těchto povolenek jsou v národních účtech považovány za daňové příjmy (Eurostat, 2023).

2.5.3 Poplatky a daně k ochraně životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí České republiky uvádí poplatky a daně spojené s ochranou životního prostředí a dělí je do několika kategorií, přesný výčet je uveden ve *schématu 2*. Od platby je možné za určitých podmínek být osvobozen (MŽP, 2013).

Výše poplatků je rozdílná v závislosti na konkrétních okolnostech. **Poplatky za znečišťování vod** jsou měřeny korunovou sazbou na metr krychlový v případě spotřeby vody. U poplatku za vypouštění odpadních vod se jedná o korunovou sazbu na kilogram vypuštěného odpadu. Najdeme zde i roční poplatky na osobu. **Poplatky za nakládání s odpady** jsou zatíženy korunovou sazbou na tunu odpadu, případně roční poplatky či sazby za kus (autovraky a jejich likvidace). U **poplatků ke znečišťování ovzduší** se hovoří o vypuštěných látkách do ovzduší měřených na tuny. U **managementu přírodních zdrojů** se poplatky odvíjí především od velikosti zásahu do přírody při výzkumech (zde záleží i na délce výzkumu, platí se za každý započatý rok) a těžbě nerostů. O poplatcích spojených s **půdním managementem** individuálně rozhoduje příslušný orgán ochrany zemědělského půdního fondu. Poslední skupinou daní a poplatků, které lze zařadit do více kategorií, jsou daně a poplatky z užívání silnic. S touto skupinou se pojí jak **znečišťování ovzduší, tak změna klimatu a mají vliv i na dopravu**. Skupiny daní, které mají vliv na znečišťování ovzduší, změnu klimatu, dopravu a energetickou efektivnost, byly popsány v předešlé kapitole 2.5.1 (MŽP, 2013).

Schéma 2 Poplatky a daně k ochraně životního prostředí ČR (1)

(1) Fees and taxes to protect the environment; (2) Waste management; (3) Water pollution; (4) Air pollution;

(5) Management of natural resources (6) Land management; (7) Climate change, energy efficiency, transport;

(8) Air pollution, climate change, transport.

Zdroj: vlastní zpracování na základě MŽP, 2013.

3 Metodika

Cílem práce je posoudit míru současného i perspektivu budoucího využití environmentálních daní v ČR jakožto nástroje pro přechod ekonomiky na klimatickou neutralitu.

Naplnění cílů práce proto předpokládá odpovědět na následující výzkumné otázky: Jak se environmentální daně v ČR a Evropské unii za sledovaná léta vyvíjí a kam tento vývoj směřuje?

Vývoj environmentálního zdanění je sledován z následujících hledisek:

1. Výše environmentálního zdanění (daňová kvóta, výnos environmentálních daní na obyvatele, podíl environmentálních daní k průměrné mzdě).
2. Vývoj environmentálního zdanění (vývoj spotřeby energie z neobnovitelných a obnovitelných zdrojů, vývoj HDP a ED v čase).
3. Struktura environmentálního zdanění.

Data sloužící k účelům této práce a k naplnění cílů této práce jsou získána z databáze Eurostat. Do analýzy vstupují daně a poplatky vyjmenované v kapitole 2.3. pro Českou republiku a EU. Data vstupující do analýzy pro Českou republiku jsou rozepsána v kapitole 2.5. Srovnávání budou probíhat jak v čase, tak i prostoru. Časová řada byla zvolena pro roky 2008-2020. Pro účely této práce bude souhrnný řádek pro Evropskou unii označen jako EU27.

Eurostat využívá environmentálních účtů, které obsahují údaje z mnoha oblastí životního prostředí. Tato terminologie se shoduje s národními účty. Díky tomu je lze využívat k odpovědím na mnoho otázek, které si lze pokládat ohledně vztahu ekonomik a životního prostředí (ČSÚ, 2021).

3.1 Výše environmentálního zdanění

V následující podkapitole proběhne zkoumání výše environmentálního zdanění pomocí daňové kvóty, bude zkoumáno daňové zatížení na obyvatele a také podíl na průměrných mzdách.

3.1.1 Daňová kvóta

První pozorování bude zaměřeno na výši environmentálního zdanění za využití daňové kvóty (dále DK) jednotlivých států Evropské unie a EU27. DK je hojně používaným ukazatelem daňové zátěže obyvatelstva. V čitateli najdeme daňové inkaso veřejných rozpočtů. Pro dílčí analýzu je pak použita pouze zkoumaná daň (v tomto

případě ED). Jmenovatelem je hrubý domácí produkt, dále jen HDP, vyjádřený v běžných cenách. HDP vyjadřuje všechno vyprodukované zboží a služby v dané ekonomice za rok.

Daňová kvóta se vypočte následovně dle vzorce 1:

$$DK = \frac{ED_{s(t)}}{HDP_{s(t)}} * 100 \quad (1)$$

DK	<i>Daňová kvóta vyjádřena v %</i>
$ED_{s(t)}$	<i>Environmentální daň daného státu v čase t v milionech EUR</i>
t	<i>rok</i>
$HDP_{s(t)}$	<i>Hrubý domácí produkt daného státu v čase t v milionech EUR</i>

Dle výsledných hodnot bude vybrán vzorový stát pro srovnání s Českou republikou. Vysoký podíl environmentálních daní na HDP signalizuje, že v daném státu je kladen vyšší důraz na tuto daň. Přesto nelze očekávat nijak vysoký podíl (oproti dani z příjmů FO a PO či jiným spotřebním daním). Cílem je najít stát s vyšším podílem ED na HDP oproti Česku a EU27. Vzhledem k výše zmíněnému, je DK adekvátní pro srovnávání mezi státy. Po výběru vzorového státu se bude pozornost autorky zaměřovat především na Česko, EU27 a vybraný stát.

Následně proběhne propočet meziročních změn u HDP a ED dle vzorců 2 a 3 následovně:

$$\% \text{ změna HDP} = \left(\frac{HDP_{s(t)} - HDP_{s(t-1)}}{HDP_{s(t-1)}} \right) * 100 \quad (2)$$

$HDP_{s(t)}$	<i>HDP v běžných cenách daného státu v čase t v milionech EUR</i>
$HDP_{s(t-1)}$	<i>HDP v běžných cenách daného státu v čase $t-1$ v milionech EUR</i>

$$\% \text{ změna } ED_{s(t)} = \left(\frac{ED_{s(t)} - ED_{s(t-1)}}{ED_{s(t-1)}} \right) * 100 \quad (3)$$

$ED_{s(t)}$	<i>ED v běžných cenách daného státu v čase t v milionech EUR</i>
$ED_{s(t-1)}$	<i>ED v běžných cenách daného státu v čase $t-1$ v milionech EUR</i>

Změny HDP a ED budou zobrazeny v bodových grafech.

3.1.2 Environmentální daně na obyvatele

Dalším tématem bude výše daňového zatížení na obyvatele. Ta bude zjištěna podílem vybraných ED daného státu na počtu jeho obyvatel. Je důležité zdůraznit, že se nejedná o daňové zatížení na jednoho obyvatele ve smyslu zaplacených daní, ale jde o průměr daného státu. Výpočet proběhl dle *vzorce 4*:

$$ED(ob)_{s(t)} = \frac{EDs(t)}{ob_{s(t)}} * 1\,000\,000 \quad (4)$$

$ED(ob)_{s(t)}$	<i>ED v běžných cenách na obyvatele v EUR</i>
$EDs(t)$	<i>ED v běžných cenách daného státu v čase t v milionech EUR</i>
$ob_{s(t)}$	<i>Počet obyvatel daného státu v čase t</i>
t	<i>rok</i>

Environmentální daně na obyvatele jsou následně srovnány s průměrnou daňovou zátěží na obyvatele EU, která je vypočtena podle *vzorce 5*.

$$ED(ob) EU = \frac{\sum EDs(t)}{\sum ob_{s(t)}} * 1\,000\,000 \quad (5)$$

$EDs(t)$	<i>ED v běžných cenách daného státu v čase t v milionech EUR</i>
$ob_{s(t)}$	<i>Počet obyvatel daného státu v čase t</i>

Vzhledem k faktu, že průměr výrazně ovlivňují extrémní (vychýlené) hodnoty, byl pro porovnání vypočten i medián u environmentální daně na obyvatele pomocí funkce Microsoft Excel MEDIAN(). Medián dělí data ze souboru na přesnou polovinu, a je tak prostřední hodnotou.

Dále bude provedena úprava environmentálních daní pomocí parity kupní síly (PPP). „PPP nám říká, kolik měnových jednotek stojí dané množství zboží a služeb v různých zemích. PPP tak mohou být použity jako směnné kurzy měn k převodu výdajů vyjádřených v národních měnách na umělou společnou měnu (Standard kupní síly, PPS), čímž se eliminuje vliv rozdílů cenových hladin mezi zeměmi“ (Eurostat, n.d.).

Díky tomuto postupu je zajištěno, že ED zkoumaných zemí bude oceněno jednotnou cenovou hladinou a výsledné rozdíly jsou pak odrazem skutečnosti. Tuto umělou společnou měnu bude práce označovat jako EUR_{PPS}.

Výpočet bude proveden pomocí vzorce 6:

$$ED_{PPSs(t)} = ED_{S(t)} * PPS \quad (6)$$

$ED_{PPSs(t)}$	<i>ED daného státu v čase t v cenách upravených PPS (EUR_{PPS})</i>
$ED_{S(t)}$	<i>ED v běžných cenách daně daného státu v čase t v milionech EUR</i>
PPS	<i>Standard kupní síly EU-27 2020</i>
t	<i>rok</i>

A následně bude ED_{PPS} vypočtena na obyvatele pomocí vzorce 7. Pro adekvátní porovnatelnost byla ED na obyvatele převedena na jednotky EUR. Z nových hodnot $ED(ob)_{PPS}$ byla znovu vypočtena nová hodnota mediánu pomocí funkce MEDIAN(). Tyto hodnoty budou následně zobrazeny v grafu.

$$ED(ob)_{PPSs(t)} = \frac{ED_{PPSs(t)}}{ob_{(s)t}} * 1\,000\,000 \quad (7)$$

$ED(ob)_{PPS}$	<i>ED na obyvatele upravená pomocí PPS daného státu v čase t v celých EUR</i>
$ED_{PPSs(t)}$	<i>ED daného státu v čase t v cenách upravených PPS v milionech EUR</i>
$ob_{s(t)}$	<i>Počet obyvatel daného státu v čase t</i>
t	<i>rok</i>

U zkoumání $ED(ob)$ se dále autorka této diplomové práce zaměří na potenciaální korelaci, mezi reálným růstem/poklesem HDP a růstem/poklesem $ED(ob)$. Reálný růst HDP signalizuje růst ekonomiky a společenského blahobytu. V případě, že se lidé mají dobře, lze předpokládat nárůst spotřeby komodit, tyto komodity podléhají zdanění a v případě, že se bude jednat o komodity podléhající environmentální dani, potom s růstem HDP lze předpokládat i růst výnosu $ED(ob)$. Může dojít i k působení opačných vlivů. Lze konstatovat, že souvislost mezi růstem HDP a $ED(ob)$ může mít charakter oboustranné kauzality.

3.1.3 Podíl environmentálních daní na obyvatele k průměrné mzdě

Dále budou zkoumány vztahy ED(ob) a průměrných mezd ve sledovaných letech. Dle *vzorce 8* bude zjištěn podíl ED(ob) na průměrnou mzdu. Následně stejným způsobem bude vypočítán podíl ED(ob) placené pouze domácnostmi k průměrné mzdě dle *vzorce 9*.

Cílem těchto dvou výpočtů je posoudit rozdíl v daňovém zatížení. Daně dopadají vždy na koncového spotřebitele. Zatímco výpočet dle *vzorce 8* udává zatížení celkovými daněmi (hovoříme o celkové sumě environmentálních daních), tedy zahrnují daně placené domácnostmi i podniky. *Vzorec 9* zkoumá zatížení domácností pouze daněmi placenými domácnostmi (tedy ty, kdy je poplatníkem domácnost). Informace o průměrných mzdách jsou získány z databáze Eurostat.

$$\% \text{ daňová zátěž ED na obyvatele} = \frac{ED(ob)_{s(t)}}{\text{Prům.mzda}} \quad (8)$$

$ED(ob)_{s(t)}$ *ED v běžných cenách daného státu v čase t v celých EUR*

Prům.mzda *Roční průměrná hrubá mzda v celých EUR*

$$\% \text{ daňová zátěž ED placené domácnostmi na obyvatele} = \frac{ED_{dom}(ob)_{s(t)}}{\text{Prům.mzda}} \quad (9)$$

$ED_{dom}(ob)_{s(t)}$ *ED placené domácnostmi v běžných cenách daného státu v čase t v celých EUR*

Prům.mzda *Roční průměrná mzda v EUR*

Následně pomocí *vzorců 8* a *9* bude proveden stejný výpočet u průměrné mzdy a environmentálních daní v korunách českých pouze pro Českou republiku.

3.2 Vývoj environmentálního zdanění

Vývoj environmentálních daní EU27, Česka a vybrané země bude zachycen v čase pomocí bazických indexů. Výchozím rokem bude rok 2008. Výpočet proběhne dle *vzorce 10*.

$$ED_{\frac{t}{2008}} = \frac{ED_{s(t)}}{ED_{2008}} \quad (10)$$

$ED_{s(t)}$ *Environmentální daň daného státu v čase t v milionech EUR*

ED_{2008} *Environmentální daň v roce 2008 v milionech EUR (2008=100)*

Stejným způsobem bude v čase zkoumán vývoj HDP (vzorec 11), vývoj spotřeby neobnovitelné energie (vzorec 12) a vývoj spotřeby obnovitelné energie (vzorec 13).

$$HDP \frac{t}{2008} = \frac{HDP_{s(t)}}{HDP_{2008}} \quad (11)$$

$HDP_{s(t)}$ *HDP v běžných cenách daného státu v čase t v milionech EUR*
 HDP_{2008} *HDP v běžných cenách v roce 2008 v milionech EUR (2008=100)*

$$Neob.energ \frac{t}{2008} = \frac{Neob.energ_{s(t)}}{Neob.energ_{2008}} \quad (12)$$

$Neob.energ_{s(t)}$ *Environmentální daň daného státu v čase t v milionech EUR*
 $Neob.energ_{2008}$ *Environmentální daň v roce 2008 v milionech EUR (2008=100)*

$$Ob.energ \frac{t}{2008} = \frac{Ob.energ_{s(t)}}{Ob.energ_{2008}} \quad (13)$$

$Ob.energ_{s(t)}$ *Environmentální daň daného státu v čase t v milionech EUR*
 $Ob.energ_{2008}$ *Environmentální daň v roce 2008 v milionech EUR (2008=100)*

3.3 Struktura environmentálního zdanění

Struktura environmentálního zdanění bude posuzována u EU27, Česka a vybrané země. Nejprve bude zkoumáno složení environmentálních daní a jejich struktura, jaké daně se podílejí na daňových příjmech nejvíce a které jsou naopak malé, a ne příliš významné. Celkové environmentální daně budou tedy rozděleny podle jednotlivých skupin daní. Následující vzorec 14 naznačuje vztah mezi celkovými ED a jejich dílčími částmi.

$$ED_{s(t)} = \frac{EnD_{s(t)}}{ED_{s(t)}} + \frac{DoD_{s(t)}}{ED_{s(t)}} + \frac{ZnD_{s(t)}}{ED_{s(t)}} + \frac{ZdD_{s(t)}}{ED_{s(t)}} \quad (14)$$

$ED_{s(t)}$ *Environmentální daň daného státu v čase t v milionech EUR*
 $EnD_{s(t)}$ *Energetická daň daného státu v čase t v milionech EUR*
 $DoD_{s(t)}$ *Dopravní daň daného státu v čase t v milionech EUR*
 $ZnD_{s(t)}$ *Daň ze znečištění daného státu v čase t v milionech EUR*
 $ZdD_{s(t)}$ *Daň ze zdrojů daného státu v čase t v milionech EUR*

Dále se práce zaměří na zkoumání struktury ED placených domácnostmi. Jestli se nějak výrazně liší od struktury celkových daní, tedy zda jsou poměry v placení stejné, popřípadě zatěžují-li některé daně domácnosti více než podniky. Vzorec 15 opět naznačuje vztah mezi daněmi zaplacenými domácnostmi a jejich strukturou.

$$EDdom_{s(t)} = \frac{EnDdom_{s(t)}}{EDdom_{s(t)}} + \frac{DoDdom_{s(t)}}{EDdom_{s(t)}} + \frac{ZnDdom_{s(t)}}{EDdom_{s(t)}} + \frac{ZdDdom_{s(t)}}{EDdom_{s(t)}} \quad (15)$$

$EDdom_{s(t)}$	<i>Environmentální daň daného státu v čase t v milionech EUR</i>
$EnDdom_{s(t)}$	<i>Energetická daň daného státu v čase t v milionech EUR</i>
$DoDdom_{s(t)}$	<i>Dopravní daň daného státu v čase t v milionech EUR</i>
$ZnDdom_{s(t)}$	<i>Daň ze znečištění daného státu v čase t v milionech EUR</i>
$ZdDdom_{s(t)}$	<i>Daň ze zdrojů daného státu v čase t v milionech EUR</i>

V této části proběhne i výpočet procentuálního podílu daní placených domácnostmi na celkovém daňovém zatížení. Tedy jak velká část z celkem zaplacených daní platí domácnosti. Výpočet proběhne dle vzorce 16:

$$\text{Podíl } EDdom \text{ na } ED \text{ celkových} = \frac{EDdom_{s(t)}}{ED_{s(t)}} * 100 \quad (16)$$

$EDdom_{s(t)}$	<i>ED placené domácnostmi daného státu v čase t v milionech EUR</i>
$ED_{s(t)}$	<i>ED daného státu v čase t v milionech EUR</i>

Následně se práce hlouběji zaměří na daně energetické a dopravní a rozebere podíl placený domácnostmi na celkových energetických a dopravních daních. Dle vzorců 17 a 18:

$$\% \text{ podíl } EnDdom_{s(t)} \text{ na } EnD_{s(t)} = \frac{EnDdom_{s(t)}}{EnD_{s(t)}} * 100 \quad (17)$$

$EnDdom_{s(t)}$	<i>Energetická daň placená domácnostmi daného státu v čase t v milionech EUR</i>
$EnD_{s(t)}$	<i>Energetická daň daného státu v čase t v milionech EUR</i>

$$\% \text{ podíl } DoD_{dom_s(t)} \text{ na } DoD_{s(t)} = \frac{DoD_{dom_s(t)}}{DoD_{s(t)}} * 100 \quad (18)$$

DoD_{dom_{s(t)}}   *Dopravní daň placená domácnostmi daného státu v čase t v milionech EUR*

DoD_{s(t)}   *Dopravní daň daného státu v čase t v milionech EUR*

4 Výsledky

Analýza byla provedena na 27 státech Evropské unie a Evropské unii jako celku (dále jen EU27). Data obsahují daně zaplacené ze všech ekonomických činností (tedy daně placené podniky), daně zaplacené domácnostmi, nerezidenty a daně zaplacené a nezařaditelné do těchto skupin.

4.1 Výše environmentálního zdanění

4.1.1 Daňová kvóta

Diplomová práce se nejprve zaměřila na podíl environmentálních daní na HDP. Data uvedená v *tabulce 10.1 a 10.2* v příloze byla dána do poměrů u všech států během sledovaných let. Výsledné hodnoty podílu environmentálních daní na HDP jsou uvedeny v *tabulce 10.3* v příloze. *graf 1* zobrazuje procentuální vyjádření podílů ED na HDP v jednotlivých letech pro EU27, Českou republiku a Dánské království. Dánsko bylo vybráno jakožto vzorový stát v oblasti environmentálního zdaňování, jelikož podíl environmentálních daní na HDP mělo ze všech zkoumaných států ve sledovaných letech jeden z nejvyšších⁸, viz *tabulka 10.3* v příloze. Tento výběr lze podpořit i hodnocením ve zprávě Sustainable Governance Indicators (SGI) Network, která v roce 2018 provedla výzkum v oblasti environmentálních politik států. Dánské království se v této kategorii umístilo na druhém místě. Česká republika zaujala 30. místo z celkových 41 hodnocených zemí. I z tohoto pohledu lze považovat Dánské království za vhodný subjekt pro porovnávání.

Vzhledem k tomu, že Dánsko vykazuje ve srovnání s Českou republikou výrazně vyšší celkovou daňovou kvótu (podíl ED k HDP) byl pro upřesnění interpretace výsledků vypočten ještě podíl ED na celkových daňových příjmech.

Z *tabulky 10.24*⁹ je patrné, že ve všech sledovaných případech podíl environmentálních daní na celkových daňových příjmech ve sledovaných letech klesal. To lze označit jako snižování efektivnosti environmentálních daní během sledovaných let. Tedy environmentální daně rostly pomalejším tempem, než jakým rostlo HDP a celkové daňové příjmy.

---

⁸ Dánské království bylo mimo jiné vybráno i z důvodu vysoké environmentální daně na obyvatele.

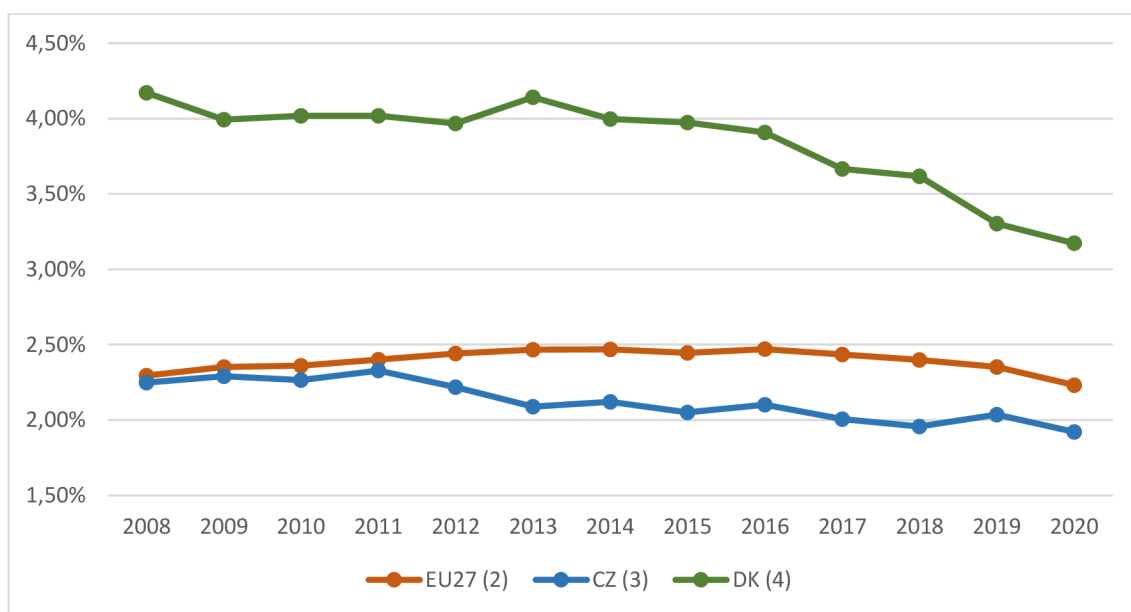
⁹ *Tabulka 10.24* v příloze, byla vytvořena pomocí dat z *tabulky 10.25 a tabulky 10.1*.

Environmentální zdanění má v daňovém mixu Dánska vyšší podíl, než tomu je v Česku a v EU27. Dánsko na environmentální zdanění klade vyšší důraz a jeho daňový mix se liší od českého v mnoha dalších aspektech.

Občané Dánska jsou dle dat z diplomové práce „*Historický vývoj a analýza daňového systému Dánska se zaměřením na zdanění příjmů fyzických osob*“ zatíženi vyšší daní z přidané hodnoty (mají pouze jednu sazbu, která činí 25 %). Největší položkou daňového mixu Dánska však tvoří daně z příjmů fyzických osob, na druhém místě se pak nachází DPH. Oproti tomu daňový mix České republiky je tvořen z největší části sociálním pojištěním a na druhém místě nalezneme také DPH (Dudová, 2018).

Z grafu 1 je možné vidět, že podíl ED na HDP u EU27 se v letech nijak významně neměnil. Oproti tomu Česko mělo tento podíl ve sledovaných letech nižší než EU27. Výraznější pokles nastal v roce 2012, kdy došlo k úbytku jak HDP, tak ED. Dle ČSÚ byl rok 2012 rokem recese. Ekonomika ovlivněna snížením výdajů domácností na konečnou spotřebu. Toto tvrzení vysvětluje jak pokles HDP, tak tím lze z části vysvětlit i snížení ED, jelikož environmentální daně souvisí s konečnou spotřebou domácností (ČSÚ, 2013).

Graf 1 Podíl environmentálních daní na HDP v jednotlivých letech u vybraných států a EU27 (1)

⁽¹⁾Share of environmental taxation in GDP in individual years for selected countries and European Union;

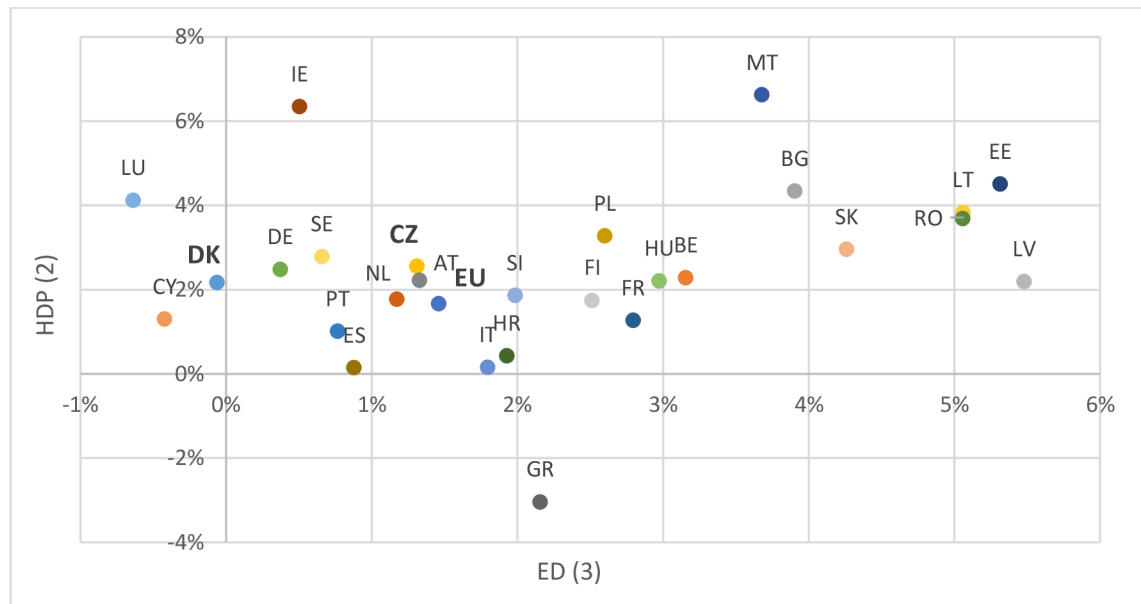
⁽²⁾ European Union; ⁽³⁾ Czechia; ⁽⁴⁾ Denmark.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, gov_10a_taxag).

Během pozorování daňových kvót vyvstala otázka, zdali existuje vztah mezi vývojem HDP a ED. Proto bylo vypočteno průměrné tempo růstu ED a HDP všech států EU a EU27, přičemž tyto hodnoty můžete nalézt v příloze v tabulkách 10.4 a 10.5. Tato

vypočtená průměrná tempa růstu u všech sledovaných států lze vidět v *grafu 2*. Na ose x jsou zobrazeny průměrné meziroční změny ED a na ose y průměrné meziroční změny HDP. Je patrné, že u většiny států se jejich HDP vyvíjí dle očekávání, tedy že spíše rostlo, stejně tak tomu bylo u environmentálních daní, které se v průběhu let zvyšovaly. Řecko například, jako jeden z mála států, mělo průměrný růst HDP záporný, růst ED naopak kladný. Což je vidět ve třetím kvadrantu bodového grafu. Naopak Lucembursko a Kypr mají průměrné tempo růstu HDP kladné, ale záporné průměrné tempo růstu ED. Dánsko má také průměrné tempo růstu ED záporné ve výši -0,06 %, V Dánsku výběry daní během sledovaných let příliš nerostly, v letech 2009, 2014, 2017, 2019 a 2020 lze pozorovat poklesy daní, a i proto je průměrné tempo růstu ED záporné.

Graf 2 Průměrná tempa růstu ED a HDP států Evropské unie (v %) (1)

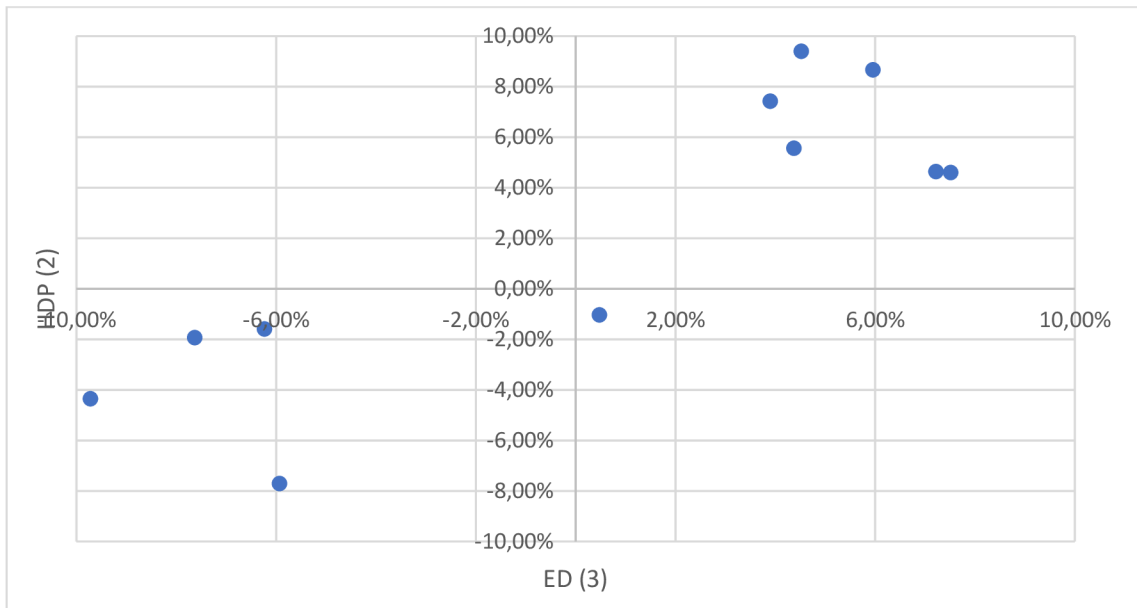

⁽¹⁾ Average growth rates of ED and GDP of European Union countries (in %); ⁽²⁾ gross domestic product; ⁽³⁾ environmental taxes.

Zdroj: vlastní zpracování (*env_ac_taxind2, nama_10_gdp*).

Graf 3 zobrazuje procentuální změny HDP a ED v České republice. Osa x zobrazuje změny ED a osa y změny HDP. V případě České republiky byla mezi zjištěnými meziročními změnami spočítána korelace, která vyšla 0,85. Tento výsledek značí poměrně silnou lineární závislost, kterou lze pozorovat i v *grafu 3*. Dále lze pozorovat velké rozpětí obou os, to značí skokové rozdíly mezi jednotlivými roky. Zdrojová data pro *graf 3* najdete v *tabulce 10.6* v příloze.

Graf 3 Tempo růstu ED a HDP Česka (v %) (1)

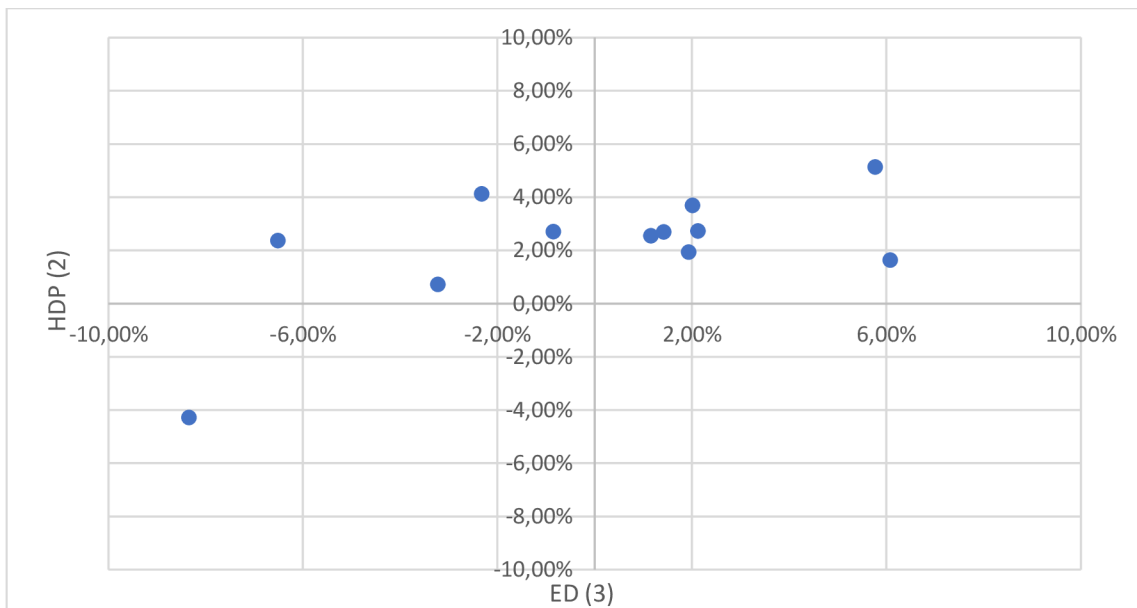

⁽¹⁾Growth rate of ED and GDP of the Czechia (in %);⁽²⁾gross domestic product;⁽³⁾environmental taxes.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, nama_10_gdp).

Graf 4 zobrazuje data o meziročních změnách dánského HDP a ED. Dánsko vykazuje slabší lineární závislost oproti Česku, koeficient korelace vyšel 0,63. Data v grafu 4 by nejspíše mohla být vysvětlena jinou než lineární závislostí, popřípadě dalšími vysvětlujícími proměnnými, k tomuto tvrzení by byla potřeba delší časová řada a provedení dalších testů. Zdrojem pro graf 4 je tabulka 10.6 v příloze.

Graf 4 Meziroční vývoj ED a HDP Dánska

⁽¹⁾Growth rate of ED and GDP of the Denmark (in %);⁽²⁾gross domestic product;⁽³⁾environmental taxes.

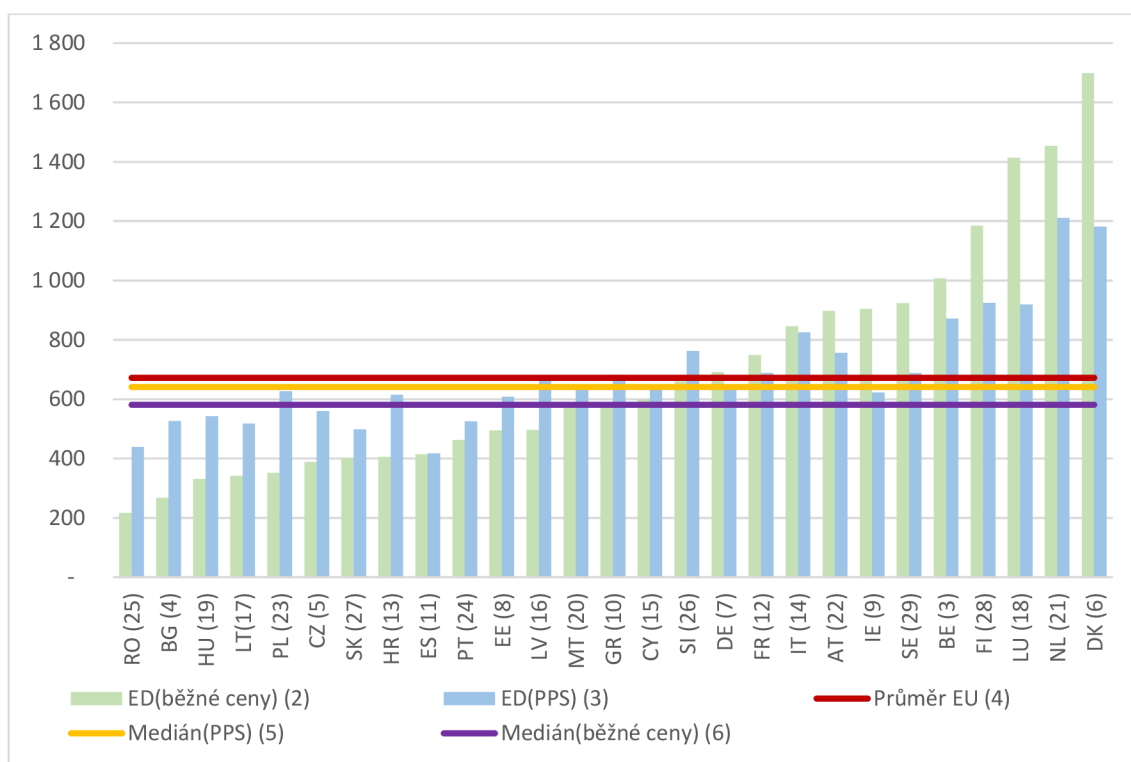
Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, nama_10_gdp).

4.1.2 Environmentální daň na obyvatele

Dalším výpočtem je výpočet environmentální daně na obyvatele. Tento jednoduchý ukazatel udává environmentální daňové zatížení na obyvatele daného státu. Mezi tři největší objemy vybraných daní připadající na jednoho obyvatele se řadí Nizozemsko, Lucembursko a Dánsko. Data o počtech obyvatel států naleznete v příloze v *tabulce 10.7*.

V *grafu 5* lze pozorovat všechny státy EU v roce 2020 srovnané dle průměrně daně na obyvatele od nejmenší po největší. Graf je dále proložený mediánem v běžných cenách a mediánem PPS. Poslední zobrazovanou hodnotou je průměrné daňové zatížení environmentálními daněmi na obyvatele EU. Tato hodnota je v případě běžných cen PPS stejná, neboť PPS je v standardu EU-27 2020, kdy „kurz“ pro přepočet je pro EU v hodnotě 1. Vypočtené daně na obyvatele v ostatních letech naleznete v příloze v *tabulce 10.8* pro výsledky v běžných cenách a *tabulce 10.9* pro výsledky v umělé měně upravené pomocí PPS.

Graf 5 Porovnání ED v běžných cenách a upravené ED pomocí PPS EU-27 2020 (v EUR na obyvatele) ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Comparison of ED at current prices and adjusted ED using PPS EU-27 2020 (in euros per inhabitant); ⁽²⁾ ED (common prices); ⁽³⁾ ED (PPS); ⁽⁴⁾ Average EU; ⁽⁵⁾ Median (PPS); ⁽⁶⁾ Median (common prices).

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, demo_pjan).

Nejnižší příjmy z environmentálních daní v roce 2020 v běžných cenách eviduje Rumunsko, nejvyšší pak Dánsko, Česká republika je na šestém místě zleva. Lze pozorovat poměrně markantní rozdíly ve výši zdanění mezi Rumunskem a Dánskem.

U cen upravených podle standardu dochází ke stírání rozdílu mezi státy. Pomyslná přímka mezi Rumunskem a Dánskem a jejich ED v běžných cenách je daleko příkřejší než přímka mezi výsledky Rumunska a Dánska v cenách PPS. Navíc v cenách PPS nedrží prvenství ve výběru ED Dánsko, ale Nizozemsko, stejně tak Rumunsko neeviduje v cenách PPS ten nejnižší výsledek. V cenách PPS nejnižší výsledek eviduje Estonsko. Dále si lze všimnout, že prvních několik států, včetně České republiky, je výrazně podhodnocených, respektive přepočtených přes PPS výsledné hodnoty zvyšuje. U největších výběrčích je naopak značný pokles v cenách PPS. Převod na společnou umělou měnu tedy skutečně způsobuje to, že vyhlazuje rozdíly v cenových hladinách a výsledky jsou měřitelné.

4.1.3 Podíl environmentální daně na obyvatele k průměrné mzdě

Zhodnocení daňové zátěže bylo dále provedeno porovnáním k průměrným mzdám, ty lze nalézt v příloze v *tabulce 10.10*, mzdy jsou uváděny v roční výši. Následně byly vzaty environmentální daně na obyvatele a byly dány do podílu s průměrnými mzdami. Výsledná čísla jsou k vidění v *tabulce 4.1* pro EU27, Česko a Dánsko, kompletní *tabulka 10.11* je k nalezení v příloze.

Tabulka 4.1 Daňová zátěž environmentálními daněmi k průměrné mzdě vybraných států a EU27 (v %) ⁽¹⁾

Stát ⁽²⁾	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EU27 ⁽³⁾	2,22	2,15	2,16	2,21	2,22	2,23	2,25	2,27	2,31	2,32	2,31	2,27	2,08
CZ ⁽⁴⁾	3,01	2,96	2,84	2,89	2,70	2,57	2,66	2,65	2,70	2,55	2,43	2,52	2,31
DK ⁽⁵⁾	3,82	3,35	3,41	3,41	3,36	3,51	3,37	3,36	3,36	3,20	3,18	2,92	2,77

⁽¹⁾The tax burden of environmental taxes on the average salary of selected states and the EU (in %);

⁽²⁾ State; ⁽³⁾ European Union; ⁽⁴⁾ Czechia; ⁽⁵⁾ Denmark.

Zdroj: vlastní zpracování (*env_ac_taxind2, nama_10_fte*).

Na první pohled si lze všimnout, že Dánsko má vyšší daňovou zátěž environmentálními daněmi k průměrné mzdě oproti Česku a EU27. Česko má dokonce vyšší podíl, než je tomu v EU. Dále je možné pozorovat, že tento poměr u všech sledovaných států v *tabulce 4.1* klesá.

Jako další bude zobrazeno daňové zatížení průměrných mezd pouze daněmi zaplacenými domácnostmi¹⁰. V *tabulce 4.2* je vidět, že poměr je znatelně menší, kompletní *tabulku 10.12* naleznete v příloze. Je možné zaregistrovat, že výsledky Dánska jsou opět vyšší než Česka a průměru EU. Je tomu tak, protože Dánsko má mnohem propracovanější systém environmentálních daní zaměřených na domácnosti, viz následující kapitola 4.3.

¹⁰ Jedná se o daně, kdy jsou poplatníkem domácnosti, viz. kapitola 3.1.3.

Tabulka 4.2 Environmentální daně placené domácnostmi k průměrné mzdě EU27, ČR a DK (v %) ⁽¹⁾

Stát ⁽²⁾	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EU27 ⁽³⁾	1,20	1,17	1,16	1,15	1,16	1,15	1,14	1,16	1,19	1,18	1,16	1,13	1,01
CZ ⁽⁴⁾	0,48	0,51	0,51	0,52	0,52	0,51	0,50	0,53	0,54	0,53	0,52	0,51	0,39
DK ⁽⁵⁾	2,24	1,87	1,96	1,90	1,90	2,02	1,88	1,87	1,83	1,84	1,86	1,73	1,63

⁽¹⁾ Tax burden of environmental taxes paid by households to the average wage of selected countries and the EU (in %); ⁽²⁾ State; ⁽³⁾ European Union; ⁽⁴⁾ Czechia; ⁽⁵⁾ Denmark.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, nama_10_fte).

V následující tabulce 4.3 jsou vidět průměrné roční mzdy v České republice v korunách. Dále pak celkové ED na obyvatele a ED placené domácnostmi na obyvatele. Tato čísla jsou dána do poměru s průměrnou mzdou. Výsledná daňová zátěž je v procentech. Při výpočtech v korunách si lze značně jednoduše tuto zátěž odvodit a přirovnat k nějakému ekvivalentu.

Tabulka 4.3 Podíl environmentálních daní (v celých CZK) ⁽¹⁾

Ukazatel ⁽²⁾	Průměrná roční hrubá mzda ⁽³⁾	ED(ob) celkové ⁽⁴⁾	Daňová zátěž ⁽⁵⁾	ED(ob) placené domácnostmi ⁽⁶⁾	Daňová zátěž ⁽⁷⁾
2008	292 269	8 788	3,01 %	1 389	0,48 %
2009	293 898	8 691	2,96 %	1 501	0,51 %
2010	304 419	8 646	2,84 %	1 546	0,51 %
2011	312 036	9 019	2,89 %	1 631	0,52 %
2012	319 671	8 633	2,70 %	1 659	0,52 %
2013	319 864	8 230	2,57 %	1 621	0,51 %
2014	329 461	8 767	2,66 %	1 632	0,50 %
2015	339 218	9 001	2,65 %	1 784	0,53 %
2016	353 119	9 550	2,70 %	1 897	0,54 %
2017	379 816	9 698	2,55 %	2 013	0,53 %
2018	410 016	9 981	2,43 %	2 151	0,52 %
2019	439 732	11 075	2,52 %	2 255	0,51 %
2020	445 124	10 262	2,31 %	1 725	0,39 %

⁽¹⁾ Share of environmental taxes (in whole CZK); ⁽²⁾ Indicator; ⁽³⁾ Average gross wage; ⁽⁴⁾ ED(ob) total; ⁽⁵⁾ Tax burden; ⁽⁶⁾ ED(ob) paid by households; ⁽⁷⁾ Tax burden.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, nama_10_fte).

Při pohledu na čistou daňovou zátěž, tedy tu, která obsahuje v čitateli pouze environmentální daně placené domácnostmi na obyvatele, je zjevné, že zátěž není nijak vysoká. Ve sledovaných letech se tento podíl nijak neměnil, daně rostly a stejně tak i průměrná mzda.

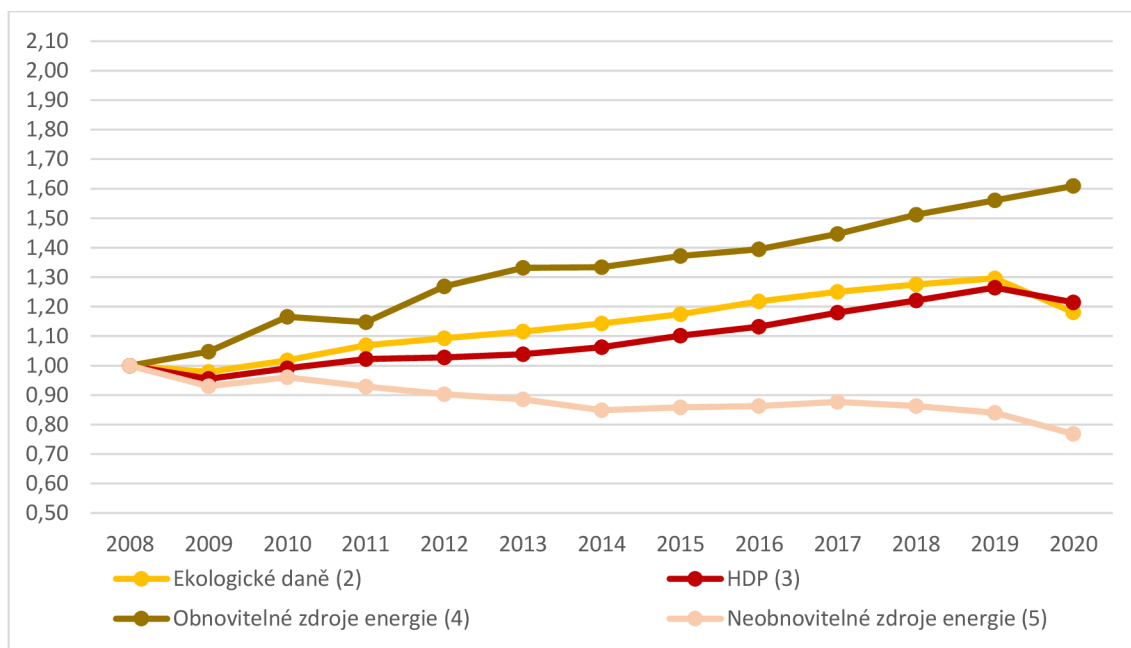

4.2 Vývoj environmentálního zdanění

Dále bude zjištěn vývoj v čase u environmentálních daní, HDP, spotřeby energií (bez obnovitelných zdrojů) a spotřeby energií z obnovitelných zdrojů u EU27, Česku a Dánsku. Vývoj bude promítnut pomocí indexů, kdy základnou bude rok 2008.

Vývoj EU27 lze pozorovat v *grafu 6*. Data Evropské unie do jisté míry určují trend vývoje členských států EU. Ten lze pozorovat především v rostoucí spotřebě energií z obnovitelných zdrojů. Naopak klesá spotřeba energií ze zdrojů neobnovitelných. Je možné si všimnout, že vývoj environmentálních daní a HDP je do jisté míry téměř totožný s vývojem ED a obojí roste. Dále je vidět, že během sledovaných let spotřeba energií z obnovitelných zdrojů roste, zatímco spotřeba energií z neobnovitelných zdrojů klesá. To je dáno vývojem environmentálních politik jednotlivých států a zájem o alternativní zdroje energií. Zdrojem pro tento *graf 6* je *tabulka 10.13* v příloze.

Graf 6 Vývoj environmentálního zdanění v Evropské unii (EU27) (1)

⁽¹⁾Development of environmental taxation in the European Union; ⁽²⁾ Environmental taxes; ⁽³⁾ gross domestic product; ⁽⁴⁾ renewable energy sources; ⁽⁵⁾ non-renewable energy sources.

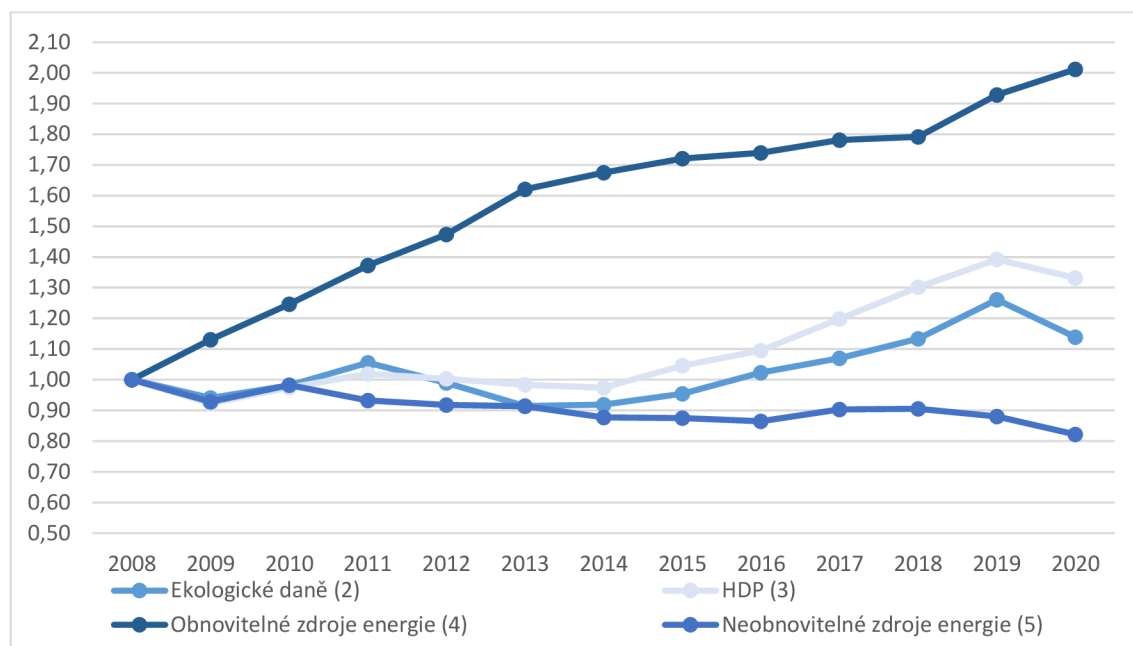
Zdroj: vlastní zpracování (*env_ac_taxind2, gov_10a_taxag, nrg_bal_s*).

Vývoj ukazatelů v České republice, zobrazený v *grafu 7*, má stejné tendence, jako vývoj EU27. Oproti EU27 má Česko ale během let intenzivnější vývoj zdrojů obnovitelné energie. Na druhou stranu ale Česko nesnižuje spotřebu neobnovitelných zdrojů takovým tempem, jako EU27 či Dánsko. To je dáno tím, že Česká republika je velice průmyslový stát. Vývoj HDP je dán stavem ekonomiky v jednotlivých letech a vývoj ED se vyvíjí poměrně podobně, což lze vysvětlit korelací mezi vývojem HDP a ED, viz předešlá

kapitola 4.1.1. Dále je možné vidět výrazný propad v roce 2020 v důsledku pandemie covid-19 jak u HDP, tak u ED. Zdrojem pro tento graf jsou data z *tabulky 10.14* v příloze.

Graf 7 Vývoj environmentálního zdanění České republiky (1)

(¹)Development of environmental taxation in the Czech Republic; (²) Environmental taxes; (³) gross domestic product; (⁴) renewable energy sources; (⁵) non-renewable energy sources.

Zdroj: vlastní zpracování (*env_ac_taxind2, gov_10a_taxag, nrg_bal_s*).

Dle studie Solilová (2015) je český průmysl charakteristický relativně vysokou energetickou náročností – průmysl je významný pro ekonomiku. Zahrnuje těžký průmysl, strojírenství, chemický průmysl a další. Emise z odvětví průmyslu a dopravy tvoří 82 % celkových emisí skleníkových plynů v Česku. Studie se věnuje energetické náročnosti¹¹ a uhlíkové intenzitě¹² a srovnává Česko s průměrem EU28 (v době psaní studie byla Velká Británie součástí EU). Tyto dva ukazatele naznačují, že i přestože Česká republika snižuje tyto ukazatele, je nadále nad průměrem EU28. V roce 2011 byla dle studie v České republice uhlíková intenzita o 15 % nižší, než tomu bylo v roce 1995. Energetická intenzita se mezi těmito lety snížila o 45 %. Energetická náročnost se ve sledovaných letech snížila z hodnoty 0,36 na 0,2. I s takto výrazným poklesem je ale stále nad průměrem EU28, který byl v roce 2012 0,13. Závěr analýzy uvádí, že i přes výrazné snížení je stále pro Česko stěžejní ve snižování pokračovat (Solilová, 2015).

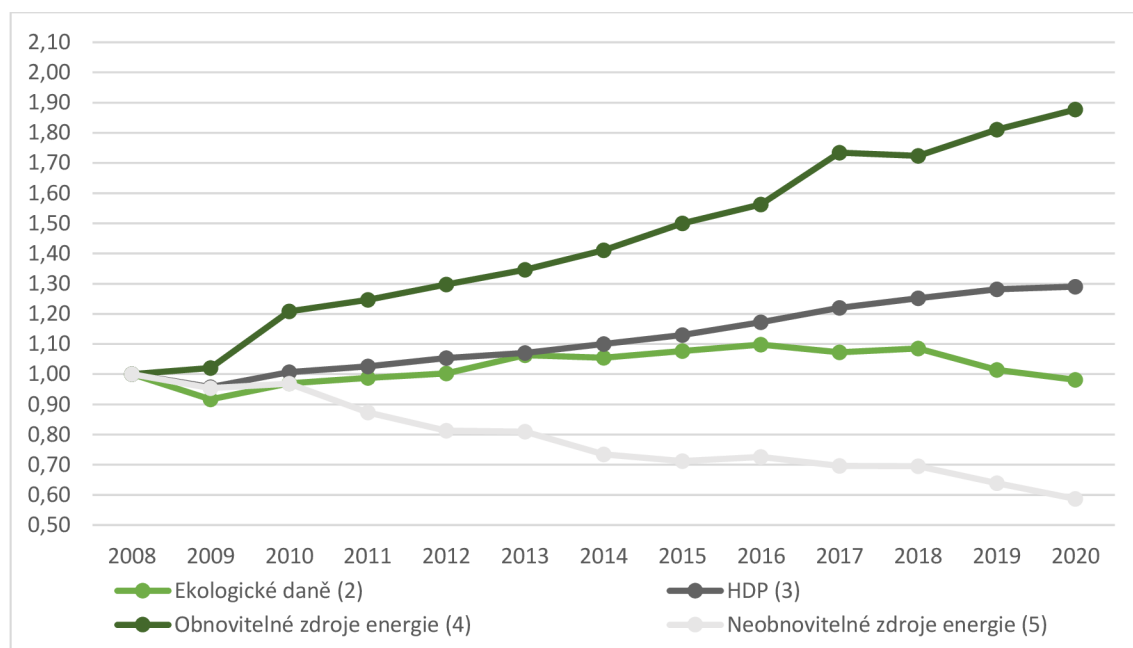
Vývoj zobrazených ukazatelů Dánska v *grafu 8* vykazuje stejné tendence, jako EU. Na rozdíl od Česka je ale vidět větší rozpětí ve vývoji spotřeby energií

¹¹ Množství energie, které je potřebné k výrobě jednotky ekonomického výstupu.

¹² Množství skleníkových plynů (zejména oxidu uhličitého), vyprodukovaných při výrobě energie a jiných činnostech.

z obnovitelných a neobnovitelných zdrojů. To lze označit jako pozitivní, neboť spotřeba energií z neobnovitelných zdrojů je do značné míry nahrazována novými obnovitelnými zdroji. Také je možné pozorovat, že v roce 2013 dochází ke změně v trendu růstu a zatímco HDP roste, tak ED roste do roku 2013, kdy se růst zastavil, několik let byl konstantní a poté se vrátil lehce pod původní hodnotu roku 2008. Oproti České republice má Dánsko stabilnější vývoj ED a HDP, které roste a klesá bez skokových změn. Vývoj HDP je dán stavem ekonomiky v zemi. Zdrojem pro graf 8 jsou data z tabulky 10.15 v příloze.

Graf 8 Vývoj environmentálního zdanění Dánska (1)

⁽¹⁾Development of environmental taxation in the Denmark; ⁽²⁾ Environmental taxes; ⁽³⁾ gross domestic product; ⁽⁴⁾ renewable energy sources; ⁽⁵⁾ non-renewable energy sources.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, gov_10a_taxag, nrg_bal_s).

Dle Jonek-Kowalska (2022) se během let 1990-2018 energetické mixy Česka a Dánska vyvíjely podobně, přesto odlišně. Zatímco Dánsko snižovalo svou spotřebu uhlí za pomoci přechodu na obnovitelné zdroje energie, Česká republika snižovala svou spotřebu uhlí za pomoci přechodu na jadernou energii. Výsledkem obou těchto cest bylo výrazné snížení emisí CO₂.

Dánsko již v roce 2006 představilo svůj plán pro přechod na 100% obnovitelnou energii z vlastních zdrojů. Tento plán se skládal z několika hlavních bodů – technologické změny, úspory energie na straně poptávky, zlepšení účinnosti při výrobě energie a nahrazení fosilních paliv. Z výsledků studie vyšlo najevo, že plán Dánska dosáhnout do roku 2030 100 % obnovitelné energie z domácích zdrojů je uskutečnitelný. Je ale důležité

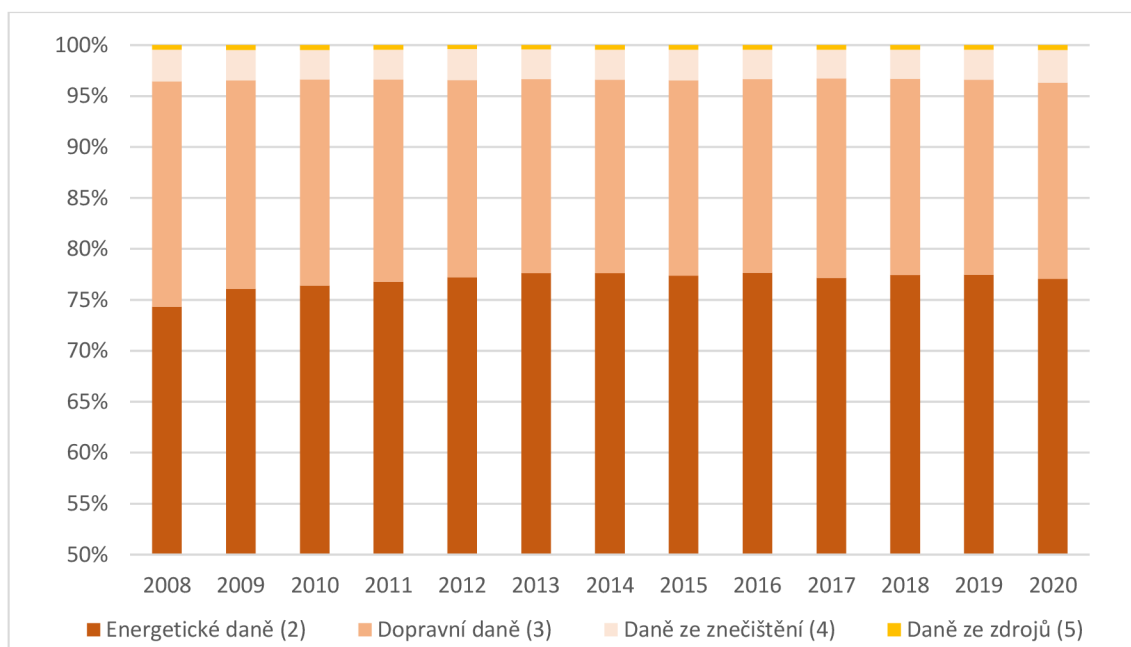
zvolit správnou strategii rozložení energetického mixu. Například větrná energie s sebou nese značné problémy – když nefouká, není elektřina a obráceně (Lund, 2009).

4.3 Struktura environmentálního zdanění

Nyní se práce zaměří na strukturu environmentálního zdanění. V *tabulce 10.1* v příloze jsou vidět vybrané environmentální daně jednotlivých států jednotlivými státy Evropské unie v absolutních hodnotách a souhrnný řádek pro EU27. V absolutních hodnotách vybrané environmentální daně ve zkoumaných letech u většiny států rostou. V rámci Evropské unie lze pozorovat mezi roky 2008 a 2020 nárůst environmentálních daní o 18 %. V roce 2020 lze pozorovat propad v příjmech, který lze připsat útlumu ekonomiky v důsledku pandemie covid-19.

Graf 9 zobrazuje procentuální rozložení jednotlivých složek celkové environmentální daně vybrané v celé EU27 ve sledovaných letech. *Tabulka 10.16* v příloze zobrazuje zdrojová čísla. Je možné si všimnout dvou zásadních věcí. Zaprvé přes 70 % všech příjmu z environmentálních daní tvoří daně z energií, zadruhé tento poměr se ve sledovaných letech nijak významně neměnil. Energetické daně tak do značné míry udávají trend růstu celkových ED.

Graf 9 Složení celkových environmentálních daní EU27 (v %) (1)¹³

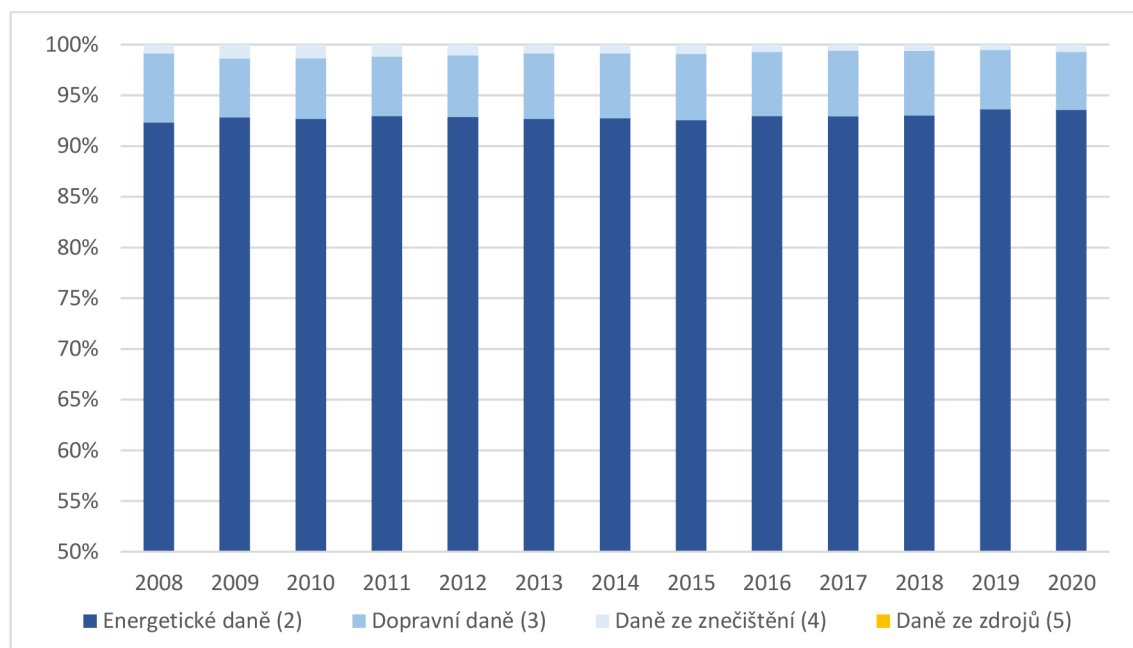
⁽¹⁾Composition of total environmental taxes European Union (in %); ⁽²⁾ Energy taxes; ⁽³⁾ Transport taxes; ⁽⁴⁾ Pollution taxes; ⁽⁵⁾ Resource taxes.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

¹³ Graf 9 zobrazuje horních 50 % hodnot.

V grafu 10 jsou zobrazena data o složení environmentálních daní v České republice dle zdrojové tabulky 10.17 v příloze. Největší roli v Česku hrají energetické daně, jejichž podíl na environmentálních daních se ve sledovaných letech pohyboval vždy mezi 92 % a 94 %, dopravní daně pokrývají téměř celý zbytek z ED. Ve sledovaných letech dosahují daně maximálně 2 %, nejčastěji se jedná o méně než jeden procentní bod. Daně ze zdrojů Česká republika nemá.

Graf 10 Složení environmentálních daní České republiky (v %) (1)¹⁴

(¹)Composition of total environmental taxes in Czech republic (in %); (²) Energy taxes; (³) Transport taxes; (⁴) Pollution taxes; (⁵) Resource taxes.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

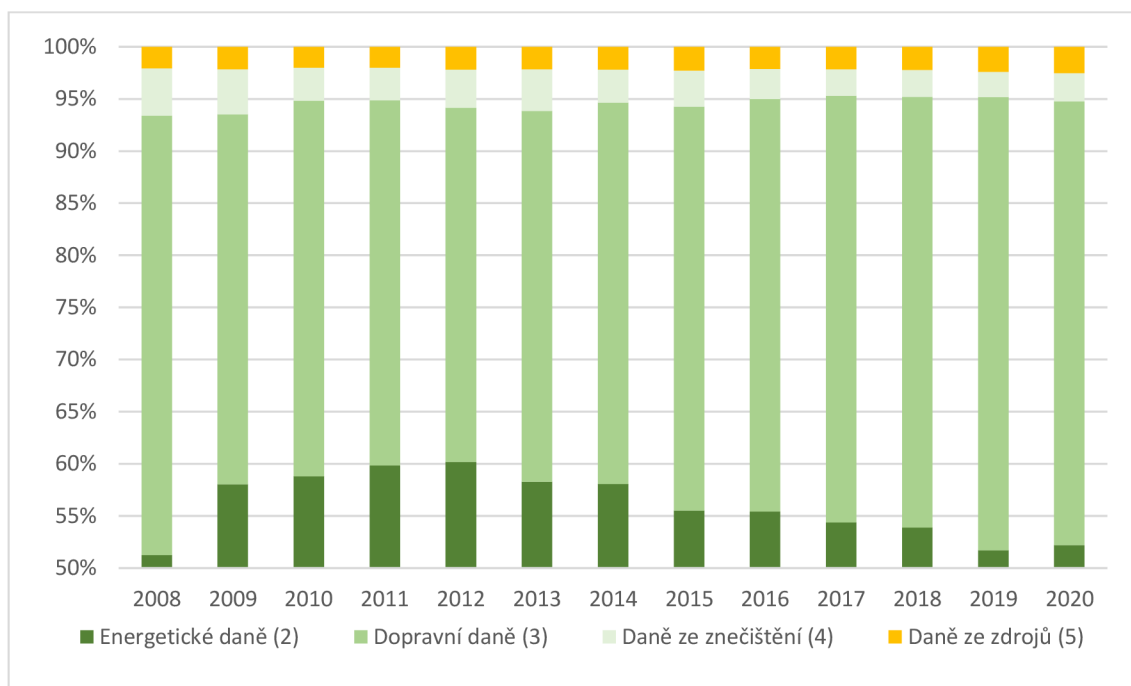
Posledním pozorovaným subjektem je Dánsko. Ačkoliv je Dánsko oproti Česku téměř poloviční jak rozlohou, tak počtem obyvatel, tak je v environmentálním zdaňování daleko přísnější. Graf 11 zobrazuje složení environmentálních daní v Dánsku, zdrojovou tabulku 10.18 naleznete v příloze.

Stejně jako tomu je u všech států EU, největší položkou environmentálních daní jsou daně z energií, na rozdíl od ČR ale nemají energetické daně v Dánsku tak velký podíl na celkových daních. Energetické daně tvoří zhruba 55 % celku, jejich poměr ve sledovaných letech nejprve roste a později klesá k 50% podílu. V Dánsku mají oproti Evropskému standardu poměrně vysoké dopravní daně, ty pokrývají zhruba 40 % celkových environmentálních daní a jejich poměr k celkovým daním se v letech zvyšuje. Daně ze znečištění v letech spíše klesají a dosahují hodnot mezi 2,5 - 4,5 %. Dánsko daně

¹⁴ Graf 10 zobrazuje horních 50 % dat.

ze zdrojů má, konkrétně se dle Eurostatu jedná o clo placené z dovozu surovin a z těžby. Daně ze zdrojů pokrývají zhruba 2 – 2,5 %.

Graf 11 Složení environmentálních daní Dánského království (v %) (1)¹⁵

(1) Composition of total environmental taxes Denmark (in %); (2) Energy taxes; (3) Transport taxes; (4) Pollution taxes; (5) Resource taxes.

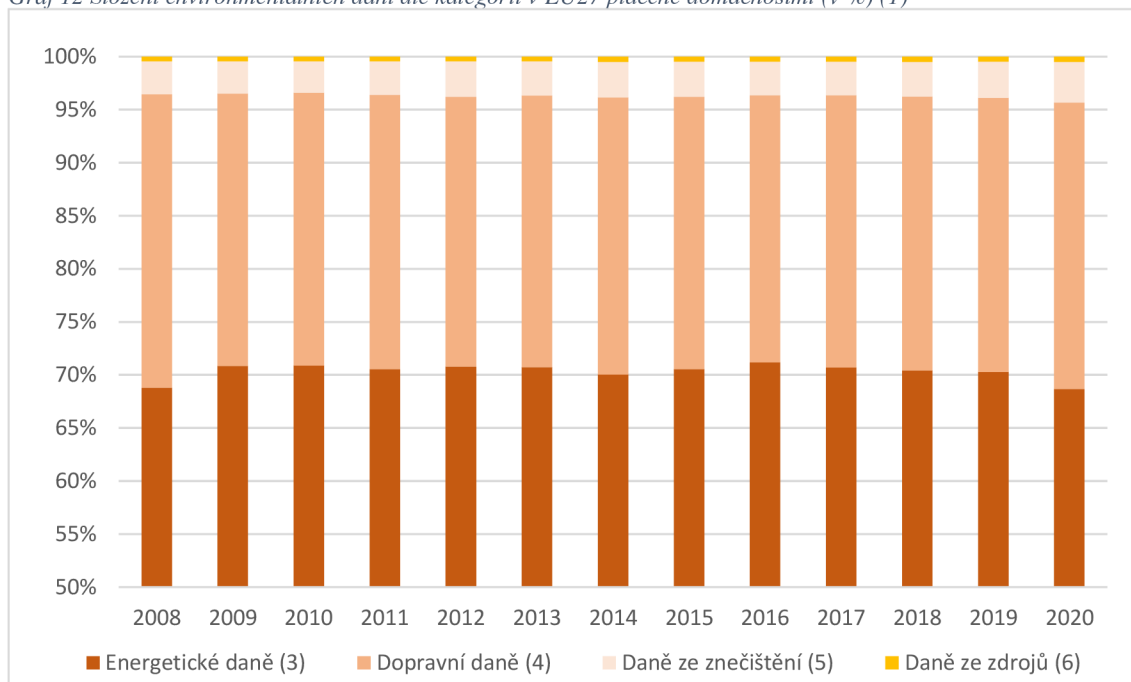
Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

Jedním z dílčích cílů je posouzení daňové zátěže domácností. Jak moc jsou domácnosti zatíženy vypovídá o dvou faktech. Jak je nynější systém nastavený, jak zatěžuje domácnosti a jestli je potenciálně možné zvýšení ED.

V grafu 12 jsou zobrazeny environmentální daně placené domácnostmi a jejich procentuální rozložení na jednotlivé skupiny ED. Na první pohled je z grafu 12 patrné, že poměry jednotlivých skupin environmentálních daní se v rámci Evropské unie nijak významně nemění. Ve sledovaných letech byla změna ve složení maximálně o dva procentní body. Největší složkou environmentálních daní v rámci EU27 jsou daně energetické, ty se podílejí na příjmech zhruba ze 70 %. Druhou největší složkou jsou daně dopravní, které se na příjmech podílejí zhruba z 25 %. Ve zbylých 5 % se jedná o daně ze znečištění a daně ze zdrojů. Dále bylo zjištěno, že domácnosti v EU27 platí ve sledovaných letech zhruba 50 % celkových environmentálních daní. Tyto výpočty je možné nalézt v příloze v tabulce 10.19, která byla zároveň zdrojem pro graf 12.

¹⁵ Graf 11 zobrazuje horních 50 % hodnot.

Graf 12 Složení environmentálních daní dle kategorií v EU27 placené domácnostmi (v %) (1)¹⁶

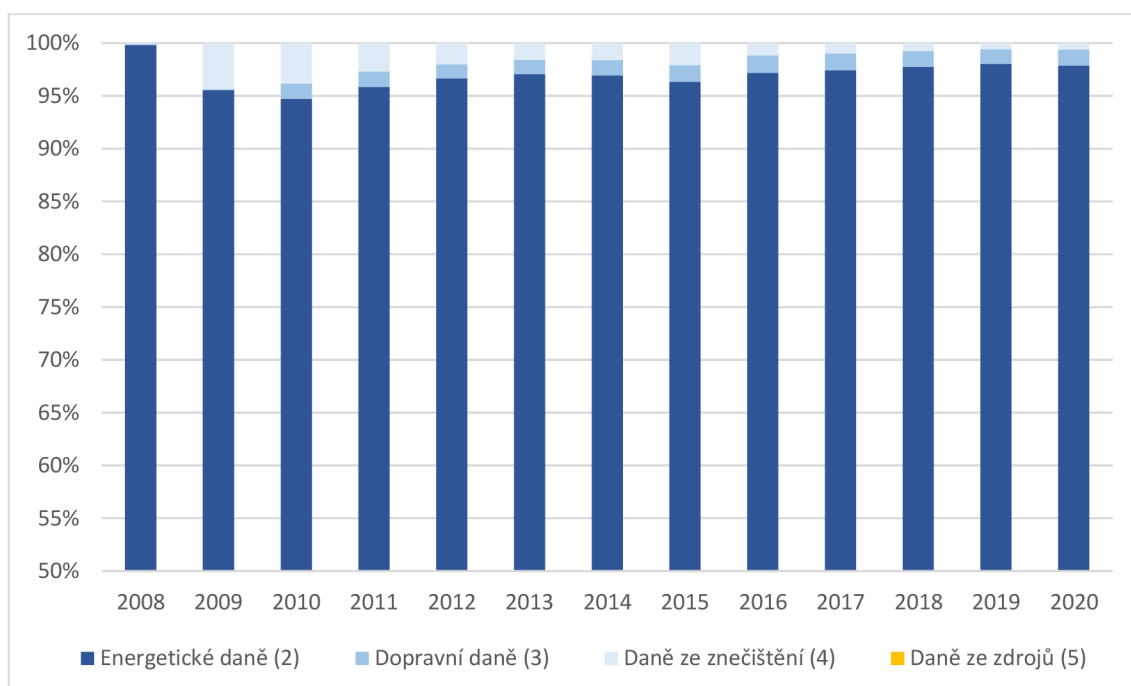
(¹) Composition of total environmental taxes European Union paid by households (in %); (²) Energy taxes; (³) Transport taxes; (⁴) Pollution taxes; (⁵) Resource taxes.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

Graf 13 zobrazuje rozložení environmentálních daní dle kategorií v České republice zaplacené domácnostmi. Zdrojem pro graf 13 byla tabulka 10.20 v příloze. Environmentální daně, které české domácnosti platí, jsou z 95 % tvořeny daněmi z energií. Procentuální zastoupení daní ze znečištění v roce 2009 stoupl, stojí za tím novelizace zákona 185/2001 Sb., o odpadech. Od 1.1. 2009 byla zavedena povinnost placení Poplatku za podporu sběru, zpracování, opětovného použití a likvidace vybraných autovraků. Tento poplatek platí majitelé vozidla dle emisní skupiny vozidla. Tyto skupiny jsou vytvořené dle množství vyprodukovaného odpadu. Následující pokles daní ze znečištění lze spojit s faktem, že se lidé uchýlili k odepsání starých aut. Dle Ročenky dopravy České republiky Ministerstva dopravy z roku 2009 a 2010 docházelo během těchto let k vyššímu odhlašování aut starších ročníků z důvodu vyhnutí se tomuto poplatku. V následujících letech tak pravděpodobně docházelo k dozvuku tohoto efektu. Díky obnově vozového parku České republiky dochází tak ke každoročnímu snižování daní ze znečištění, které lze přisuzovat právě novějším autům, za která se tato daň neplatí (splňují emisní normy) (Ministerstvo dopravy, 2010 a 2011).

¹⁶ Graf 12 zobrazuje horních 50 % dat.

Graf 13 Složení environmentálních daní dle kategorií v ČR placených domácnostmi (v %) (1)¹⁷

(1) Composition of total environmental taxes in Czech republic paid by households (in %); (2) Energy taxes; (3) Transport taxes; (4) Pollution taxes; (5) Resource taxes.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

Dle informací poskytnutých v databázi Eurostat jsou poplatky za registraci vozidel evidovány v celé výši do položky nepřidělené (viz. členění ED placené podniky, domácnostmi, nerezidenty a nepřidělené). Při registraci vozidla jsou noví majitelé automobilů (domácnosti i firmy), povinni uhradit několik poplatků, jedním z nich je právě poplatek za registraci vozidla. Eurostat (n.d.) uvádí: „Údaje o správním poplatku za registraci vozidla nejsou k dispozici samostatně, ale jsou součástí celkové částky správních poplatků. Proto je registrační daň vozidla odhadována na národních účech.“

Tento postup byl aplikován v letech 2008 a 2009. V roce 2010 byl zvolen nový přístup a výše poplatku je odhadována dle počtu registrovaných vozidel. Registrační poplatky z osobních automobilů a motocyklů jsou přiděleny domácnostem. Nárůst dopravních daní v roce 2010 byl způsobený právě touto změnou.

Procentuální velikost dopravních daní domácností se od zavedení zákona 347/2009 Sb. již nijak výrazně neměnila a pohybovala se kolem 1,5 %. Od roku 2010 se opět zvětšoval poměr energetických daní vůči snižující se dani ze znečištění. České domácnosti platí během sledovaných let něco mezi 15 až 22 % z celkových ED.

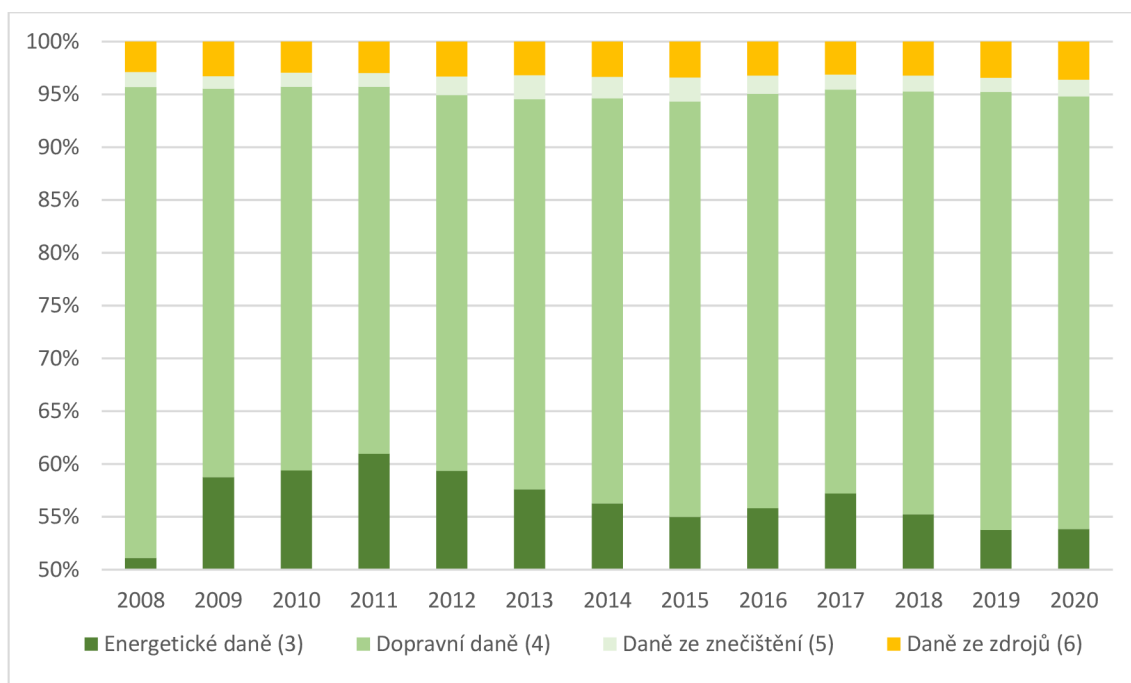
¹⁷ Graf 13 zobrazuje horních 50 % dat.

Oproti evropskému průměru je toto zatížení velmi nízké. V *tabulce 10.20* v příloze je možné pozorovat tyto nárůsty a poklesy v absolutních číslech.

Graf 14 zobrazuje složení environmentálních daní dle kategorií. Dánské domácnosti platí více jak 50 % celkových ED. Což je více, než je standard v EU27. Největší podíl mají energetické daně, následují je dopravní daně, posledních 5 % pokrývají daně ze znečištění a daně ze zdrojů. Dále je patrné, že v Dánsku domácnosti platí daleko větší podíl daní ze zdrojů než daní ze znečištění, toto tvrzení je možné vidět v *grafu 14* a i v *tabulce 10.21* v příloze.

Graf 14 Složení environmentálních daní dle kategorií v DK placené domácnostmi (v milionech EUR) (1)¹⁸

⁽¹⁾Composition of total environmental taxes in Denmark paid by households (in %); ⁽²⁾ Energy taxes; ⁽³⁾ Transport taxes; ⁽⁴⁾ Pollution taxes; ⁽⁵⁾ Resource taxes.

Zdroj: vlastní zpracování (*env_ac_taxind2*).

4.3.1 Energetické daně placené domácnostmi

Energetické daně jsou nejobjemnější složkou celkových daní a tvoří tak hlavní část plateb z environmentálních daní. České domácnosti neplatí v průměru ani 20 % z celkového objemu energetických daní, z předešlého zkoumání ale vyplynulo, že těchto 20 % je z 95 % jediná platba, která domácnosti výrazněji zatěžuje. Oproti tomu dánští obyvatelé platí průměrně více jak 57 % z celkového objemu energetických daní vybraných na území Dánského království. Průměrné zatížení domácností energetickými daněmi ve sledovaných letech v EU27 je 47 %. *Tabulka 4.4* obsahuje procentuální

¹⁸ Graf 14 zobrazuje horních 50 % dat.

vyjádření podílu energetických daní zaplacených domácnostmi k celkovým energetickým daním během sledovaných let. Je možné si všimnout, že se tyto poměry výrazně nemění a nejsou zde ani žádné výrazné výkyvy. Rozšířenou *tabulku 4.4* lze nalézt v příloze v *tabulce 10.22*.

Tabulka 4.4 Energetické daně v EU27, CZ, DK placené domácnostmi k celkovým energetickým daním (v %) (1)

Stát (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Průměrné zatížení (6)
EU27 (3)	49,8	50,8	50,0	47,8	47,7	47,0	45,8	46,6	47,1	46,6	45,6	44,9	43,3	47,2
CZ (4)	17,1	17,8	18,3	18,6	20,0	20,6	19,5	20,6	20,8	21,8	22,6	21,3	17,6	19,7
DK (5)	58,3	56,6	57,9	56,8	55,8	57,0	54,0	55,0	54,8	60,5	59,8	61,6	60,7	57,6

⁽¹⁾Energy taxes in European Union, Czechia, Denmark paid by households to whole Energy taxes (in %);

⁽²⁾ State; ⁽³⁾ European Union; ⁽⁴⁾ Czechia; ⁽⁵⁾ Denmark; ⁽⁶⁾ Average tax burden.

Zdroj: vlastní zpracování (*env_ac_taxind2*).

4.3.2 Dopravní daně placené domácnostmi

V *tabulce 4.5* je možné spatřit podíl dopravních daní placených domácnostmi k celkovým dopravním daním v EU27, Česku a Dánsku. Zatímco v Dánsku platí domácnosti kolem 55 % dopravních daní, v Česku se tento podíl pohybuje kolem 4 %. Významný nárůst je možné pozorovat v roce 2010, který byl vysvětlen v předešlé kapitole, kdy byla nastavena nová pravidla pro platbu mýtného. Hlavní příjmy dopravních daní jsou *daně silniční*, které platí především firmy a podnikatelé využívající vozidlo k podnikatelským účelům. I z toho lze odvodit, že silniční daně české domácnosti neplatí, stejně tak se domácností netýká platba mýtného. Další položkou jsou *poplatky za vjezd do vybraných míst motorovým vozidlem a poplatek za registraci vozu*.

Dle Eurostatu dánští obyvatelé (ale i podniky) platí například *daň z pneumatik*, respektive součástí jejich kupní ceny je i položka „daň z pneumatik“, ED mají i v rámci svého povinného ručení. Dále mají dvě *daně z hmotnosti motorových vozidel*, jednu platí výrobci a druhá je určená domácnostem. Stejně jako v ČR mají v Dánsku silniční daň. Celkově lze říci, že dánský systém daní z dopravy je daleko obsáhlejší než ten český, čemuž nasvědčují i předešlá zkoumání. Rozšířenou *tabulku 4.5* lze nalézt v *tabulce 10.23* v příloze.

Tabulka 4.5 Dopravní daně v EU27, CZ, DK placené domácnostmi k celkovým dopravním daním (v %) (1)

Stát (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Průměrné zatížení (6)
EU27 (3)	67,4	68,3	68,5	67,7	68,4	69,3	69,8	68,4	68,2	66,7	67,2	67,0	68,2	68,1
CZ (4)	0,2	0,2	4,3	4,4	4,3	4,1	4,2	4,8	5,1	5,1	5,0	4,8	4,4	3,9
DK (5)	61,9	58,1	57,9	55,3	59,1	59,9	58,3	56,4	54,0	53,8	56,6	56,5	56,7	57,3

⁽¹⁾Transport taxes in European Union, Czechia, Denmark paid by households to whole Transport taxes (in %); ⁽²⁾ State; ⁽³⁾ European Union; ⁽⁴⁾ Czechia; ⁽⁵⁾ Denmark; ⁽⁶⁾ average tax burden.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

Zatímco v některých zemích platí domácnosti téměř dvě třetiny daní z dopravy, v České republice tomu tak vůbec není, naopak se Česko řadí mezi země s minimálním zatížením domácností dopravními daněmi. Nárůst mezi roky 2009 a 2010 byl způsoben změnou v metodice získávání a třídění dat. Do roku 2009 byly poplatky za registraci vozidel evidovány v položce nepřidělené. Od roku 2010 se poplatky odhadují dle počtu nových registrací a jsou přidělovány domácnostem (bližší bylo popsáno v kapitole 4.3 u grafu 13). V Evropské unii se v průměru jedná o 68% podíl plateb domácnostmi na dopravních daních. Tudíž ani Dánsko nedosahuje průměru EU27.

5 Vyhodnocení a diskuze

Cílem práce bylo posoudit míru současného i perspektivu budoucího využití environmentálních daní v ČR jakožto nástroje pro přechod ekonomiky na klimatickou neutralitu.

Pomocí metodických postupů byly zjištěny výsledky, které budou nyní shrnuty a diskutovány. Z těchto výsledků budou následně zodpovězeny otázky, které si autorka této práce na začátku položila a které zněly: Jak se environmentální daně v ČR a Evropské unii za sledovaná léta vyvíjí a kam tento vývoj směřuje?

V první části výpočtů se autorka zaměřila na výši environmentálního zdanění, zkoumán byl podíl environmentálních daní k HDP. Pomocí tohoto ukazatele bylo pro srovnání s Českem vybráno Dánsko jakožto vzorový stát v oblasti environmentálního zdaňování.

Dalším dílčím cílem bylo prozkoumání relativní daňové zátěže na jednoho obyvatele. I v tomto ohledu bylo Dánsko hodnoceno jako země s nejvyššími výsledky environmentální daně na obyvatele, která byla téměř 3krát vyšší než v Česku. Pomocí přepočtu environmentálních daní standardem parity kupní síly bylo dosaženo zmírnění vlivu úrovně cenových hladin. Při porovnání výsledku v ocenění standardem parity kupní síly bylo možné pozorovat podstatně menší rozdíl mezi Českem a Dánskem, i přesto mělo Dánsko výslednou daň na obyvatele dvakrát větší než Česko.

Daň na obyvatele byla následně vztažena k průměrné hrubé mzdě. Podíl environmentálních daní na průměrné hrubé mzdě je poměrně nízký u všech států. Dánsko mělo jedny z nejvyšších výsledků. Poté byla pozornost věnována porovnání pouze daním placených domácnostmi. Tento poměr vyšel ještě o něco nižší. Rozdílem těchto dvou čísel je přímota daní jakožto nákladu pro domácnost. V prvním případě připadá většina daňové zátěže na podniky (případně nerezidenty), tudíž se daň může promítnout například v ceně výrobku, zatímco v druhém případě se jedná o daně, které zaplatily přímo domácnosti. Výstupem těchto výpočtů je fakt, že domácnosti jsou přímou cestou zatíženy velmi málo.

Pomocí indexů (index = 2008) byl zjištěn vývoj v čase ukazatelů HDP a ED, pro komplexnost bylo využito vývoje spotřeby energie z obnovitelných a neobnovitelných zdrojů. Z těch je vidět, že v České republice se sice zdvojnásobila spotřeba energií z obnovitelných zdrojů (což značí velký rozmach tvorby energie z obnovitelných zdrojů). Na druhou stranu ale Česko nesnížilo svou spotřebu energií z neobnovitelných zdrojů

natolik jako zkoumané Dánsko a ani ve srovnání s poklesem této spotřeby v EU27. V Dánsku byl tento pokles výrazný, oproti roku 2008 klesl o 40 %, v Česku došlo k poklesu o 18 %. To lze spojovat s energetickou náročností českého průmyslu.

Dle Solilové (2015) jsou tyto výsledky dány především podstatou české ekonomiky, která je energeticky velice náročná. Energetická náročnost se ve sledovaných letech v rámci České republiky snižovala, nicméně zůstávala nad průměrem EU28 (v době výzkumu byla Velká Británie součástí EU). Dle závěrů analýzy musí snižování České republiky nadále pokračovat, dle autorky existuje prostor pro zlepšení (Solilová, 2015).

Environmentální daně jsou tvořeny z více jak 70 % energetickými daněmi v EU27. Tento poměr se v letech nijak významně nezměnil. Nicméně autorka této práce se domnívá, že významnost těchto daní bude během následujících let klesat.

Česká republika je dle EEA (2019) jedním z několika států EU, které mají velký podíl daní z paliv na celkových příjmech z environmentálních daní (v roce 2019 se jednalo o více jak 70% podíl). Může za to mimo jiné především silný automobilový průmysl a menší zájem o elektrické či hybridní dopravní prostředky. Lze tedy očekávat i postupné snižování příjmů z daní z minerálních olejů, které jsou součástí energetických daní. V tom případě budou muset tyto státy najít alternativu ve výpadku příjmů.

Dle Evropského parlamentu (2022) má od roku 2035 platit zákaz prodeje nových aut na naftu či benzín a zavedení aut s pohonem pouze elektrickým či hybridním. Pro Česko má tato změna daleko markantnější zásah než pro jiné státy.

Například v Dánsku mezi lety 2002 a 2019 klesl příjem z daní z pohonných hmot o více jak 65 %, za nímž stojí právě přechod na elektrický či hybridní pohon (EEA, 2019).

Další významnou částí daňového mixu jsou daně z dopravy. Za poslední dvě desetiletí se emise v dopravě zvýšily o více než 33 % při porovnání hodnot roku 1990 a 2019. Toto zvýšení s sebou přineslo i masivní nárůst emisí CO₂, proti kterému nyní EU vymýšlí strategické plány, jak jej snížit. Snížení v dopravě je přitom klíčové. Rok 2019 eviduje na silnicích dopravní prostředky poháněné naftou z 67 %, benzínem pak z 25 %, na vzestupu jsou nyní auta poháněná elektřinou případně auta s hybridním pohonem. Těm se výraznějším nárůstu dostalo až v roce 2020. Elektrické automobily vyvolávají intenzivní debaty mezi ekology (tématem je například likvidace dosloužených baterií z těchto aut). Elektrické automobily jsou jejich výrobou i likvidací více zatěžující než klasický dopravní prostředek na pohon fosilními palivy. Důležité je také, odkud elektřina (či jiný zdroj) pochází (Evropský parlament, 2019).

Splní-li Dánsko své cíle a do roku 2030 dosáhne 100 % elektrické energie z obnovitelných zdrojů, potom budou auta (a ostatní dopravní prostředky na elektrickou energii) jezdit na čistou energii (Evropský parlament, 2019).

Jeden z cílů návrhu nové směrnice 2003/96/ES je věnován zdanění energií, aby byla lépe odrážena ambice EU v této oblasti. Dle SGI (2018) totiž hodně zemí, včetně Dánska, má v plánu přechod na obnovitelné zdroje energií. V Česku jsou obnovitelné zdroje energie na vzestupu. Například společnost ČEZ uvádí ve své Výroční zprávě z roku 2021 mnohonásobný nárůst instalací fotovoltaik během posledních let a rovněž uvádí, že očekává pokračování tohoto trendu. Do budoucna je tedy možné, že energetické daně (z neobnovitelných zdrojů) budou postupně ztrácet na intenzitě využití, protože spotřeba energií z neobnovitelných (zdaňovaných) zdrojů bude snižována na úkor těch obnovitelných.

Dánské království je v otázce udržitelnosti dále, jak tomu naznačují výsledky této práce. Svědčí o tom i fakt, že již v roce 2006 Dánsko představilo plán pro přechod na 100% obnovitelnou energii z vlastních zdrojů, a to do roku 2030. Dle Lund (2009) je tento plán uskutečnitelný, závisí to ale na správně zvoleném energetickém mixu.

Úspěšnost Dánska v tomto plánu mimo agentury SGI Network (2018) potvrzuje i článek Jonek-Kowalska (2022), který se zabýval snižováním emisí oxidu uhličitého ve státech Evropské unie. Ve výsledcích uvádí Dánsko jako jeden ze států, které svou spotřebu uhlí snižovalo za pomoci přechodu na obnovitelné zdroje (především větrná energie). V roce 1990 mělo uhlí na energetickém mixu Dánska zastoupení z 34 % a v roce 2018 pouhých 9,4 %. Studie zkoumala několik dalších států s výrazným snížením spotřeby uhlí. Mezi zkoumané státy patřila i Česká republika. V roce 1990 přesahoval podíl na primární výrobě energie podíl uhlí 60 %. V roce 2018 byl snížený na 38 %. Tohoto snížení bylo dosaženo díky využití jaderné energie a obnovitelných zdrojů energie (Jonek-Kowalska, 2022).

Je potřeba zamyslet se nad tím, že zavedení každé daně či poplatku je spojené s jeho postupnou ztrátou efektu. Například podíváme-li se na Českou republiku v roce 2009, kdy došlo k zavedení *poplatku na podporu sběru, zpracování, opětovného použití a likvidaci vybraných autovraků*. Tento poplatek při jeho zavedení přinesl zprvu poměrně vysoký příjem daní ze znečištění, který ale postupně klesal a v roce 2020 byl již poloviční oproti roku 2009. Může za to fakt, že se poplatek týká starých aut, těch ale postupem roků ubývá. Novější auta splňující emisní normy nahradila auta stará, a poplatek tak ztrácel každým rokem na svém významu ve státní pokladně.

Poslední dílčí částí bylo zkoumání struktury environmentálního zdanění domácností. Tedy z jaké části se domácnosti podílejí na placení environmentálních daní. Zde bylo zjištěno několik důležitých poznatků.

1. Domácnosti se na platbě environmentálních daní se v rámci EU podílejí zhruba z 50 %.
2. Hlavní složkou daní placených domácnostmi jsou energetické daně.
3. Vývoj ve složení daní se v letech nijak výrazně neměnil.

Environmentální daně zaplacené domácnostmi v České republice se poměrně vymykají zvyklostem v rámci EU27. Zatímco v EU27 platí domácnosti zhruba 50 % daní z energií, v Česku se jedná průměrně o 20% podíl během sledovaných let. V Česku se domácností téměř nedotýkají dopravní daně. Ty jsou zde placeny domácnostmi pouze ze 4 % (průměr za zkoumaná léta), přičemž trendem v EU27 je nadpoloviční podíl domácností na dopravních daních (viz kapitola 4.3.2.).

Daňové zatížení v České republice lze tedy hodnotit jako velmi nízké oproti srovnávanému Dánsku i oproti EU. V této oblasti existuje velký prostor pro změnu (zvýšení), případně zavádění nových daní, kterými se může země inspirovat například u zkoumaného Dánska s propracovanějším schématem dopravních daní.

Dle výpočtů lze odvodit několik faktů ohledně environmentálních daní v České republice. Je evidentní, že Česko má zpoždění oproti sledovanému Dánsku v oblasti environmentálního zdaňování. Česko klade minimální zátěž na domácnosti, nijak valně to ale nedohání ani zatěžováním podniků. Všeobecně lze český systém ED hodnotit zaostale. Pravdivost těchto tvrzení lze podpořit i některými zahraničními studiemi.

Česká republika dle společnosti SGI Network (2018) v otázce politiky životního prostředí nedosahuje uspokojivých výsledků. Země se neochotně přizpůsobuje a v této oblasti dělá jen minimální změny, aby dostála svých závazků vůči EU. Vlády Česka jsou kritizovány za nezáměr v této oblasti.

Tento nezáměr lze ovšem také do značné míry označit za nemožnost. Česká republika nemá takové možnosti v oblasti obnovitelných zdrojů jako třeba Dánsko či jiné severské státy. Blíže viz studie Solilová (2015).

Dánsko je dle stejné agentury (SGI Network, 2018) hodnocené v oblasti environmentální politiky na druhém místě. Země vyniká především přísnou politikou ohledně emisí skleníkových plynů. Dánsko má oproti Česku vysoký podíl obnovitelných zdrojů na vyráběné energii, které do budoucna plánuje rozvinout do bodu, kdy budou veškeré dodávky elektrické energie jenom z těchto obnovitelných zdrojů, a to do roku

2030. Dánsko je velice aktivním členem při utváření plánů v oblasti životního prostředí. Dánská společnost je v této sféře oproti české více aktivní a vyvíjí tlak na jejich vládu, aby v těchto otázkách byla aktivní při tvorbě environmentálních cílů v EU a na celosvětové úrovni. Zatížení dánských domácností environmentálními daněmi patří mezi jedno z nejvyšších.

Dle nejnovějšího článku *Stav životního prostředí* z dubna 2023 se České republice daří zvyšovat podíl recyklovaného odpadu, stále větší výzvou jsou ale emise skleníkových plynů. Nadměrné emise jsou v Česku způsobeny především energetickou náročností průmyslu (Index prosperity, 2023).

Tento názor v jistých bodech dává za pravdu společnosti Cenia a její každoroční studii „Statistická ročenka životního prostředí České republiky“. Ročenka uvádí podrobné informace o stavu a vývoji životního prostředí v České republice. Česká republika se ve vypouštění látek znečišťující ovzduší zlepšuje, stále se ale potýká s vysokým množstvím škodlivin v ovzduší, zejména v oblastech s hustou silniční dopravou. Problémem je rovněž vypouštění látek do vodních toků. I přes zvýšení recyklace odpadů je stále potřeba minimalizovat jejich vytváření. Výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů vzrostla, nicméně dle dat z okolních států Česko stále zaostává za svými sousedy (Cenia, 2022).

Ke stejnému výsledku zkoumání autorka práce došla při provádění výpočtů v kapitole 4.2. Ačkoliv Česko za posledních 12 let (na zkoumané časové řadě) zdvojnásobilo výrobu energie z obnovitelných zdrojů, v absolutních číslech je na tom stále několikanásobně hůře než Dánsko. Naopak v oblasti neobnovitelných zdrojů lze pozorovat velmi pomalý pokles spotřeby těchto zdrojů v České republice.

Celá myšlenka Green Dealu pochází z provedené revize směrnice 2003/96/ES, která byla zavedená v roce 2003 a při její revizi byly zjištěny značné nedostatky v oblasti environmentální politiky pro dnešní dobu. Nyní prochází změnami, které mají více reflektovat potřeby společnosti v oblasti environmentálních daní. Tuto změnu lze hodnotit jako pozitivní, mělo k ní ale dojít již dříve. Za posledních 20 let se v otázce životního prostředí událo mnoho.

Green Deal uvádí jako jeden z kroků pro zefektivnění environmentálního zdanění úpravy minimálních sazeb zdanění. Od tohoto si komise slibuje, že to bude motivací k šetrnějšímu chování k přírodě (Evropská komise, 2021).

Pro úspěšný přechod na uhlíkovou neutralitu je stěžejní, mimo správné nastavení environmentální politiky, i edukace společnosti v této oblasti. Pro fungování

těchto daní je důležitá hluboká společenská změna smýšlení nad touto problematikou. Společenská odpovědnost je stěžejní a bez ní není možné dosáhnout nějakých výraznějších změn.

Toto tvrzení lze nalézt i v článku *Green Taxation* vydaném Evropskou komisí. V článku je uvedeno, že přechod na uhlíkovou neutralitu je spojený především skrze edukaci společnosti v této oblasti a celkové změně smýšlení společnosti. Na politice životního prostředí se musí shodovat celá vláda, aby byl systém funkční déle než jedno volební období. Stejně jako důchodová reforma musí tato politika přecházet napříč změnami ve vládě. Vláda musí toto téma stanovit jako prioritu a přizpůsobit environmentální politiku na míru daného státu (Evropská komise, 2021).

Společenské povědomí v tomto ohledu roste. Jak velké, tak i malé firmy se snaží snižovat jejich uhlíkovou stopu. Činí tak z vlastního přesvědčení nikoliv na popud vydaného nařízení. Jde to „ruku v ruce“ se společenskou edukací (Svaz průmyslu a dopravy, 2022).

Od roku 2024 bude zavedena nová směrnice¹⁹. Tato směrnice zavádí nová pravidla v oblasti pravidel, která se týkají environmentálních a sociálních informací, které musí společnosti hlásit. Od tohoto kroku si lze slíbovat vyšší míru transparentnosti (Evropský parlament a Rada Evropské unie, 2022).

Toto lze určitě hodnotit jako správný krok. Ačkoliv společnosti, které již činí kroky pro životní prostředí, zveřejňují tyto informace již nyní (zvyšují tím společenské povědomí o sobě samém), tento krok pomůže odhalit ty, které činí málo nebo nečiní vůbec nic. Zveřejněním těchto informací si lze i slíbovat, že firmy, které doposud nečinily kroky vedoucí ke snižování svého vlivu na přírodu, tak začnou činit.

---

¹⁹ SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2022/2464 ze dne 14. prosince 2022, kterou se mění nařízení (EU) č. 537/2014, směrnice 2004/109/ES, směrnice 2006/43/ES a směrnice 2013/34/EU, pokud jde o podávání zpráv podniků o udržitelnosti.

6 Závěr

Cílem práce bylo posoudit míru současného i perspektivu budoucího využití environmentálních daní v ČR jakožto nástroje pro přechod ekonomiky na klimatickou neutralitu.

Z výsledků diplomové práce plyne, že Česká republika je v otázce environmentálního zdaňování značně pozadu. Přes všechna zlepšení Česka v otázce obnovitelných zdrojů a snižování spotřeby energií z neobnovitelných zdrojů stále čelí významným výzvám v oblasti životního prostředí a cesta k uhlíkové neutralitě nebude jednoduchá. Za úskalí české ekonomiky v přechodu na klimatickou neutralitu tak lze považovat právě její podstatu. Česká republika je vysoce průmyslovým státem a na rozdíl od Dánska nemá takové možnosti v oblasti obnovitelných zdrojů. Právě tento fakt je ale signálem a výzvou pro Česko k transformaci energetického mixu a redukci závislosti na neobnovitelných zdrojích. Česko se musí více zapojit do dění a hledat cesty ke zlepšení.

Přestože aktuální situace nenaspovídá tomu, že zavádění nových a vyšších daní by bylo nejlépe načasované, bude tato změna nevyhnutelná. Vyšší zdanění s sebou nese značné obavy ze zvyšování životních nákladů. To evidentně souvisí s potřebou reformy daňového systému. Vlády se tomuto tématu musí více věnovat.

Sociální spravedlnost je potřeba udržet, u environmentálních daní musí nadále platit zásada „znečišťovatel platí“. Ti, kteří spotřebovávají více, případně tvoří více (emisí, odpadu), tak také platí více. Environmentální daně jsou daněmi ze spotřeby, do značné míry se jim tak dá vyhnout nenakupováním těchto komodit. V některých případech ale jejich nepoužívání není možné (teplo, světlo) a zatížení je tak neúměrně vysoké pro obyvatele s nízkými příjmy oproti obyvatelům s příjmy vyššími. Pro takové případy by bylo vhodné nastavit cílená opatření pro tyto skupiny ohrožených obyvatel. Tím může být poskytnutí dotací či jiný druh finanční podpory.

Přechod na klimatickou neutralitu musí být spojen s edukací společnosti v této oblasti a celkové změně smýšlení o přírodě a jejích zdrojích. Změny připravené v dokumentu Green Deal k environmentálnímu zdaňování sehraji důležitou roli při přechodu na uhlíkovou neutralitu. Nelze ale opomíjet fakt, že transformace ekonomik k obnovitelným zdrojům energií a přechod na bezemisní komodity (především pak v dopravní sféře), bude mít efekt na environmentální zdanění a dojde k postupnému útlumu efektu environmentálních daní na rozpočty států.

Pokud má politika životního prostředí splňovat cíle Green Dealu a zároveň respektovat možnosti státu, bude potřeba se zabývat strukturou daňové kvóty. Ačkoliv bude environmentální zdaňováním užitečným nástrojem pro přechod na uhlíkovou neutralitu, ke klimatické neutralitě bude potřeba dosáhnout daleko větších změn, než je změna v environmentálním zdanění. Především pak v oblasti regulace emisí CO₂ nebo snižování jejich dopadu na životní prostředí.

Pro dosažení stanovených cílů je nezbytná spolupráce a účast všech zainteresovaných stran – tedy všech obyvatel planety Země. Přestože Evropská unie v tomto směru dosahuje významného pokroku, je aktivní ve snaze nalézt řešení problémů a staví se do vedoucí role v boji proti klimatickým změnám, bez účasti všech je toto snažení neefektivní. Je nutné vyvíjet tlak na ostatní znečišťovatele, kteří jsou svými emisemi daleko významnější proti EU, jako například Čína a USA.

7 Summary

The principal objective of the diploma thesis is to assess the level of current and future use of environmental taxes in the Czech Republic as a tool for the transition of the economy to climate neutrality.

Firstly, the thesis defines the concept of environmental taxation based on literary sources. Then it describes the composition of environmental taxes and how they are defined in our tax system. The analysis takes data from the database of the European Union - Eurostat, therefore a description of environmental taxes according to Eurostat is a part of this work. The analysis includes all 27 member states of the European Union from which will be selected one state which is more advanced with the issue of environmental policy according to the selected criteria chosen by the author and professional studies dealing with this issue. Then, the Czech Republic will be compared with this state. Both countries will be compared within the results of the EU as a whole.

Keywords: European Union, environmental taxation, taxes, tax system, climate neutrality.

8 Seznam literatury

1. Bakeš, M. (2012). Finanční právo (6., upr. vyd). Praha: C.H. Beck.
2. Celní správa. (n.d.). Ekologické daně. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/ekologicke-dane/Stranky/default.aspx>
3. CENIA. (2022). Statistická ročenka životního prostředí České republiky 2020. Dostupné z: https://www.cenia.cz/wp-content/uploads/2022/01/Statisticka_Rocenka_ZP_CR-2020.pdf
4. Club of Rome. (n.d.). The Club of Rome. Dostupné z: <https://www.clubofrome.org/about-us/the-club-of-rome/>
5. Coase, R. (1960). The Problem of Social Cost. The Journal of Law and Economics. The University of Chicago Press. Dostupné z: <https://www.journals.uchicago.edu/doi/10.1086/466560>
6. Český statistický úřad. (2013) Vývoj ekonomiky České republiky v roce 2012. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20549921/110912q4a01.pdf/9bf7ff3e-52a4-45bf-870a-801998a911f9?version=1.0>
7. Český statistický úřad. (2021). Environmentální účty. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/environmentalni-ucty>
8. ČEZ. (2022). Výroční zpráva 2021 ČEZ Prodej a.s.. Dostupné z: <https://www.cez.cz/cs/o-cez/skupina-cez/vyznamne-spolecnosti-skupiny-cez/cez-prodej/vyrocní-zpravy>
9. Dudová, T. (2018). Historický vývoj a analýza daňového systému Dánska se zaměřením na zdanění příjmů fyzických osob. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze. Dostupné z: <https://theses.cz/id/qjeuq9/>
10. Eurostat. (2023). Average full time adjusted salary per employee. (NAMA_10_FTE). Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nama_10_fte/default/table?lang=en
11. Eurostat. (2023). Environmental tax revenue by economic activity (NACE Rev. 2) (ENV_AC_TAXIND2). Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ENV_AC_TAXIND2_custom_5070962/default/table?lang=en.
12. Eurostat. (2023). GDP and main components (output, expenditure and income). (NAMA_10_GDP). Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nama_10_gdp/default/table?lang=en

13. Eurostat. (2023). Government revenue, expenditure and main aggregates. (GOV_10A_MAIN). Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gov_10a_main/default/table?lang=en
14. Eurostat. (2023). Population on 1 January by age and sex. (DEMO_PJAN). Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_pjan/default/table?lang=en
15. Eurostat. (2023). Purchasing power parities (PPPs), price level indices and real expenditures for ESA 2010 aggregates. (PRC_PPP_IND). Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_ppp_ind/default/table?lang=en
16. Eurostat. (2023). Simplified energy balances. (NRG_BAL_S). Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_bal_s/default/table?lang=en
17. Evropská agentura pro životní prostředí. (2019). Zkratka: EEA. The role of environmental taxation. Dostupné z: <https://www.eea.europa.eu/publications/the-role-of-environmental-taxation/the-role-of-environmental-taxation>
18. Evropská komise. (2021). Návrh SMĚRNICE RADY, kterou se mění struktura rámcových předpisů Unie o zdanění energetických produktů a elektřiny (přepracované znění). Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:1b01af2a-e558-11eb-a1a5-01aa75ed71a1.0017.02/DOC_1&format=PDF
19. Evropská komise. (2021). Green taxation. Dostupné z: https://taxation-customs.ec.europa.eu/green-taxation-0_en
20. Evropské společenství. (2003). Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003 týkající se zdanění energií a elektřiny. EUR-Lex. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A02003L0096-20230110>
21. Evropský parlament a Rada Evropské unie. (2022). SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2022/2464 ze dne 14. prosince 2022, kterou se mění nařízení (EU) č. 537/2014, směrnice 2004/109/ES, směrnice 2006/43/ES a směrnice 2013/34/EU, pokud jde o podávání zpráv podniků o udržitelnosti. EUR-Lex. Získáno z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022L2464&from=EN>
22. Evropský parlament a Rada Evropy. (2011). Nařízení (EU) č. 691/2011 o evropském environmentálním hospodářském účetnictví. Úř. věst. EU, L 192, 1–17. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R0691&from=EN>

lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:192:0001:0016:CS:PD

F

23. Evropská komise. (2019). The European Green Deal. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/publications/communication-european-green-deal_en
24. Evropský parlament. (2019). Emise CO₂ z aut: fakta a čísla (infografika). Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20190313STO31218/emise-co2-z-aut-fakta-a-cisla-infografika>
25. Evropský parlament. (2019). Uhlíková neutralita: Dosáhneme ji do roku 2050. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/priorities/climate-change/20190926STO62270/uhlikova-neutralita-dosahneme-ji-do-roku-2050>
26. Evropský parlament. (2020). Zelená dohoda pro Evropu: Cesta k ekologické EU. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20200618STO81513/zelena-dohoda-pro-evropu-cesta-k-ekologicke-eu>
27. Evropský parlament. (2022). Zákaz prodeje nových benzínových a naftových aut od roku 2035. Získáno z <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/economy/20221019STO44572/zakaz-prodeje-novych-benzinovyh-a-naftovyh-aut-od-roku-2035>
28. Gruber, J. (2019). Public Finance and Public Policy. 5th ed., New York: Worth Publishers
29. Index Prosperity. (2023). Stav životního prostředí. Dostupné z: <https://www.indexprosperity.cz/2023/stav-zivotniho-prostredi-2/>
Jonek-Kowalska, I. (2022). Towards the reduction of CO₂ emissions: Paths of pro-ecological transformation of energy mixes in European countries with an above-average share of coal in energy consumption. <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2022.102701> Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0301420722001490>
30. Jurečka, V. (2018). Mikroekonomie (3., aktual. a rozš. vyd). Praha: Grada Publishing.
31. Kubátová, K. (2018). *Daňová teorie a politika* (7. vydání). Praha: Wolters Kluwer.

32. Kyoto Protocol to the United Nations Framework Convention on Climate Change, (1997), United Nations. Doc. FCCC/CP/1997/7/Add.1. Dostupné z: <https://unfccc.int/sites/default/files/resource/docs/cop3/107a01.pdf>
33. Láchová, L. (2007). Daňové systémy v globálním světě. Praha: ASPI.
34. Lund, H., & Mathiesen, B. V. (2009). Energy system analysis of 100% renewable energy systems—The case of Denmark in years 2030 and 2050. *Energy*, 34(5), 524-531. <https://doi.org/10.1016/j.energy.2008.04.003>
35. Ministerstvo dopravy. (2010). Ročenka dopravy České republiky 2009. Dostupné z: <https://www.sydos.cz/cs/rocenka-2009/index.html>
36. Ministerstvo dopravy. (2011). Ročenka dopravy České republiky 2010. Dostupné z: <https://www.sydos.cz/cs/rocenka-2010/index.html>
37. Ministerstvo životního prostředí České republiky. (2023). Daně. Dostupné z: <https://www.mzp.cz/cz/dane>
38. Ministerstvo životního prostředí České republiky. (2023). Poplatky. Dostupné z: <https://www.mzp.cz/cz/poplatky>
39. Ministerstvo životního prostředí ČR. (n.d.). Ekologická daňová reforma. Dostupné z: <https://www.mzp.cz/cz/edr>
40. Ministerstvo životního prostředí. (2013). O ekologických daních a poplatcích. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poplatky/\\$FILE/oedn-poplatky_dane_CR-20130918.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poplatky/$FILE/oedn-poplatky_dane_CR-20130918.pdf)
41. Montreal Protocol on Substances That Deplete the Ozone Layer, (1987), 26 I.L.M. 1550. Dostupné z: <https://ozone.unep.org/treaties/montreal-protocol>
42. Pigou, A. C. (1932). *The economics of welfare* (4th edition). Macmillan & Co. Dostupné z: <https://www.econlib.org/library/NPDBooks/Pigou/pgEW.html>
43. Science based targets. (2023). SBTi CORPORATE NET ZERO STANDARD. Dostupné z: <https://sciencebasedtargets.org/resources/files/Net-Zero-Standard.pdf>
44. Solilová, V., & Nerudová, D. (2015). Evaluation of greenhouse gas emissions and related aspects: case of the Czech Republic. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*. Dostupné z: <https://acta.mendelu.cz/pdfs/acu/2015/01/35.pdf>
45. Sustainable Governance Indicators (SGI) Network. (2018). Environmental Policies in Denmark. Dostupné z: https://www.sgi-network.org/2018/Denmark/Environmental_Policies

46. Svátková, S. (2007). Zátížení spotřebního koše domácností daněmi ze spotřeby v České republice. Praha: Eurolex Bohemia.
47. Svátková, S. (2009). *Spotřební a ekologické daně v České republice*. Praha: Wolters Kluwer
48. Svaz průmyslu a dopravy. (2022). Průzkum: 87 % českých firem se věnuje udržitelnosti, nejčastěji z vlastního přesvědčení. CSRD.cz. Dostupné z: <https://csrd.cz/pruzkum-87-ceskych-firem-se-venuje-udrzitelnosti-nejcasteji-z-vlastniho-presvedceni/>
49. Šauer, P. (2008). Základy ekonomiky životního prostředí II: materiály ke cvičením. Praha: Oeconomica.
50. Široký, J. (2018). Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru (7. aktualizované a přepracované vydání). Praha: Leges.
51. Tošovská, E. (2010). Makroekonomické souvislosti ochrany životního prostředí. Praha: C.H. Beck.
52. Vančurová, A., Láchová, L., & Zídková, H. (2020). Daňový systém ČR 2020. Praha: Wolters Kluwer.
53. Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-13>
54. Zákon č. 261/2007 Sb. o stabilizaci veřejných rozpočtů. *Zákony pro lidi.cz*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-261#cast45>
55. Zákon č. 347/2009 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. *Zákony pro lidi.cz*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-347>
56. Zákon č. 17/2012 Sb. o celní správě České republiky. *Zákony pro lidi.cz*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-17>
57. Zákon č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních. *Zákony pro lidi.cz*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-353?citace=1>
58. United Nations Framework Convention on Climate Change. (2021). The Paris Agreement. Dostupné z: <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement>

9 Seznam tabulek, grafů, schémat

Tabulky

Tabulka 4.1 Daňová zátěž environmentálními daněmi k průměrné mzdě vybraných států a EU27 (v %)	32
Tabulka 4.2 Environmentální daně placené domácnostmi k průměrné mzdě EU27, ČR a DK (v %).....	33
Tabulka 4.3 Podíl environmentálních daní (v celých CZK).....	33
Tabulka 4.4 Energetické daně v EU27, CZ, DK placené domácnostmi k celkovým energetickým daním (v %).....	43
Tabulka 4.5 Dopravní daně v EU27, CZ, DK placené domácnostmi k celkovým dopravním daním (v %)	44
Tabulka 10.1 Celkové environmentální daně států Evropské unie a EU27 (v milionech EUR)	62
Tabulka 10.2 HDP států Evropské unie ve sledovaných letech (v milionech EUR).....	63
Tabulka 10.3 Podíl environmentálních daní na HDP	64
Tabulka 10.4 Meziroční změny ED u států EU a EU27	65
Tabulka 10.5 Meziroční změny HDP u států EU a EU27	66
Tabulka 10.6 Meziroční změna HDP a ED v Česku a Dánsku	67
Tabulka 10.7 Počty obyvatel států Evropské unie (v absolutních číslech).....	68
Tabulka 10.8 Environmentální daně na obyvatele, EU průměr a medián (v milionech EUR)	69
Tabulka 10.9 Environmentální daně na obyvatele, EU průměr a medián (v umělých cenách upravených pomocí PPS).....	70
Tabulka 10.10 Průměrné mzdy států EU v letech (v EUR).....	71
Tabulka 10.11 Daňová zátěž environmentálními daněmi k průměrné mzdě států EU a EU27 (v %)	72
Tabulka 10.12 Daňová zátěž environmentálními daněmi placené domácnostmi k průměrné mzdě vybraných států a EU27 (v %).....	73
Tabulka 10.13 Vývoj ukazatelů EU27.....	74
Tabulka 10.14 Vývoj ukazatelů CZ	75
Tabulka 10.15 Vývoj ukazatelů DK	76
Tabulka 10.16 Složení celkových environmentálních daní EU27 (v milionech EUR) ..	77

Tabulka 10.17 Složení celkových environmentálních daní České republiky (v milionech EUR)	77
Tabulka 10.18 Složení celkových environmentálních daní Dánska (v milionech EUR)	78
Tabulka 10.19 Složení environmentálních daní dle kategorií v EU27 placené domácnostmi (v milionech EUR)	78
Tabulka 10.20 Složení environmentálních daní dle kategorií v ČR placených domácnostmi (v %).....	79
Tabulka 10.21 Složení environmentálních daní dle kategorií v DK placené domácnostmi (v milionech EUR).....	79
Tabulka 10.22 Energetické daně v EU27, CZ, DK placené domácnostmi k celkovým energetickým daním (v milionech EUR).....	80
Tabulka 10.23 Dopravní daně v EU27, CZ, DK placené domácnostmi k celkovým dopravním daním (v milionech EUR)	81
Tabulka 10.24 Podíl environmentálních daní na celkových daňových příjmech	82
Tabulka 10.25 Celkové daňové příjmy Česka, Dánska a EU27 (v EUR milion).....	82

Grafy

Graf 1 Podíl environmentálních daní na HDP v jednotlivých letech u vybraných států a EU27	28
Graf 2 Průměrná tempa růstu ED a HDP států Evropské unie (v %).....	29
Graf 3 Tempo růstu ED a HDP Česka (v %).....	30
Graf 4 Meziroční vývoj ED a HDP Dánska	30
Graf 5 Porovnání ED v běžných cenách a upravené ED pomocí PPS EU-27 2020 (v EUR na obyvatele).....	31
Graf 6 Vývoj environmentálního zdanění v Evropské unii (EU27)	34
Graf 7 Vývoj environmentálního zdanění České republiky	35
Graf 8 Vývoj environmentálního zdanění Dánska	36
Graf 9 Složení celkových environmentálních daní EU27 (v %)	37
Graf 10 Složení environmentálních daní České republiky (v %).....	38
Graf 11 Složení environmentálních daní Dánského království (v %)	39
Graf 12 Složení environmentálních daní dle kategorií v EU27 placené domácnostmi (v %)	40
Graf 13 Složení environmentálních daní dle kategorií v ČR placených domácnostmi (v %)	41

Graf 14 Složení environmentálních daní dle kategorií v DK placené domácnostmi (v milionech EUR).....	42
---	----

Schémata

Schéma 1 Environmentální daně v České republice.....	14
Schéma 2 Poplatky a daně k ochraně životního prostředí ČR.....	18

10 Příloha

Tabulka 10.1 Celkové environmentální daně států Evropské unie a EU27 (v milionech EUR) (1)

Stát	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EU27 (2)	254 549	249 083	259 172	272 080	278 255	284 031	290 913	298 865	310 015	318 320	324 632	329 910	300 537
BE (3)	8 081	8 178	8 879	9 668	9 735	9 906	10 255	10 618	11 470	11 997	12 424	12 628	11 602
BG (4)	1 222	1 063	1 052	1 108	1 119	1 201	1 221	1 352	1 451	1 469	1 470	1 839	1 859
CZ (5)	3 644	3 428	3 577	3 846	3 606	3 331	3 347	3 477	3 728	3 897	4 129	4 595	4 148
DK (6)	10 077	9 236	9 769	9 957	10 099	10 713	10 622	10 847	11 065	10 808	10 933	10 221	9 892
DE (7)	55 236	55 300	55 160	58 647	58 185	57 937	58 282	58 062	58 433	59 249	59 725	61 113	57 518
EE (8)	382	416	432	454	489	485	533	563	645	681	709	890	657
IE (9)	4 315	3 847	4 104	4 204	4 173	4 445	4 684	4 977	5 117	5 232	5 119	5 020	4 487
GR (10)	4 972	4 944	5 978	6 017	6 265	6 585	6 628	6 749	6 656	7 129	6 822	7 086	6 226
ES (11)	18 179	17 335	17 672	16 866	16 325	19 611	19 344	20 821	20 793	21 371	22 075	22 018	19 578
FR (12)	36 721	36 281	37 779	39 739	41 074	42 997	43 880	47 646	50 287	53 222	56 152	56 531	50 408
HR (13)	1 372	1 281	1 370	1 201	1 125	1 250	1 380	1 503	1 626	1 730	1 853	1 922	1 646
IT (14)	41 857	43 875	44 751	49 888	56 251	55 257	58 070	56 144	59 481	58 000	58 575	58 299	50 436
CY (15)	574	519	535	546	500	490	525	542	553	611	634	584	532
LV (16)	507	499	531	605	661	723	803	864	919	948	996	940	946
LT (17)	534	543	512	528	548	587	634	692	748	807	900	921	954
LU (18)	986	932	958	1 019	1 039	1 006	980	953	931	949	1 019	1 091	886
HU (19)	2 905	2 473	2 713	2 690	2 621	2 564	2 633	2 860	3 047	4 978	3 213	3 291	3 232
MT (20)	200	194	191	211	205	206	240	270	277	303	322	346	297
NL (21)	22 233	21 672	22 310	22 186	21 178	21 564	22 216	22 925	23 754	24 635	25 877	27 570	25 304
AT (22)	6 910	6 783	6 913	7 509	7 665	7 725	7 975	8 204	8 384	8 845	8 784	9 058	7 983
PL (23)	10 216	8 449	9 831	10 002	10 055	9 503	10 562	11 402	11 557	12 512	13 474	13 545	13 330
PT (24)	4 484	4 276	4 362	4 084	3 682	3 758	3 932	4 344	4 819	5 052	5 272	5 418	4 765
RO (25)	2 487	2 245	2 651	2 574	2 667	2 957	3 587	3 952	4 085	3 640	4 033	4 732	4 196
SI (26)	1 119	1 260	1 310	1 276	1 392	1 428	1 453	1 509	1 569	1 578	1 560	1 615	1 383
SK (27)	1 364	1 264	1 420	1 727	1 744	1 873	1 932	1 998	2 019	2 149	2 203	2 246	2 191
FI (28)	4 997	4 546	4 961	5 908	5 912	5 959	5 918	6 033	6 617	6 663	6 916	6 857	6 548
SE (29)	8 977	8 246	9 453	9 619	9 940	9 971	9 278	9 559	9 982	9 864	9 442	9 534	9 532

²⁾Euroean Unione; ³⁾Belgium; ⁴⁾Bulgaria; ⁵⁾Czechia; ⁶⁾Denmark; ⁷⁾Germany; ⁸⁾Estonia; ⁹⁾Ireland; ¹⁰⁾Greece; ¹¹⁾Spain; ¹²⁾France; ¹³⁾Croatia; ¹⁴⁾Italy; ¹⁵⁾Cyprus; ¹⁶⁾Latvia; ¹⁷⁾Lithuania; ¹⁸⁾Luxembourg; ¹⁹⁾Hungary; ²⁰⁾Malta; ²¹⁾Netherlands; ²²⁾Austria; ²³⁾Poland; ²⁴⁾Portugal; ²⁵⁾Romania; ²⁶⁾Slovenia; ²⁷⁾Slovakia; ²⁸⁾Finland; ²⁹⁾Sweden;
Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

Tabulka 10.2 HDP států Evropské unie ve sledovaných letech (v milionech EUR) (1)

Stát (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BE (3)	351 743	346 473	363 140	375 968	386 175	392 880	403 003	416 701	430 085	445 050	460 051	478 645	459 826
BG (4)	37 247	37 418	38 285	41 479	42 257	42 050	43 026	45 812	48 773	52 531	56 225	61 559	61 639
CZ (5)	162 065	149 587	157 921	165 202	162 588	159 462	157 821	169 558	177 439	194 133	210 971	225 614	215 805
DK (6)	241 614	231 278	243 165	247 880	254 578	258 743	265 757	273 018	283 110	294 808	302 329	309 526	311 760
DE (7)	2 546 490	2 445 730	2 564 400	2 693 560	2 745 310	2 811 350	2 927 430	3 026 180	3 134 740	3 267 160	3 365 450	3 473 260	3 405 430
EE (8)	16 618	14 132	14 741	16 677	17 917	18 911	20 048	20 631	21 748	23 834	25 932	27 765	27 465
IE (9)	187 283	169 520	167 391	171 703	175 615	179 458	195 085	262 976	270 205	297 763	326 631	356 705	372 836
GR (10)	241 990	237 534	224 124	203 308	188 381	179 884	177 236	176 369	174 494	176 903	179 558	183 351	165 406
ES (11)	1 109 541	1 069 323	1 072 709	1 063 763	1 031 104	1 020 677	1 032 608	1 078 092	1 114 420	1 162 492	1 203 859	1 245 513	1 117 989
FR (12)	1 992 380	1 936 422	1 995 289	2 058 369	2 088 804	2 117 189	2 149 765	2 198 432	2 234 129	2 297 242	2 363 306	2 437 635	2 310 469
HR (13)	48 465	45 586	45 764	45 550	44 621	44 437	43 989	45 258	47 339	49 986	52 747	55 644	50 425
IT (14)	1 637 699	1 577 256	1 611 279	1 648 756	1 624 359	1 612 751	1 627 406	1 655 355	1 695 787	1 736 593	1 771 391	1 796 649	1 661 020
CY (15)	19 010	18 676	19 461	19 858	19 495	18 040	17 483	17 944	19 014	20 312	21 675	23 176	21 895
LV (16)	24 532	18 922	17 938	19 666	22 098	22 791	23 626	24 572	25 371	26 984	29 154	30 679	30 294
LT (17)	32 660	26 897	28 034	31 317	33 410	35 040	36 581	37 346	38 890	42 276	45 515	48 908	49 770
LU (18)	40 010	39 051	42 403	44 324	46 526	49 095	51 791	54 142	56 208	58 169	60 121	62 374	64 781
HU (19)	108 345	94 606	99 772	102 152	100 248	102 240	106 264	112 791	116 256	127 025	136 055	146 526	137 827
MT (20)	6 206	6 260	6 816	6 925	7 365	7 944	8 751	9 997	10 541	11 937	12 954	14 186	13 173
NL (21)	647 198	624 842	639 187	650 359	652 966	660 463	671 560	690 008	708 337	738 146	773 987	813 055	796 530
AT (22)	293 762	288 044	295 897	310 129	318 653	323 910	333 146	344 269	357 608	369 362	385 274	397 170	381 043
PL (23)	366 041	317 041	359 068	377 042	385 389	388 356	406 413	429 835	424 735	465 773	499 004	532 505	526 147
PT (24)	179 103	175 416	179 611	176 096	168 296	170 492	173 054	179 713	186 490	195 947	205 184	214 375	200 519
RO (25)	146 591	125 214	128 279	138 521	139 320	142 929	150 522	160 288	167 494	186 399	206 072	224 179	220 487
SI (26)	37 926	36 255	36 364	37 059	36 253	36 454	37 634	38 853	40 443	43 011	45 876	48 533	47 021
SK (27)	66 098	64 096	68 765	71 786	73 649	74 493	76 355	80 126	81 265	84 670	89 875	94 438	93 414
FI (28)	194 265	181 747	188 143	197 998	201 037	204 321	206 897	211 385	217 518	226 301	233 462	239 858	238 038
SE (29)	354 881	314 638	374 695	412 845	430 037	441 851	438 834	455 495	466 267	480 026	470 673	476 870	480 556

¹⁾GDP of EU countries in the years under review (million EUR); ²⁾State; ³⁾Belgium; ⁴⁾Bulgaria; ⁵⁾Czechia; ⁶⁾Denmark; ⁷⁾Germany; ⁸⁾Estonia; ⁹⁾Ireland; ¹⁰⁾Greece; ¹¹⁾Spain; ¹²⁾France; ¹³⁾Croatia; ¹⁴⁾Italy; ¹⁵⁾Cyprus; ¹⁶⁾Latvia; ¹⁷⁾Lithuania; ¹⁸⁾Luxembourg; ¹⁹⁾Hungary; ²⁰⁾Malta; ²¹⁾Netherlands; ²²⁾Austria; ²³⁾Poland; ²⁴⁾Portugal; ²⁵⁾Romania; ²⁶⁾Slovenia; ²⁷⁾Slovakia; ²⁸⁾Finland; ²⁹⁾Sweden; ³⁰⁾

European Union

Zdroj: vlastní zpracování (nama_10_gdp)

Tabulka 10.3 Podíl environmentálních daní na HDP (1)

Stát	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EU27 (2)	2,30 %	2,35 %	2,36 %	2,40 %	2,44 %	2,47 %	2,47 %	2,45 %	2,47 %	2,43 %	2,40 %	2,35 %	2,23 %
BE (3)	2,30 %	2,36 %	2,45 %	2,57 %	2,52 %	2,52 %	2,54 %	2,55 %	2,67 %	2,70 %	2,70 %	2,64 %	2,52 %
BG (4)	3,28 %	2,84 %	2,75 %	2,67 %	2,65 %	2,86 %	2,84 %	2,95 %	2,98 %	2,80 %	2,62 %	2,99 %	3,02 %
CZ (5)	2,25 %	2,29 %	2,27 %	2,33 %	2,22 %	2,09 %	2,12 %	2,05 %	2,10 %	2,01 %	1,96 %	2,04 %	1,92 %
DK (6)	4,17 %	3,99 %	4,02 %	4,02 %	3,97 %	4,14 %	4,00 %	3,97 %	3,91 %	3,67 %	3,62 %	3,30 %	3,17 %
DE (7)	2,17 %	2,26 %	2,15 %	2,18 %	2,12 %	2,06 %	1,99 %	1,92 %	1,86 %	1,81 %	1,77 %	1,76 %	1,69 %
EE (8)	2,30 %	2,94 %	2,93 %	2,72 %	2,73 %	2,56 %	2,66 %	2,73 %	2,97 %	2,86 %	2,73 %	3,20 %	2,39 %
IE (9)	2,30 %	2,27 %	2,45 %	2,45 %	2,38 %	2,48 %	2,40 %	1,89 %	1,89 %	1,76 %	1,57 %	1,41 %	1,20 %
GR (10)	2,05 %	2,08 %	2,67 %	2,96 %	3,33 %	3,66 %	3,74 %	3,83 %	3,81 %	4,03 %	3,80 %	3,86 %	3,76 %
ES (11)	1,64 %	1,62 %	1,65 %	1,59 %	1,58 %	1,92 %	1,87 %	1,93 %	1,87 %	1,84 %	1,83 %	1,77 %	1,75 %
FR (12)	1,84 %	1,87 %	1,89 %	1,93 %	1,97 %	2,03 %	2,04 %	2,17 %	2,25 %	2,32 %	2,38 %	2,32 %	2,18 %
HR (13)	2,83 %	2,81 %	2,99 %	2,64 %	2,52 %	2,81 %	3,14 %	3,32 %	3,43 %	3,46 %	3,51 %	3,45 %	3,26 %
IT (14)	2,56 %	2,78 %	2,78 %	3,03 %	3,46 %	3,43 %	3,57 %	3,39 %	3,51 %	3,34 %	3,31 %	3,24 %	3,04 %
CY (15)	3,02 %	2,78 %	2,75 %	2,75 %	2,57 %	2,71 %	3,00 %	3,02 %	2,91 %	3,01 %	2,92 %	2,52 %	2,43 %
LV (16)	2,07 %	2,64 %	2,96 %	3,08 %	2,99 %	3,17 %	3,40 %	3,52 %	3,62 %	3,51 %	3,42 %	3,06 %	3,12 %
LT(17)	1,63 %	2,02 %	1,83 %	1,68 %	1,64 %	1,68 %	1,73 %	1,85 %	1,92 %	1,91 %	1,98 %	1,88 %	1,92 %
LU (18)	2,47 %	2,39 %	2,26 %	2,30 %	2,23 %	2,05 %	1,89 %	1,76 %	1,66 %	1,63 %	1,69 %	1,75 %	1,37 %
HU (19)	2,68 %	2,61 %	2,72 %	2,63 %	2,61 %	2,51 %	2,48 %	2,54 %	2,62 %	3,92 %	2,36 %	2,25 %	2,35 %
MT (20)	3,22 %	3,10 %	2,80 %	3,05 %	2,79 %	2,59 %	2,74 %	2,70 %	2,63 %	2,54 %	2,48 %	2,44 %	2,25 %
NL (21)	3,44 %	3,47 %	3,49 %	3,41 %	3,24 %	3,26 %	3,31 %	3,32 %	3,35 %	3,34 %	3,34 %	3,39 %	3,18 %
AT (22)	2,35 %	2,35 %	2,34 %	2,42 %	2,41 %	2,38 %	2,39 %	2,38 %	2,34 %	2,39 %	2,28 %	2,28 %	2,10 %
PL (23)	2,79 %	2,66 %	2,74 %	2,65 %	2,61 %	2,45 %	2,60 %	2,65 %	2,72 %	2,69 %	2,70 %	2,54 %	2,53 %
PT (24)	2,50 %	2,44 %	2,43 %	2,32 %	2,19 %	2,20 %	2,27 %	2,42 %	2,58 %	2,58 %	2,57 %	2,53 %	2,38 %
RO (25)	1,70 %	1,79 %	2,07 %	1,86 %	1,91 %	2,07 %	2,38 %	2,47 %	2,44 %	1,95 %	1,96 %	2,11 %	1,90 %
SI (26)	2,95 %	3,48 %	3,60 %	3,44 %	3,84 %	3,92 %	3,86 %	3,88 %	3,88 %	3,67 %	3,40 %	3,33 %	2,94 %
SK (27)	2,06 %	1,97 %	2,06 %	2,41 %	2,37 %	2,51 %	2,53 %	2,49 %	2,48 %	2,54 %	2,45 %	2,38 %	2,35 %
FI (28)	2,57 %	2,50 %	2,64 %	2,98 %	2,94 %	2,92 %	2,86 %	2,85 %	3,04 %	2,94 %	2,96 %	2,86 %	2,75 %
SE (29)	2,53 %	2,62 %	2,52 %	2,33 %	2,31 %	2,26 %	2,11 %	2,10 %	2,14 %	2,05 %	2,01 %	2,00 %	1,98 %

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, nama_10_gdp)

¹⁾Share of environmental taxes in GDP (%); ²⁾State; ³⁾Belgium; ⁴⁾Bulgaria; ⁵⁾Czechia; ⁶⁾Denmark; ⁷⁾Germany; ⁸⁾Estonia; ⁹⁾ Ireland; ¹⁰⁾ Greece; ¹¹⁾Spain; ¹²⁾France; ¹³⁾Croatia; ¹⁴⁾Italy; ¹⁵⁾Cyprus; ¹⁶⁾Latvia; ¹⁷⁾Lithuania; ¹⁸⁾Luxembourg; ¹⁹⁾Hungary; ²⁰⁾Malta; ²¹⁾Netherlands; ²²⁾Austria; ²³⁾Poland; ²⁴⁾Portugal; ²⁵⁾Romania; ²⁶⁾Slovenia; ²⁷⁾Slovakia; ²⁸⁾Finland; ²⁹⁾Sweden; ³⁰⁾ European Union

Tabulka 10.4 Meziroční změny ED u států EU a EU27

Stát (1)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Průměrný meziroční vývoj (30)
EU27 (2)	-2,15 %	4,05 %	4,98 %	2,27 %	2,08 %	2,42 %	2,73 %	3,73 %	2,68 %	1,98 %	1,63 %	-8,90 %	1,46 %
BE (3)	1,20 %	8,57 %	8,89 %	0,69 %	1,75 %	3,52 %	3,55 %	8,02 %	4,60 %	3,56 %	1,64 %	-8,12 %	3,16 %
BG (4)	-13,01 %	-1,05 %	5,34 %	0,97 %	7,37 %	1,64 %	10,74 %	7,36 %	1,22 %	0,11 %	25,07 %	1,09 %	3,90 %
CZ (5)	-5,93 %	4,37 %	7,51 %	-6,23 %	-7,63 %	0,47 %	3,90 %	7,22 %	4,52 %	5,96 %	11,28 %	-9,72 %	1,31 %
DK (6)	-8,35 %	5,77 %	1,93 %	1,42 %	6,08 %	-0,85 %	2,13 %	2,01 %	-2,32 %	1,16 %	-6,51 %	-3,22 %	-0,06 %
DE (7)	0,12 %	-0,25 %	6,32 %	-0,79 %	-0,43 %	0,59 %	-0,38 %	0,64 %	1,40 %	0,80 %	2,32 %	-5,88 %	0,37 %
EE (8)	8,75 %	3,76 %	5,25 %	7,66 %	-0,90 %	9,99 %	5,59 %	14,63 %	5,51 %	4,14 %	25,47 %	-26,10 %	5,31 %
IE (9)	-10,84 %	6,68 %	2,44 %	-0,73 %	6,50 %	5,38 %	6,26 %	2,82 %	2,24 %	-2,16 %	-1,93 %	-10,62 %	0,50 %
GR (10)	-0,56 %	20,91 %	0,65 %	4,12 %	5,11 %	0,65 %	1,83 %	-1,38 %	7,11 %	-4,31 %	3,87 %	-12,14 %	2,16 %
ES (11)	-4,64 %	1,94 %	-4,56 %	-3,21 %	20,13 %	-1,36 %	7,64 %	-0,13 %	2,78 %	3,29 %	-0,26 %	-11,08 %	0,88 %
FR (12)	-1,20 %	4,13 %	5,19 %	3,36 %	4,68 %	2,05 %	8,58 %	5,54 %	5,84 %	5,51 %	0,67 %	-10,83 %	2,79 %
HR (13)	-6,69 %	6,99 %	-12,37 %	-6,28 %	11,12 %	10,39 %	8,92 %	8,15 %	6,42 %	7,11 %	3,68 %	-14,33 %	1,93 %
IT (14)	4,82 %	2,00 %	11,48 %	12,75 %	-1,77 %	5,09 %	-3,32 %	5,94 %	-2,49 %	0,99 %	-0,47 %	-13,49 %	1,80 %
CY (15)	-9,52 %	2,98 %	2,02 %	-8,31 %	-2,13 %	7,23 %	3,26 %	2,08 %	10,35 %	3,80 %	-7,85 %	-9,00 %	-0,42 %
LV (16)	-1,59 %	6,38 %	13,98 %	9,22 %	9,52 %	10,97 %	7,64 %	6,33 %	3,13 %	5,15 %	-5,66 %	0,68 %	5,48 %
LT(17)	1,74 %	-5,63 %	3,02 %	3,88 %	7,14 %	7,94 %	9,09 %	8,16 %	7,95 %	11,43 %	2,40 %	3,59 %	5,06 %
LU (18)	-5,55 %	2,89 %	6,28 %	1,99 %	-3,13 %	-2,62 %	-2,77 %	-2,28 %	1,96 %	7,28 %	7,12 %	-18,84 %	-0,64 %
HU (19)	-14,84 %	9,68 %	-0,84 %	-2,59 %	-2,17 %	2,69 %	8,63 %	6,54 %	63,37 %	-35,45 %	2,43 %	-1,79 %	2,97 %
MT (20)	-2,97 %	-1,71 %	10,84 %	-2,74 %	0,09 %	16,58 %	12,56 %	2,68 %	9,35 %	6,17 %	7,44 %	-14,15 %	3,68 %
NL (21)	-2,52 %	2,94 %	-0,56 %	-4,54 %	1,82 %	3,02 %	3,19 %	3,62 %	3,71 %	5,04 %	6,54 %	-8,22 %	1,17 %
AT (22)	-1,84 %	1,92 %	8,63 %	2,08 %	0,78 %	3,23 %	2,87 %	2,20 %	5,49 %	-0,69 %	3,12 %	-11,87 %	1,33 %
PL (23)	-17,30 %	16,36 %	1,74 %	0,53 %	-5,49 %	11,14 %	7,95 %	1,36 %	8,27 %	7,69 %	0,53 %	-1,59 %	2,60 %
PT (24)	-4,64 %	2,01 %	-6,36 %	-9,85 %	2,07 %	4,64 %	10,49 %	10,93 %	4,83 %	4,36 %	2,77 %	-12,05 %	0,77 %
RO (25)	-9,73 %	18,08 %	-2,91 %	3,65 %	10,87 %	21,31 %	10,16 %	3,38 %	-10,90 %	10,80 %	17,31 %	-11,32 %	5,06 %
SI (26)	12,60 %	3,96 %	-2,57 %	9,06 %	2,59 %	1,73 %	3,90 %	3,92 %	0,62 %	-1,18 %	3,54 %	-14,37 %	1,98 %
SK (27)	-7,31 %	12,31 %	21,65 %	0,98 %	7,39 %	3,18 %	3,38 %	1,09 %	6,42 %	2,50 %	1,97 %	-2,44 %	4,26 %
FI (28)	-9,02 %	9,13 %	19,10 %	0,06 %	0,80 %	-0,69 %	1,94 %	9,69 %	0,69 %	3,80 %	-0,86 %	-4,50 %	2,51 %
SE (29)	-8,14 %	14,64 %	1,75 %	3,33 %	0,32 %	-6,95 %	3,03 %	4,42 %	-1,17 %	-4,28 %	0,97 %	-0,02 %	0,66 %

¹⁾Annual change in GDP and ED for selected countries and the EU; ²⁾State; ³⁾Index; ⁴⁾GDP; ⁵⁾ environmental taxes; ⁶⁾ Annual % change GDP; ⁷⁾ Annual % change⁷⁾ environmental taxes
 Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2)

Tabulka 10.5 Meziroční změny HDP u států EU a EU27 (1)

Stát (1)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Průměrný meziroční vývoj (30)
EU27 (2)	-4,49 %	3,71 %	3,17 %	0,60 %	1,05 %	2,31 %	3,68 %	2,73 %	4,19 %	3,51 %	3,59 %	-3,97 %	1,67 %
BE (3)	-1,50 %	4,81 %	3,53 %	2,71 %	1,74 %	2,58 %	3,40 %	3,21 %	3,48 %	3,37 %	4,04 %	-3,93 %	2,29 %
BG (4)	0,46 %	2,32 %	8,34 %	1,88 %	-0,49 %	2,32 %	6,48 %	6,46 %	7,71 %	7,03 %	9,49 %	0,13 %	4,34 %
CZ (5)	-7,70 %	5,57 %	4,61 %	-1,58 %	-1,92 %	-1,03 %	7,44 %	4,65 %	9,41 %	8,67 %	6,94 %	-4,35 %	2,56 %
DK (6)	-4,28 %	5,14 %	1,94 %	2,70 %	1,64 %	2,71 %	2,73 %	3,70 %	4,13 %	2,55 %	2,38 %	0,72 %	2,17 %
DE (7)	-3,96 %	4,85 %	5,04 %	1,92 %	2,41 %	4,13 %	3,37 %	3,59 %	4,22 %	3,01 %	3,20 %	-1,95 %	2,49 %
EE (8)	-14,96 %	4,31 %	13,13 %	7,43 %	5,55 %	6,01 %	2,91 %	5,41 %	9,59 %	8,81 %	7,07 %	-1,08 %	4,52 %
IE (9)	-9,48 %	-1,26 %	2,58 %	2,28 %	2,19 %	8,71 %	34,80 %	2,75 %	10,20 %	9,69 %	9,21 %	4,52 %	6,35 %
GR (10)	-1,84 %	-5,65 %	-9,29 %	-7,34 %	-4,51 %	-1,47 %	-0,49 %	-1,06 %	1,38 %	1,50 %	2,11 %	-9,79 %	-3,04 %
ES (11)	-3,62 %	0,32 %	-0,83 %	-3,07 %	-1,01 %	1,17 %	4,40 %	3,37 %	4,31 %	3,56 %	3,46 %	-10,24 %	0,15 %
FR (12)	-2,81 %	3,04 %	3,16 %	1,48 %	1,36 %	1,54 %	2,26 %	1,62 %	2,82 %	2,88 %	3,15 %	-5,22 %	1,27 %
HR (13)	-5,94 %	0,39 %	-0,47 %	-2,04 %	-0,41 %	-1,01 %	2,88 %	4,60 %	5,59 %	5,52 %	5,49 %	-9,38 %	0,44 %
IT (14)	-3,69 %	2,16 %	2,33 %	-1,48 %	-0,71 %	0,91 %	1,72 %	2,44 %	2,41 %	2,00 %	1,43 %	-7,55 %	0,16 %
CY (15)	-1,76 %	4,21 %	2,04 %	-1,83 %	-7,46 %	-3,09 %	2,64 %	5,96 %	6,83 %	6,71 %	6,93 %	-5,53 %	1,30 %
LV (16)	-22,87 %	-5,20 %	9,64 %	12,36 %	3,14 %	3,66 %	4,01 %	3,25 %	6,36 %	8,04 %	5,23 %	-1,25 %	2,20 %
LT (17)	-17,65 %	4,23 %	11,71 %	6,68 %	4,88 %	4,40 %	2,09 %	4,13 %	8,71 %	7,66 %	7,45 %	1,76 %	3,84 %
LU (18)	-2,40 %	8,58 %	4,53 %	4,97 %	5,52 %	5,49 %	4,54 %	3,82 %	3,49 %	3,36 %	3,75 %	3,86 %	4,13 %
HU (19)	-12,68 %	5,46 %	2,39 %	-1,86 %	1,99 %	3,94 %	6,14 %	3,07 %	9,26 %	7,11 %	7,70 %	-5,94 %	2,21 %
MT (20)	0,86 %	8,89 %	1,60 %	6,35 %	7,87 %	10,16 %	14,23 %	5,45 %	13,24 %	8,52 %	9,51 %	-7,14 %	6,63 %
NL (21)	-3,45 %	2,30 %	1,75 %	0,40 %	1,15 %	1,68 %	2,75 %	2,66 %	4,21 %	4,86 %	5,05 %	-2,03 %	1,78 %
AT (22)	-1,95 %	2,73 %	4,81 %	2,75 %	1,65 %	2,85 %	3,34 %	3,87 %	3,29 %	4,31 %	3,09 %	-4,06 %	2,22 %
PL (23)	-13,39 %	13,26 %	5,01 %	2,21 %	0,77 %	4,65 %	5,76 %	-1,19 %	9,66 %	7,13 %	6,71 %	-1,19 %	3,28 %
PT (24)	-2,06 %	2,39 %	-1,96 %	-4,43 %	1,31 %	1,50 %	3,85 %	3,77 %	5,07 %	4,71 %	4,48 %	-6,46 %	1,01 %
RO (25)	-14,58 %	2,45 %	7,98 %	0,58 %	2,59 %	5,31 %	6,49 %	4,50 %	11,29 %	10,55 %	8,79 %	-1,65 %	3,69 %
SI (26)	-4,41 %	0,30 %	1,91 %	-2,17 %	0,55 %	3,24 %	3,24 %	4,09 %	6,35 %	6,66 %	5,79 %	-3,12 %	1,87 %
SK (27)	-3,03 %	7,29 %	4,39 %	2,60 %	1,15 %	2,50 %	4,94 %	1,42 %	4,19 %	6,15 %	5,08 %	-1,08 %	2,96 %
FI (28)	-6,44 %	3,52 %	5,24 %	1,53 %	1,63 %	1,26 %	2,17 %	2,90 %	4,04 %	3,16 %	2,74 %	-0,76 %	1,75 %
SE (29)	-11,34 %	19,09 %	10,18 %	4,16 %	2,75 %	-0,68 %	3,80 %	2,36 %	2,95 %	-1,95 %	1,32 %	0,77 %	2,78 %

²⁾Státe; ³⁾Belgium; ⁴⁾Bulgaria; ⁵⁾Czechia; ⁶⁾Denmark; ⁷⁾Germany; ⁸⁾Estonia; ⁹⁾Ireland; ¹⁰⁾Greece; ¹¹⁾Spain; ¹²⁾France; ¹³⁾Croatia; ¹⁴⁾Italy; ¹⁵⁾Cyprus; ¹⁶⁾Latvia; ¹⁷⁾Lithuania; ¹⁸⁾Luxembourg; ¹⁹⁾Hungary; ²⁰⁾Malta; ²¹⁾Netherlands; ²²⁾Austria; ²³⁾Poland; ²⁴⁾Portugal; ²⁵⁾Romania; ²⁶⁾Slovenia; ²⁷⁾Slovakia; ²⁸⁾Finland; ²⁹⁾Sweden; ³⁰⁾European Union.
Zdroj: vlastní zpracování (nama_10_gdp).

Tabulka 10.6 Meziroční změna HDP a ED v Česku a Dánsku

Stát(2)	Ukazatel(3)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Korelace (4)
CZ	HDP	162 065	149 587	157 921	165 202	162 588	159 462	157 821	169 558	177 439	194 133	210 971	225 614	215 805	0,850
	ED	3 644	3 428	3 577	3 846	3 606	3 331	3 347	3 477	3 728	3 897	4 129	4 595	4 148	
	Meziroční % změna HDP		-7,70 %	5,57 %	4,61 %	-1,58 %	-1,92 %	-1,03 %	7,44 %	4,65 %	9,41 %	8,67 %	6,94 %	-4,35 %	
	Meziroční % změna ED		-5,93 %	4,37 %	7,51 %	-6,23 %	-7,63 %	0,47 %	3,90 %	7,22 %	4,52 %	5,96 %	11,28 %	-9,72 %	
DK	HDP	241 614	231 278	243 165	247 880	254 578	258 743	265 757	273 018	283 110	294 808	302 329	309 526	311 760	0,625
	ED	10 077	9 236	9 769	9 957	10 099	10 713	10 622	10 847	11 065	10 808	10 933	10 221	9 892	
	Meziroční % změna HDP		-4,28 %	5,14 %	1,94 %	2,70 %	1,64 %	2,71 %	2,73 %	3,70 %	4,13 %	2,55 %	2,38 %	0,72 %	
	Meziroční % změna ED		-8,35 %	5,77 %	1,93 %	1,42 %	6,08 %	-0,85 %	2,13 %	2,01 %	-2,32 %	1,16 %	-6,51 %	-3,22 %	

²⁾ State; ³⁾ Index; ⁴⁾ Correlation;

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, nama_10_gdp).

Tabulka 10.7 Počty obyvatel států Evropské unie (v absolutních číslech)

Stát (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BE (3)	10 666 866	10 753 080	10 839 905	11 000 638	11 075 889	11 137 974	11 180 840	11 237 274	11 311 117	11 351 727	11 398 589	11 455 519	11 522 440
BG (4)	7 518 002	7 467 119	7 421 766	7 369 431	7 327 224	7 284 552	7 245 677	7 202 198	7 153 784	7 101 859	7 050 034	7 000 039	6 951 482
CZ (5)	10 343 422	10 425 783	10 462 088	10 486 731	10 505 445	10 516 125	10 512 419	10 538 275	10 553 843	10 578 820	10 610 055	10 649 800	10 693 939
DK (6)	5 475 791	5 511 451	5 534 738	5 560 628	5 580 516	5 602 628	5 627 235	5 659 715	5 707 251	5 748 769	5 781 190	5 806 081	5 822 763
DE (7)	82 217 837	82 002 356	81 802 257	80 222 065	80 327 900	80 523 746	80 767 463	81 197 537	82 175 684	82 521 653	82 792 351	83 019 213	83 166 711
EE (8)	1 338 440	1 335 740	1 333 290	1 329 660	1 325 217	1 320 174	1 315 819	1 314 870	1 315 944	1 315 635	1 319 133	1 324 820	1 328 976
IE (9)	4 457 765	4 521 322	4 549 428	4 570 881	4 589 287	4 609 779	4 637 852	4 677 627	4 726 286	4 784 383	4 830 392	4 904 240	4 964 440
GR (10)	11 060 937	11 094 745	11 119 289	11 123 392	11 086 406	11 003 615	10 926 807	10 858 018	10 783 748	10 768 193	10 741 165	10 724 599	10 718 565
ES (11)	45 668 939	46 239 273	46 486 619	46 667 174	46 818 219	46 727 890	46 512 199	46 449 565	46 440 099	46 528 024	46 658 447	46 937 060	47 332 614
FR (12)	64 007 193	64 350 226	64 658 856	64 978 721	65 276 983	65 600 350	66 165 980	66 458 153	66 638 391	66 809 816	67 026 224	67 177 636	67 320 216
HR (13)	4 311 967	4 309 796	4 302 847	4 289 857	4 275 984	4 262 140	4 246 809	4 225 316	4 190 669	4 154 213	4 105 493	4 076 246	4 058 165
IT (14)	58 652 875	59 000 586	59 190 143	59 364 690	59 394 207	59 685 227	60 782 668	60 795 612	60 665 551	60 589 445	60 483 973	59 816 673	59 641 488
CY (15)	776 333	796 930	819 140	839 751	862 011	865 878	858 000	847 008	848 319	854 802	864 236	875 899	888 005
LV (16)	2 191 810	2 162 834	2 120 504	2 074 605	2 044 813	2 023 825	2 001 468	1 986 096	1 968 957	1 950 116	1 934 379	1 919 968	1 907 675
LT(17)	3 212 605	3 183 856	3 141 976	3 052 588	3 003 641	2 971 905	2 943 472	2 921 262	2 888 558	2 847 904	2 808 901	2 794 184	2 794 090
LU (18)	483 799	493 500	502 066	511 840	524 853	537 039	549 680	562 958	576 249	590 667	602 005	613 894	626 108
HU (19)	10 045 401	10 030 975	10 014 324	9 985 722	9 931 925	9 908 798	9 877 365	9 855 571	9 830 485	9 797 561	9 778 371	9 772 756	9 769 526
MT (20)	407 832	410 926	414 027	414 989	417 546	422 509	429 424	439 691	450 415	460 297	475 701	493 559	514 564
NL (21)	16 405 399	16 485 787	16 574 989	16 655 799	16 730 348	16 779 575	16 829 289	16 900 726	16 979 120	17 081 507	17 181 084	17 282 163	17 407 585
AT (22)	8 307 989	8 335 003	8 351 643	8 375 164	8 408 121	8 451 860	8 507 786	8 584 926	8 700 471	8 772 865	8 822 267	8 858 775	8 901 064
PL (23)	38 115 641	38 135 876	38 022 869	38 062 718	38 063 792	38 062 535	38 017 856	38 005 614	37 967 209	37 972 964	37 976 687	37 972 812	37 958 138
PT (24)	10 553 339	10 563 014	10 573 479	10 572 721	10 542 398	10 487 289	10 427 301	10 374 822	10 341 330	10 309 573	10 291 027	10 276 617	10 295 909
RO (25)	20 635 460	20 440 290	20 294 683	20 199 059	20 095 996	20 020 074	19 947 311	19 870 647	19 760 585	19 643 949	19 533 481	19 414 458	19 328 838
SI (26)	2 010 269	2 032 362	2 046 976	2 050 189	2 055 496	2 058 821	2 061 085	2 062 874	2 064 188	2 065 895	2 066 880	2 080 908	2 095 861
SK (27)	5 376 064	5 382 401	5 390 410	5 392 446	5 404 322	5 410 836	5 415 949	5 421 349	5 426 252	5 435 343	5 443 120	5 450 421	5 457 873
FI (28)	5 300 484	5 326 314	5 351 427	5 375 276	5 401 267	5 426 674	5 451 270	5 471 753	5 487 308	5 503 297	5 513 130	5 517 919	5 525 292
SE (29)	9 182 927	9 256 347	9 340 682	9 415 570	9 482 855	9 555 893	9 644 864	9 747 355	9 851 017	9 995 153	10 120 242	10 230 185	10 327 589
EU (30)	438 725 386	440 047 892	440 660 421	439 942 305	440 552 661	441 257 711	442 883 888	443 666 812	444 802 830	445 534 430	446 208 557	446 446 444	447 319 916

¹⁾ Population of EU countries and the EU as a whole (in absolute terms); ²⁾ State; ³⁾ Belgium; ⁴⁾ Bulgaria; ⁵⁾ Czechia; ⁶⁾ Denmark; ⁷⁾ Germany; ⁸⁾ Estonia; ⁹⁾ Ireland; ¹⁰⁾ Greece; ¹¹⁾ Spain; ¹²⁾ France; ¹³⁾ Croatia; ¹⁴⁾ Italy; ¹⁵⁾ Cyprus; ¹⁶⁾ Latvia; ¹⁷⁾ Lithuania; ¹⁸⁾ Luxembourg; ¹⁹⁾ Hungary; ²⁰⁾ Malta; ²¹⁾ Netherlands; ²²⁾ Austria; ²³⁾ Poland; ²⁴⁾ Portugal; ²⁵⁾ Romania; ²⁶⁾ Slovenia; ²⁷⁾ Slovakia; ²⁸⁾ Finland; ²⁹⁾ Sweden; ³⁰⁾ European Union.

Zdroj: vlastní zpracování (demo_pjan).

Tabulka 10.8 Environmentální daně na obyvatele, EU průměr a medián (v milionech EUR)

Ukazatel/stát (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EU medián (3)	490	472	538	541	565	566	607	622	617	662	676	671	581
EU průměr (4)	580	566	588	618	632	644	657	674	697	714	728	739	672
Belgie (5)	758	761	819	879	879	889	917	945	1 014	1 057	1 090	1 102	1 007
Bulharsko (6)	163	142	142	150	153	165	168	188	203	207	209	263	267
Česko (7)	352	329	342	367	343	317	318	330	353	368	389	431	388
Dánsko (8)	1 840	1 676	1 765	1 791	1 810	1 912	1 888	1 917	1 939	1 880	1 891	1 760	1 699
Německo (9)	672	674	674	731	724	720	722	715	711	718	721	736	692
Estonsko (10)	286	311	324	342	369	367	405	428	490	517	537	671	495
Irsko (11)	968	851	902	920	909	964	1 010	1 064	1 083	1 094	1 060	1 024	904
Řecko (12)	450	446	538	541	565	598	607	622	617	662	635	661	581
Španělsko (13)	398	375	380	361	349	420	416	448	448	459	473	469	414
Franice (14)	574	564	584	612	629	655	663	717	755	797	838	842	749
Chorvatsko (15)	318	297	318	280	263	293	325	356	388	417	451	471	406
Itálie (16)	714	744	756	840	947	926	955	923	980	957	968	975	846
Kypr (17)	739	652	653	650	580	566	612	640	652	715	734	667	599
Lotyšsko (18)	231	231	250	292	323	357	401	435	467	486	515	490	496
Litva (19)	166	170	163	173	182	198	215	237	259	284	320	330	342
Lucembursko (20)	2 039	1 888	1 909	1 990	1 979	1 874	1 783	1 693	1 616	1 607	1 692	1 777	1 414
Maďarsko (21)	289	247	271	269	264	259	267	290	310	508	329	337	331
Malta (22)	490	472	460	509	492	487	558	614	615	658	676	700	577
Nizozemsko (23)	1 355	1 315	1 346	1 332	1 266	1 285	1 320	1 356	1 399	1 442	1 506	1 595	1 454
Rakousko (24)	832	814	828	897	912	914	937	956	964	1 008	996	1 023	897
Polsko (25)	268	222	259	263	264	250	278	300	304	329	355	357	351
Portugalsko (26)	425	405	413	386	349	358	377	419	466	490	512	527	463
Rumunsko (27)	121	110	131	127	133	148	180	199	207	185	206	244	217
Slovinsko (28)	557	620	640	623	677	694	705	732	760	764	755	776	660
Slovensko (29)	254	235	263	320	323	346	357	368	372	395	405	412	401
Finsko (30)	943	853	927	1 099	1 095	1 098	1 086	1 102	1 206	1 211	1 254	1 243	1 185
Švédsko (31)	978	891	1 012	1 022	1 048	1 043	962	981	1 013	987	933	932	923

¹⁾Environmental taxes per capita, European Union average and median; ²⁾ Index/State; ³⁾ EU median; ⁴⁾ EU average; ; ⁵⁾ Belgium; ⁶⁾ Bulgaria; ⁷⁾ Czechia; ⁸⁾ Denmark; ⁹⁾ Germany; ¹⁰⁾ Estonia; ¹¹⁾ Ireland; ¹²⁾ Greece; ¹³⁾ Spain; ¹⁴⁾ France; ¹⁵⁾ Croatia; ¹⁶⁾ Italy; ¹⁷⁾ Cyprus; ¹⁸⁾ Latvia; ¹⁹⁾ Lithuania; ²⁰⁾ Luxembourg; ²¹⁾ Hungary; ²²⁾ Malta; ²³⁾ Netherlands; ²⁴⁾ Austria; ²⁵⁾ Poland; ²⁶⁾ Portugal; ²⁶⁾ Romania; ²⁸⁾ Slovenia; ²⁹⁾ Slovakia; ³⁰⁾ Finland; ³¹⁾ Sweden.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, demo_pjan).

Tabulka 10.9 Environmentální daně na obyvatele, EU průměr a medián (v umělých cenách upravených pomocí PPS)

Ukazatel/stát (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EU medián (3)	512	503	552	559	585	585	639	669	685	720	714	710	641
EU průměr (4)	580	566	588	618	632	644	657	674	697	714	728	739	672
Belgie (5)	665	660	718	767	763	778	808	835	878	906	930	941	871
Bulharsko (6)	354	298	304	324	329	363	379	419	450	443	438	531	526
Česko (7)	507	503	503	522	497	486	524	531	560	570	573	623	559
Dánsko (8)	1 296	1 167	1 236	1 255	1 251	1 334	1 308	1 335	1 327	1 311	1 328	1 226	1 182
Německo (9)	641	636	641	701	693	682	683	669	667	674	679	684	641
Estonsko (10)	405	455	481	498	529	510	556	584	657	672	675	819	608
Irsko (11)	722	646	721	736	730	760	776	818	822	817	781	737	622
Řecko (12)	485	470	552	559	595	662	695	721	721	784	755	778	682
Španělsko (13)	410	379	378	360	352	429	431	468	465	481	489	487	417
Franice (14)	512	500	521	547	560	595	600	648	685	720	755	767	688
Chorvatsko (15)	447	418	445	403	389	442	500	551	603	642	681	703	615
Itálie (16)	687	709	738	812	907	880	894	865	931	914	928	947	825
Kypr (17)	809	699	677	665	585	577	639	680	711	776	787	710	639
Lotyšsko (18)	321	334	394	437	475	526	583	637	671	692	714	663	670
Litva (19)	271	279	276	291	305	332	363	398	427	461	505	514	518
Lucembursko (20)	1 604	1 433	1 371	1 435	1 410	1 347	1 261	1 204	1 139	1 127	1 196	1 208	919
Maďarsko (21)	440	418	463	469	465	462	479	512	530	817	527	530	542
Malta (22)	647	615	589	640	611	585	665	723	724	761	777	804	641
Nizozemsko (23)	1 268	1 196	1 175	1 159	1 101	1 116	1 133	1 164	1 179	1 225	1 279	1 319	1 211
Rakousko (24)	757	731	743	799	810	814	824	838	836	865	850	865	756
Polsko (25)	418	412	459	480	491	463	508	551	574	593	628	627	627
Portugalsko (26)	499	469	476	444	409	429	450	500	547	566	596	607	525
Rumunsko (27)	219	221	273	262	282	300	363	396	424	374	409	483	439
Slovinsko (28)	677	717	744	729	801	821	830	862	887	894	875	898	762
Slovensko (29)	390	348	413	495	493	530	541	556	515	523	515	522	498
Finsko (30)	782	696	755	886	870	860	848	866	944	958	990	967	924
Švédsko (31)	824	803	796	760	756	722	691	716	721	705	697	710	688

¹⁾Environmental taxes per capita, European Union average and median (in PPS prices) ²⁾ Index/State; ³⁾ EU median; ⁴⁾ EU average; ; ⁵⁾ Belgium; ⁶⁾ Bulgaria; ⁷⁾ Czechia; ⁸⁾ Denmark; ⁹⁾ Germany; ¹⁰⁾ Estonia; ¹¹⁾ Ireland; ¹²⁾ Greece; ¹³⁾ Spain; ¹⁴⁾ France; ¹⁵⁾ Croatia; ¹⁶⁾ Italy; ¹⁷⁾ Cyprus; ¹⁸⁾ Latvia; ¹⁹⁾ Lithuania; ²⁰⁾ Luxembourg; ²¹⁾ Hungary; ²²⁾ Malta; ²³⁾ Netherlands; ²⁴⁾ Austria; ²⁵⁾ Poland; ²⁶⁾ Portugal; ²⁶⁾ Romania; ²⁸⁾ Slovenia; ²⁹⁾ Slovakia; ³⁰⁾ Finland; ³¹⁾ Sweden.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, demo_pjan, prc_ppp_ind).

Tabulka 10.10 Průměrné mzdy států EU v letech (v EUR)

Stát (1)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EU27 (2)	26 098	26 293	27 215	27 932	28 433	28 919	29 193	29 685	30 157	30 849	31 511	32 508	32 286
BE (3)	38 782	38 997	39 675	41 200	42 433	43 289	43 736	43 935	44 769	45 054	46 124	47 265	46 042
BG (4)	3 678	4 067	4 567	4 866	5 266	5 704	6 025	6 374	6 767	7 418	8 127	8 677	9 322
CZ (5)	11 716	11 118	12 040	12 690	12 711	12 312	11 965	12 435	13 062	14 427	15 987	17 130	16 826
DK (6)	48 135	50 056	51 689	52 491	53 823	54 538	56 015	57 017	57 630	58 736	59 434	60 208	61 436
DE (7)	32 797	32 879	33 741	34 993	36 000	36 912	37 798	39 002	39 872	40 913	42 105	43 497	43 104
EE (8)	10 820	10 472	10 827	11 086	11 740	12 382	13 112	13 639	14 540	15 543	17 086	18 430	19 450
IE (9)	43 925	43 767	42 332	42 050	42 184	41 690	41 987	42 323	43 209	44 406	45 857	47 580	48 890
GR (10)	20 487	21 595	20 537	19 837	18 872	17 358	16 881	16 847	16 388	16 525	15 800	15 829	15 766
ES (11)	24 852	26 164	26 400	26 535	26 334	26 619	26 595	26 994	26 877	26 955	27 208	27 836	27 419
FR (12)	32 435	33 058	34 153	34 648	35 340	35 991	36 287	36 761	37 194	38 094	38 650	39 385	38 180
HR (13)	14 341	14 132	14 562	14 768	14 704	14 473	13 620	13 810	14 128	14 312	15 021	15 113	15 289
IT (14)	26 541	26 663	27 263	27 692	27 540	27 937	28 122	28 469	28 701	28 790	29 240	29 623	28 273
CY (15)	20 665	21 687	22 222	22 645	22 976	21 594	20 947	20 699	20 759	21 124	21 401	22 063	21 765
LV (16)	10 836	9 421	8 876	9 106	9 912	10 317	11 207	12 059	12 981	13 899	14 883	16 024	16 815
LT (17)	9 077	8 238	8 368	8 935	9 359	9 811	10 225	10 786	11 453	12 548	13 501	18 362	19 497
LU (18)	53 321	53 607	54 797	56 881	57 793	59 332	60 639	61 396	62 037	64 316	65 570	66 890	67 890
HU (19)	10 541	9 317	9 899	10 228	10 101	9 920	9 554	9 653	9 764	10 890	11 437	12 128	11 788
MT (20)	18 136	18 610	19 277	20 131	20 741	21 316	21 764	23 013	24 074	24 576	25 494	26 532	26 078
AT (21)	35 921	36 773	37 203	37 972	39 118	40 083	41 031	41 991	42 991	43 717	44 828	45 930	46 703
PL (22)	10 198	8 509	10 153	10 388	10 442	10 569	10 842	11 096	11 146	12 086	13 071	14 047	14 327
PT (23)	16 099	16 519	16 750	16 654	16 232	16 625	16 369	16 500	16 692	17 050	17 509	18 383	18 628
RO (24)	6 864	5 689	6 080	6 213	6 094	6 402	6 812	7 051	8 016	8 986	11 337	12 437	12 681
SI (25)	20 300	20 692	21 682	21 955	21 556	21 684	22 046	22 406	23 138	24 027	24 821	25 928	26 716
SK (26)	9 603	10 335	10 893	11 203	11 442	11 695	11 928	12 390	12 741	13 299	13 986	14 859	15 343
FI (27)	34 359	35 380	36 492	37 652	38 774	39 313	39 831	40 341	40 732	41 033	41 845	42 765	43 030
SE (28)	35 997	33 450	38 118	41 442	44 088	45 127	43 883	43 750	44 192	44 426	42 875	42 932	44 084

¹⁾ Environmental tax burden to the average wage in EU and non-EU countries; ²⁾ State; ³⁾ Belgium; ⁴⁾ Bulgaria; ⁵⁾ Czechia; ⁶⁾ Denmark; ⁷⁾ Germany; ⁸⁾ Estonia; ⁹⁾ Ireland; ¹⁰⁾ Greece; ¹¹⁾ Spain; ¹²⁾ France; ¹³⁾ Croatia; ¹⁴⁾ Italy; ¹⁵⁾ Cyprus; ¹⁶⁾ Latvia; ¹⁷⁾ Lithuania; ¹⁸⁾ Luxembourg; ¹⁹⁾ Hungary; ²⁰⁾ Malta; ²¹⁾ Netherlands; ²²⁾ Austria; ²³⁾ Poland; ²⁴⁾ Portugal; ²⁵⁾ Romania; ²⁶⁾ Slovenia; ²⁷⁾ Slovakia; ²⁸⁾ Finland; ²⁹⁾ Sweden; ³⁰⁾ European Union.

Zdroj: vlastní zpracování (nama_10_fte).

Tabulka 10.11 Daňová zátěž environmentálními daněmi k průměrné mzdě států EU a EU27 (v %)

Stát(2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BE (3)	2,0 %	2,0 %	2,1 %	2,1 %	2,1 %	2,1 %	2,1 %	2,2 %	2,3 %	2,3 %	2,4 %	2,3 %	2,2 %
BG (4)	4,4 %	3,5 %	3,1 %	3,1 %	2,9 %	2,9 %	2,8 %	2,9 %	3,0 %	2,8 %	2,6 %	3,0 %	2,9 %
CZ (5)	3,0 %	3,0 %	2,8 %	2,9 %	2,7 %	2,6 %	2,7 %	2,7 %	2,7 %	2,6 %	2,4 %	2,5 %	2,3 %
DK (6)	3,8 %	3,3 %	3,4 %	3,4 %	3,4 %	3,5 %	3,4 %	3,4 %	3,4 %	3,2 %	3,2 %	2,9 %	2,8 %
DE (7)	2,0 %	2,1 %	2,0 %	2,1 %	2,0 %	1,9 %	1,9 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,7 %	1,7 %	1,6 %
EE (8)	2,6 %	3,0 %	3,0 %	3,1 %	3,1 %	3,0 %	3,1 %	3,1 %	3,4 %	3,3 %	3,1 %	3,6 %	2,5 %
IE (9)	2,2 %	1,9 %	2,1 %	2,2 %	2,2 %	2,3 %	2,4 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,3 %	2,2 %	1,8 %
GR (10)	2,2 %	2,1 %	2,6 %	2,7 %	3,0 %	3,4 %	3,6 %	3,7 %	3,8 %	4,0 %	4,0 %	4,2 %	3,7 %
ES (11)	1,6 %	1,4 %	1,4 %	1,4 %	1,3 %	1,6 %	1,6 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,5 %
FR (12)	1,8 %	1,7 %	1,7 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	2,0 %	2,0 %	2,1 %	2,2 %	2,1 %	2,0 %
HR (13)	2,2 %	2,1 %	2,2 %	1,9 %	1,8 %	2,0 %	2,4 %	2,6 %	2,7 %	2,9 %	3,0 %	3,1 %	2,7 %
IT (14)	2,7 %	2,8 %	2,8 %	3,0 %	3,4 %	3,3 %	3,4 %	3,2 %	3,4 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	3,0 %
CY (15)	3,6 %	3,0 %	2,9 %	2,9 %	2,5 %	2,6 %	2,9 %	3,1 %	3,1 %	3,4 %	3,4 %	3,0 %	2,8 %
LV (16)	2,1 %	2,4 %	2,8 %	3,2 %	3,3 %	3,5 %	3,6 %	3,6 %	3,6 %	3,5 %	3,5 %	3,1 %	3,0 %
LT(17)	1,8 %	2,1 %	1,9 %	1,9 %	1,9 %	2,0 %	2,1 %	2,2 %	2,3 %	2,3 %	2,4 %	1,8 %	1,8 %
LU (18)	3,8 %	3,5 %	3,5 %	3,5 %	3,4 %	3,2 %	2,9 %	2,8 %	2,6 %	2,5 %	2,6 %	2,7 %	2,1 %
HU (19)	2,7 %	2,6 %	2,7 %	2,6 %	2,6 %	2,6 %	2,8 %	3,0 %	3,2 %	4,7 %	2,9 %	2,8 %	2,8 %
MT (20)	2,7 %	2,5 %	2,4 %	2,5 %	2,4 %	2,3 %	2,6 %	2,7 %	2,6 %	2,7 %	2,7 %	2,6 %	2,2 %
AT (22)	3,8 %	3,6 %	3,6 %	3,5 %	3,2 %	3,2 %	3,2 %	3,2 %	3,3 %	3,3 %	3,4 %	3,5 %	3,1 %
PL (23)	8,2 %	9,6 %	8,2 %	8,6 %	8,7 %	8,6 %	8,6 %	8,6 %	8,6 %	8,3 %	7,6 %	7,3 %	6,3 %
PT (24)	1,7 %	1,3 %	1,5 %	1,6 %	1,6 %	1,5 %	1,7 %	1,8 %	1,8 %	1,9 %	2,0 %	1,9 %	1,9 %
RO (25)	6,2 %	7,1 %	6,8 %	6,2 %	5,7 %	5,6 %	5,5 %	5,9 %	5,8 %	5,5 %	4,5 %	4,2 %	3,6 %
SI (26)	0,6 %	0,5 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,7 %	0,8 %	0,9 %	0,9 %	0,8 %	0,8 %	0,9 %	0,8 %
SK (27)	5,8 %	6,0 %	5,9 %	5,6 %	5,9 %	5,9 %	5,9 %	5,9 %	6,0 %	5,7 %	5,4 %	5,2 %	4,3 %
FI (28)	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,9 %	0,8 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	0,9 %
SE (29)	2,6 %	2,6 %	2,4 %	2,7 %	2,5 %	2,4 %	2,5 %	2,5 %	2,7 %	2,7 %	2,9 %	2,9 %	2,7 %
EU27 (30)	2,2 %	2,2 %	2,2 %	2,2 %	2,2 %	2,2 %	2,3 %	2,3 %	2,3 %	2,3 %	2,3 %	2,3 %	2,1 %

¹⁾ Environmental tax burden to the average wage in EU and non-EU countries; ²⁾ State; ³⁾ Belgium; ⁴⁾ Bulgaria; ⁵⁾ Czechia; ⁶⁾ Denmark; ⁷⁾ Germany; ⁸⁾ Estonia; ⁹⁾ Ireland; ¹⁰⁾ Greece; ¹¹⁾ Spain; ¹²⁾ France; ¹³⁾ Croatia; ¹⁴⁾ Italy; ¹⁵⁾ Cyprus; ¹⁶⁾ Latvia; ¹⁷⁾ Lithuania; ¹⁸⁾ Luxembourg; ¹⁹⁾ Hungary; ²⁰⁾ Malta; ²¹⁾ Netherlands; ²²⁾ Austria; ²³⁾ Poland; ²⁴⁾ Portugal; ²⁵⁾ Romania; ²⁶⁾ Slovenia; ²⁷⁾ Slovakia; ²⁸⁾ Finland; ²⁹⁾ Sweden; ³⁰⁾ European Union.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, nama_10_fte).

Tabulka 10.12 Daňová zátěž environmentálními daněmi placené domácnostmi k průměrné mzdě vybraných států a EU27 (v %)

Stát (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BE (3)	0,8 %	0,9 %	1,1 %	1,1 %	1,0 %	1,0 %	1,1 %	1,2 %	1,2 %	1,1 %	1,1 %	1,1 %	1,0 %
BG (4)	1,0 %	1,1 %	1,2 %	1,1 %	1,0 %	0,9 %	0,9 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	0,8 %	0,9 %	0,9 %
CZ (5)	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,4 %
DK (6)	2,2 %	1,9 %	2,0 %	1,9 %	1,9 %	2,0 %	1,9 %	1,9 %	1,8 %	1,8 %	1,9 %	1,7 %	1,6 %
DE (7)	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,1 %	1,1 %	1,0 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,8 %
EE (8)	0,9 %	1,0 %	0,9 %	0,9 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,7 %	0,8 %	0,6 %
IE (9)	1,4 %	1,3 %	1,4 %	1,4 %	1,4 %	1,5 %	1,5 %	1,6 %	1,5 %	1,4 %	1,3 %	1,2 %	1,1 %
GR (10)	0,9 %	0,9 %	1,3 %	1,4 %	1,4 %	1,5 %	1,5 %	1,6 %	1,7 %	1,8 %	1,7 %	1,6 %	1,7 %
ES (11)	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,8 %	0,8 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,9 %	0,7 %
FR (12)	1,0 %	1,0 %	0,9 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,9 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	0,9 %
HR (13)	1,0 %	0,9 %	0,9 %	0,8 %	0,8 %	0,9 %	1,0 %	1,1 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,1 %
IT (14)	1,6 %	1,7 %	1,6 %	1,7 %	2,0 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,6 %
CY (15)	2,3 %	1,9 %	1,9 %	1,8 %	1,6 %	1,7 %	2,0 %	2,0 %	2,1 %	2,1 %	2,0 %	1,7 %	1,5 %
LV (16)	0,7 %	0,9 %	1,1 %	1,2 %	1,2 %	1,3 %	1,3 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,3 %	1,0 %	1,1 %
LT(17)	0,9 %	1,1 %	1,0 %	0,9 %	0,9 %	1,0 %	1,1 %	1,1 %	1,1 %	1,1 %	1,0 %	0,8 %	0,8 %
LU (18)	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
HU (19)	1,7 %	1,5 %	1,5 %	1,4 %	1,4 %	1,1 %	1,2 %	1,2 %	1,5 %	2,0 %	1,3 %	1,2 %	1,3 %
MT (20)	1,1 %	1,1 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	0,9 %	1,0 %	1,1 %	1,1 %	1,2 %	1,1 %	1,1 %	0,9 %
AT (22)	2,2 %	2,2 %	2,3 %	2,2 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,1 %	2,0 %	2,1 %	2,1 %	1,8 %
PL (23)	3,9 %	4,6 %	4,3 %	4,6 %	4,5 %	4,3 %	4,4 %	4,3 %	4,4 %	4,2 %	3,8 %	3,6 %	3,3 %
PT (24)	0,4 %	0,3 %	0,4 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,6 %	0,6 %	0,7 %	0,7 %	0,8 %	0,7 %	0,6 %
RO (25)	3,2 %	3,6 %	3,4 %	3,1 %	3,0 %	2,9 %	2,8 %	3,0 %	2,9 %	2,7 %	2,2 %	2,1 %	1,7 %
SI (26)	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %	0,1 %	0,2 %	0,1 %
SK (27)	4,0 %	4,3 %	4,1 %	3,8 %	4,0 %	3,8 %	3,8 %	3,7 %	3,8 %	3,8 %	3,5 %	3,1 %	2,6 %
FI (28)	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,4 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
SE (29)	1,0 %	1,2 %	1,1 %	1,2 %	1,1 %	1,1 %	1,1 %	1,2 %	1,4 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,4 %
EU27 (30)	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,1 %	1,1 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,1 %	1,0 %

¹⁾ Tax burden of environmental taxes paid by households to average wages in selected countries and the EU; ²⁾ State; ³⁾ Belgium; ⁴⁾ Bulgaria; ⁵⁾ Czechia; ⁶⁾ Denmark; ⁷⁾ Germany; ⁸⁾ Estonia; ⁹⁾ Ireland; ¹⁰⁾ Greece; ¹¹⁾ Spain; ¹²⁾ France; ¹³⁾ Croatia; ¹⁴⁾ Italy; ¹⁵⁾ Cyprus; ¹⁶⁾ Latvia; ¹⁷⁾ Lithuania; ¹⁸⁾ Luxembourg; ¹⁹⁾ Hungary; ²⁰⁾ Malta; ²¹⁾ Netherlands; ²²⁾ Austria; ²³⁾ Poland; ²⁴⁾ Portugal; ²⁵⁾ Romania; ²⁶⁾ Slovenia; ²⁷⁾ Slovakia; ²⁸⁾ Finland; ²⁹⁾ Sweden; ³⁰⁾ European Union.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, nama_10_fte).

Tabulka 10.13 Vývoj ukazatelů EU27 (1)

Rok (2)	ED (3)		HDP (4)		Celková dodávka energie (bez obnovitelných zdrojů) (5)		Dodávka energie z obnovitelných zdrojů (6)	
	V EUR	Index=2008	V milionech EUR	Index=2008	Tisíce tun ropného ekvivalentu	Index=2008	Tisíce tun ropného ekvivalentu	Index=2008
2008	254 549	1,000	11 085 412	1,000	1 409 361	1,000	148 646	1,000
2009	249 083	0,979	10 587 691	0,955	1 311 134	0,930	155 748	1,048
2010	259 172	1,018	10 980 485	0,991	1 353 560	0,960	173 286	1,166
2011	272 080	1,069	11 328 291	1,022	1 309 506	0,929	170 522	1,147
2012	278 255	1,093	11 396 450	1,028	1 272 613	0,903	188 517	1,268
2013	284 031	1,116	11 516 211	1,039	1 248 237	0,886	197 961	1,332
2014	290 913	1,143	11 782 085	1,063	1 196 809	0,849	198 234	1,334
2015	298 865	1,174	12 215 146	1,102	1 209 628	0,858	203 974	1,372
2016	310 015	1,218	12 548 706	1,132	1 216 685	0,863	207 259	1,394
2017	318 320	1,251	13 074 833	1,179	1 236 749	0,878	215 103	1,447
2018	324 632	1,275	13 533 330	1,221	1 215 521	0,862	224 766	1,512
2019	329 910	1,296	14 018 694	1,265	1 184 399	0,840	232 010	1,561
2020	300 537	1,181	13 461 563	1,214	1 082 763	0,768	239 204	1,609

¹⁾ Development of EU27 indicators; ²⁾ year; ³⁾ Environmental taxation; ⁴⁾ GDP; ⁵⁾ Total energy supply (excluding renewables); ⁶⁾ Energy supply from renewables sources.
 Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, nama_10_gdp, nrg_bal_s).

Tabulka 10.14 Vývoj ukazatelů CZ (1)

Rok (2)	ED (3)		HDP (4)		Celková dodávka energie (bez obnovitelných zdrojů) (5)		Dodávka energie z obnovitelných zdrojů (6)	
	V EUR	Index=2008	V milionech EUR	Index=2008	Tisíce tun ropného ekvivalentu	Index=2008	Tisíce tun ropného ekvivalentu	Index=2008
2008	3 644	1	162 065	1	42 707	1	2 549	1
2009	3 428	0,941	149 587	0,923	39 621	0,928	2 881	1,130
2010	3 577	0,982	157 921	0,974	41 975	0,983	3 178	1,247
2011	3 846	1,056	165 202	1,019	39 809	0,932	3 498	1,372
2012	3 606	0,990	162 588	1,003	39 191	0,918	3 757	1,474
2013	3 331	0,914	159 462	0,984	39 032	0,914	4 131	1,621
2014	3 347	0,919	157 821	0,974	37 451	0,877	4 269	1,675
2015	3 477	0,954	169 558	1,046	37 372	0,875	4 385	1,720
2016	3 728	1,023	177 439	1,095	36 909	0,864	4 434	1,739
2017	3 897	1,069	194 133	1,198	38 568	0,903	4 540	1,781
2018	4 129	1,133	210 971	1,302	38 662	0,905	4 567	1,792
2019	4 595	1,261	225 614	1,392	37 602	0,880	4 915	1,928
2020	4 148	1,138	215 805	1,332	35 083	0,821	5 128	2,012

¹⁾ Development of Czech republic indicators; ²⁾ year; ³⁾ Environmental taxation; ⁴⁾ GDP; ⁵⁾ Total energy supply (excluding renewables); ⁶⁾ Energy supply from renewables sources.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, nama_10_gdp, nrg_bal_s)

Tabulka 10.15 Vývoj ukazatelů DK (1)

Rok (2)	ED (3)		HDP (4)		Celková dodávka energie (bez obnovitelných zdrojů) (5)		Dodávka energie z obnovitelných zdrojů (6)	
	V EUR	Index=2008	V milionech EUR	Index=2008	Tisíce tun ropného ekvivalentu	Index=2008	Tisíce tun ropného ekvivalentu	Index=2008
2008	10 077	1	241 614	1	16 028	1	3 310	1
2009	9 236	0,917	231 278	0,957	15 284	0,954	3 377	1,020
2010	9 769	0,969	243 165	1,006	15 522	0,968	3 999	1,208
2011	9 957	0,988	247 880	1,026	13 989	0,873	4 125	1,246
2012	10 099	1,002	254 578	1,054	13 032	0,813	4 293	1,297
2013	10 713	1,063	258 743	1,071	12 983	0,810	4 455	1,346
2014	10 622	1,054	265 757	1,100	11 771	0,734	4 669	1,411
2015	10 847	1,076	273 018	1,130	11 419	0,712	4 964	1,500
2016	11 065	1,098	283 110	1,172	11 627	0,725	5 173	1,563
2017	10 808	1,073	294 808	1,220	11 151	0,696	5 742	1,735
2018	10 933	1,085	302 329	1,251	11 145	0,695	5 705	1,724
2019	10 221	1,014	309 526	1,281	10 236	0,639	5 992	1,811
2020	9 892	0,982	311 760	1,290	9 405	0,587	6 212	1,877

¹⁾ Development of Denmark indicators; ²⁾year; ³⁾Environmental taxation; ⁴⁾GDP; ⁵⁾Total energy supply (excluding renewables); ⁶⁾Energy supply from renewables sources.
 Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, nama_10_gdp, nrg_bal_s).

Tabulka 10.16 Složení celkových environmentálních daní EU27 (v milionech EUR) (1)

Roky (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Energetické daně (3)	189 184	189 507	198 007	208 866	214 897	220 475	225 864	231 280	240 731	245 590	251 355	255 554	231 552
Dopravní daně (4)	56 251	50 945	52 395	54 053	53 810	54 071	55 169	57 213	58 930	62 273	62 516	63 075	57 874
Daně ze znečištění (5)	7 968	7 448	7 535	7 891	8 410	8 292	8 529	8 981	8 941	9 028	9 228	9 795	9 660
Daně ze zdrojů (6)	1 146	1 183	1 235	1 269	1 139	1 194	1 350	1 391	1 412	1 429	1 534	1 486	1 451
Celkové environmentální daně (7)	254 549	249 083	259 172	272 080	278 255	284 031	290 913	298 865	310 015	318 320	324 632	329 910	300 537

¹⁾ Composition of total European Union environmental taxes (EUR million); ²⁾ Years; ³⁾ Energy taxes; ⁴⁾ Transport taxes; ⁵⁾ Pollution taxes; ⁶⁾ Resource taxes; ⁷⁾ Total environmental taxes.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

Tabulka 10.17 Složení celkových environmentálních daní České republiky (v milionech EUR) (1)

Roky (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Energetické daně (3)	3 363,6	3 182,1	3 315,0	3 574,6	3 349,0	3 086,6	3 103,2	3 217,6	3 465,2	3 621,6	3 841,4	4 301,4	3 880,7
Dopravní daně (4)	248,3	198,7	214,7	226,1	219,3	216,1	214,5	228,8	237,3	253,1	262,8	269,4	237,5
Daně ze znečištění (5)	32,0	46,8	47,8	45,5	38,1	28,5	29,3	31,0	26,0	22,4	25,0	24,0	29,9
Daně ze zdrojů (6)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkové environmentální daně (7)	3 643,8	3 427,6	3 577,4	3 846,2	3 606,4	3 331,1	3 347,0	3 477,4	3 728,4	3 897,0	4 129,1	4 594,9	4 148,1

¹⁾ Composition of total environmental taxes in the Czech Republic (EUR million); ²⁾ Years; ³⁾ Energy taxes; ⁴⁾ Transport taxes; ⁵⁾ Pollution taxes; ⁶⁾ Resource taxes; ⁷⁾ Total environmental taxes

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

Tabulka 10.18 Složení celkových environmentálních daní Dánska (v milionech EUR) (1)

Roky (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Energetické daně (3)	5 166,7	5 361,4	5 744,8	5 958,7	6 077,0	6 243,0	6 167,0	6 023,8	6 134,5	5 879,4	5 894,1	5 285,1	5 165,8
Dopravní daně (4)	4 243,5	3 274,8	3 520,4	3 487,7	3 433,1	3 811,0	3 885,4	4 198,8	4 375,1	4 420,3	4 514,0	4 441,1	4 208,5
Daně ze znečištění (5)	458,2	399,4	308,7	312,1	366,8	428,5	335,9	378,5	321,3	275,3	282,1	249,2	266,7
Daně ze zdrojů (6)	208,7	200,4	195,0	198,9	221,6	230,1	233,3	246,2	234,4	233,3	243,3	245,9	250,9
Celkové environmentální daně (7)	10 077,1	9 236,1	9 768,8	9 957,4	10 098,5	10 712,6	10 621,6	10 847,4	11 065,4	10 808,3	10 933,4	10 221,3	9 891,8

¹⁾Composition of total environmental taxes in the Kingdom of Denmark (EUR million); ²⁾Years; ³⁾Energy taxes; ⁴⁾Transport taxes; ⁵⁾Pollution taxes; ⁶⁾Resource taxes; ⁷⁾Total environmental taxes
Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

Tabulka 10.19 Složení environmentálních daní dle kategorií v EU27 placené domácnostmi (v milionech EUR) (1)

Roky (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Energetické daně (3)	94 274	96 184	98 929	99 902	102 495	103 613	103 406	107 737	113 467	114 343	114 712	114 817	100 325
Dopravní daně (4)	37 887	34 806	35 903	36 615	36 786	37 492	38 531	39 162	40 167	41 526	42 012	42 233	39 448
Daně ze znečištění (5)	4 285	4 127	4 160	4 465	4 845	4 714	4 952	5 055	5 054	5 108	5 325	5 569	5 569
Daně ze zdrojů (6)	577	608	591	615	643	634	729	718	729	744	783	768	740
Celkové ED placené domácnostmi (7)	137 023	135 725	139 582	141 597	144 769	146 453	147 617	152 671	159 416	161 720	162 833	163 387	146 082
Celkové ED (8)	254 549	249 083	259 172	272 080	278 255	284 031	290 913	298 865	310 015	318 320	324 632	329 910	300 537
% vyjádření ED domácnostmi na celkových (9)	53,83 %	54,49 %	53,86 %	52,04 %	52,03 %	51,56 %	50,74 %	51,08 %	51,42 %	50,80 %	50,16 %	49,52 %	48,61 %

¹⁾Composition of environmental taxes by category in the EU paid by households (EUR million); ²⁾Years; ³⁾Energy taxes; ⁴⁾Transport taxes; ⁵⁾Pollution taxes; ⁶⁾Resource taxes; ⁷⁾Total environmental taxes paid by households; ⁸⁾Total environmental taxes; ⁹⁾% expression of environmental taxes by households on total;
Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

Tabulka 10.20 Složení environmentálních daní dle kategorií v ČR placených domácnostmi (v %)

Roky (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Energetické daně (3)	574,9	565,6	606,1	666,6	669,7	636,8	604,1	664,1	719,8	788,4	869,8	917,1	682,7
Dopravní daně (4)	0,5	0,4	9,3	9,9	9,4	8,9	9,0	10,9	12,1	13,0	13,3	13,0	10,5
Daně ze znečištění (5)	0,5	25,8	24,5	18,8	13,8	10,3	10,0	14,4	8,6	7,8	6,8	5,5	4,2
Daně ze zdrojů (6)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkové ED placené domácnostmi (7)	576	592	640	695	693	656	623	689	741	809	890	935	697
Celkové ED (8)	3 644	3 428	3 577	3 846	3 606	3 331	3 347	3 477	3 728	3 897	4 129	4 595	4 148
% vyjádření ED domácnostmi na celkových (9)	15,80 %	17,27 %	17,89 %	18,08 %	19,21 %	19,69 %	18,62 %	19,82 %	19,86 %	20,76 %	21,55 %	20,36 %	16,81 %

¹⁾Composition of environmental taxes by category paid by households in the Czech Republic; ²⁾Years; ³⁾ Energy taxes; ⁴⁾Transport taxes; ⁵⁾ Pollution taxes; ⁶⁾Resource taxes; ⁷⁾ Total environmental taxes paid by households; ⁸⁾Total environmental taxes; ⁹⁾ % expression of environmental taxes by households on total.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

Tabulka 10.21 Složení environmentálních daní dle kategorií v DK placené domácnostmi (v milionech EUR)

Roky (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Energetické daně (3)	3 011	3 036	3 329	3 386	3 392	3 561	3 328	3 313	3 361	3 557	3 527	3 255	3 136
Dopravní daně (4)	2 629	1 901	2 037	1 930	2 030	2 283	2 267	2 370	2 362	2 376	2 555	2 511	2 385
Daně ze znečištění (5)	84	61	74	72	102	139	120	135	104	87	96	80	92
Daně ze zdrojů (6)	170	169	165	166	188	197	197	205	193	195	205	207	209
Celkové ED placené domácnostmi (7)	5 894	5 167	5 605	5 553	5 712	6 180	5 912	6 023	6 020	6 215	6 383	6 054	5 823
Celkové ED (8)	10 077	9 236	9 769	9 957	10 099	10 713	10 622	10 847	11 065	10 808	10 933	10 221	9 892
% vyjádření ED domácnostmi na celkových (9)	58,49 %	55,95 %	57,38 %	55,77 %	56,56 %	57,69 %	55,66 %	55,52 %	54,41 %	57,50 %	58,38 %	59,23 %	58,87 %

¹⁾Composition of environmental taxes by category in the Kingdom of Denmark paid by households; ²⁾Years; ³⁾ Energy taxes; ⁴⁾Transport taxes; ⁵⁾ Pollution taxes; ⁶⁾Resource taxes; ⁷⁾ Total environmental taxes paid by households; ⁸⁾Total environmental taxes; ⁹⁾ % expression of environmental taxes by households on total.

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

Tabulka 10.22 Energetické daně v EU27, CZ, DK placené domácnostmi k celkovým energetickým daním (v milionech EUR) (1)

Stát (2)	Energetické daně (3)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Průměrné zdanění (7)
EU27	Placené domácnostmi (4)	94 274	96 184	98 929	99 902	102 495	103 613	103 406	107 737	113 467	114 343	114 712	114 817	100 325	47,2
	Celkové (5)	189 184	189 507	198 007	208 866	214 897	220 475	225 864	231 280	240 731	245 590	251 355	255 554	231 552	
	% vyjádření (6)	49,8 %	50,8 %	50,0 %	47,8 %	47,7 %	47,0 %	45,8 %	46,6 %	47,1 %	46,6 %	45,6 %	44,9 %	43,3 %	
CZ	Placené domácnostmi (4)	575	566	606	667	670	637	604	664	720	788	870	917	683	19,7
	Celkové (5)	3 364	3 182	3 315	3 575	3 349	3 087	3 103	3 218	3 465	3 622	3 841	4 301	3 881	
	% vyjádření (6)	17,1 %	17,8 %	18,3 %	18,6 %	20,0 %	20,6 %	19,5 %	20,6 %	20,8 %	21,8 %	22,6 %	21,3 %	17,6 %	
DK	Placené domácnostmi (4)	3 011	3 036	3 329	3 386	3 392	3 561	3 328	3 313	3 361	3 557	3 527	3 255	3 136	57,6
	Celkové (5)	5 167	5 361	5 745	5 959	6 077	6 243	6 167	6 024	6 135	5 879	5 894	5 285	5 166	
	% vyjádření (6)	58,3 %	56,6 %	57,9 %	56,8 %	55,8 %	57,0 %	54,0 %	55,0 %	54,8 %	60,5 %	59,8 %	61,6 %	60,7 %	

¹⁾Energy taxes in EU, CZ, DK paid by households to total energy taxes (EUR million); ²⁾Years; ³⁾Energy taxes; ⁴⁾Paid by households; ⁵⁾Total; ⁶⁾Statement; ⁷⁾Average

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

Tabulka 10.23 Dopravní daně v EU27, CZ, DK placené domácnostmi k celkovým dopravním daním (v milionech EUR) (1)

Stát (2)	Dopravní daně (3)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Průměrné zdanění (7)
EU27	Placené domácnostmi (4)	37 887	34 806	35 903	36 615	36 786	37 492	38 531	39 162	40 167	41 526	42 012	42 233	39 448	68,1 %
	Celkové (5)	56 251	50 945	52 395	54 053	53 810	54 071	55 169	57 213	58 930	62 273	62 516	63 075	57 874	
	% vyjádření (6)	67,4 %	68,3 %	68,5 %	67,7 %	68,4 %	69,3 %	69,8 %	68,4 %	68,2 %	66,7 %	67,2 %	67,0 %	68,2 %	
CZ	Placené domácnostmi (4)	0,48	0,42	9,33	9,92	9,38	8,93	9,01	10,92	12,13	12,95	13,26	12,97	10,47	3,9 %
	Celkové (5)	248	199	215	226	219	216	215	229	237	253	263	269	238	
	% vyjádření (6)	0,2 %	0,2 %	4,3 %	4,4 %	4,3 %	4,1 %	4,2 %	4,8 %	5,1 %	5,1 %	5,0 %	4,8 %	4,4 %	
DK	Placené domácnostmi (4)	2 629	1 901	2 037	1 930	2 030	2 283	2 267	2 370	2 362	2 376	2 555	2 511	2 385	57,3 %
	Celkové (5)	4 244	3 275	3 520	3 488	3 433	3 811	3 885	4 199	4 375	4 420	4 514	4 441	4 208	
	% vyjádření (6)	61,9 %	58,1 %	57,9 %	55,3 %	59,1 %	59,9 %	58,3 %	56,4 %	54,0 %	53,8 %	56,6 %	56,5 %	56,7 %	

¹⁾Transport taxes in EU27, CZ, DK paid by households to total transport taxes (EUR million); ²⁾Years; ³⁾Transport taxes; ⁴⁾Paid by households; ⁵⁾Total; ⁶⁾Statement; ⁷⁾Average

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2).

Tabulka 10.24 Podíl environmentálních daní na celkových daňových příjmech

Stát (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EU27 (3)	5,14 %	5,27 %	5,30 %	5,33 %	5,30 %	5,28 %	5,30 %	5,29 %	5,37 %	5,30 %	5,20 %	5,11 %	4,84 %
České (4)	5,78 %	5,88 %	5,74 %	5,75 %	5,44 %	5,05 %	5,23 %	4,97 %	5,19 %	4,96 %	4,72 %	4,93 %	4,64 %
Dánsko (5)	7,78 %	7,43 %	7,44 %	7,39 %	7,28 %	7,58 %	7,09 %	7,47 %	7,46 %	7,01 %	7,05 %	6,14 %	5,90 %

¹⁾Energy taxes in EU27, CZ, DK paid by households to total energy taxes (EUR million); ²⁾ Year; ³⁾ European Union; ⁴⁾ Czech republic; ⁵⁾Denmark

Zdroj: vlastní zpracování (env_ac_taxind2, gov_10a_main).

Tabulka 10.25 Celkové daňové příjmy Česka, Dánska a EU27 (v EUR milion)

Stát (2)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EU27 (3)	4 955 839	4 725 354	4 891 773	5 104 945	5 251 306	5 375 153	5 490 033	5 646 782	5 772 927	6 004 045	6 245 739	6 450 478	6 205 636
České (4)	63 050	58 258	62 344	66 886	66 300	65 963	63 991	70 011	71 797	78 588	87 526	93 274	89 456
Dánsko (5)	129 468	124 285	131 219	134 781	138 655	141 234	149 786	145 240	148 272	154 290	155 121	166 523	167 574

¹⁾ Total general government revenue (EUR million); ²⁾ Year; ³⁾ European Union; ⁴⁾ Czech republic; ⁵⁾Denmark

Zdroj: vlastní zpracování (gov_10a_main).